

Mottaker

Statped

Dokumenttype

Rapport

Dato

Januar 2023

Statpedundersøkelsen 2022

Hovedrapport

Statpedundersøkelsen 2022

Hovedrapport

Oppdragsnavn **Statpedundersøkelsen 2022**
Mottaker **Statped**
Dokumenttype **Rapport**
Dato **17.02.23**
Utført av **Clas Lenz, Nora Johanne Torgersen, Benedikte Bakkeby Øverli**

Rambøll
Harbitzalléen 5
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
<https://no.ramboll.com>

Innholdsfortegnelse

1.	Hovedfunn	8
2.	Bakgrunn og formål	13
2.1	Hovedproblemstilling: Hvordan opplever Statpeds brukere og samarbeidspartnere kvalitet og effekt av Statpeds tjenester?	15
2.2	Forventninger om påvirkning	15
2.3	Utvikling og forankring av spørreskjemaet	16
3.	Om Statpedundersøkelsen	18
3.1	Om undersøkelsen til samarbeidspartnere	18
3.1.1	Svarprosent og frafall blant samarbeidspartnere	18
3.2	Brukerundersøkelsen	19
3.2.1	Svarprosent og frafall i brukerundersøkelsen	20
3.3	Utvikling av faktorer	21
3.3.1	Innhold i faktorene fra undersøkelsen til samarbeidspartnerne	22
3.3.2	Resultater på faktorer - spørreskjema blant samarbeidspartnere	24
3.3.3	Tematikker i brukerundersøkelsen	26
4.	Resultater	28
4.1	Undersøkelsen til samarbeidspartnere – gjennomsnitt og svarfordelinger	28
4.1.1	Benyttede tjenester	28
4.1.2	Hvilken type rådgivning	30
4.1.3	Respekt fra Statped	31
4.1.4	Kvalitet	32

4.1.5	Forutsetninger for kvalitet	36
4.1.6	Kjennskap	39
4.1.7	Læringsressurser på Statped.no	42
4.1.8	Læremidler	45
4.1.9	Lokal nytteverdi	53
4.1.10	Lokale forutsetninger	57
4.1.11	Kompetanseløftet	61
4.1.12	Pandemi	64
4.1.13	Digitalt samarbeid	67
4.1.14	Samlet sett	71
4.2	Brukerundersøkelsen – gjennomsnitt, svarfordelinger og oppdelinger	74
4.2.1	Møtet med Statped	74
4.2.2	Respekt og hjelpsomhet	77
4.2.3	Medvirkning	78
4.2.4	Hurtighet og pålitelighet	80
4.2.5	Læringsressurser	83
4.2.6	Læremidler	85
4.2.7	Endring i hvordan barnehagen/skolen møter mitt barn	89
4.2.8	Læring	90
4.2.9	Inkludering i opplæringen	92
4.2.10	Inkludering i barnehagen	93
4.2.11	Pandemi	94
4.2.12	Samlet sett	95
5.	Analyser	99
5.1	Sammenligning «fornøydhet med Statpeds tjenester» med tidligere undersøkelser	99
5.1.1	2015 og 2016	99
5.1.2	2020 og 2022	100
5.1.3	Samlet utvikling 2015-2022	100
5.2	Regresjons- og driveranalyser	101

5.2.1	Regresjonsanalyse av undersøkelsen til samarbeidspartnerne	102
5.2.2	Regresjonsanalyse av undersøkelsen til brukerne	108
6.	Måloppnåelse, styrker og svakheter	112
6.1	Sammenhengen mellom resultatet og Statpeds målsettinger jf. Mål- og disponeringsskriv.	112
6.1.1	Vurdering av måloppnåelse	113
6.2	Styrker og svakheter	117
6.2.1	Kompetanseheving for PP-tjenesten	118
6.2.2	Kompetanseheving for skole og barnehage	120
6.2.3	Statpeds bidrag til endring i praksis blant PP-tjenestene	121
6.2.4	Statpeds bidrag til endring i praksis blant skoler og barnehager	123
6.2.5	Styrker og svakheter med påvirkning på faktoren «læring»	125
6.2.6	Styrker og svakheter med påvirkning på inkludering i barnehagen	126
6.3	Oppsummering og anbefalinger for veien videre	126
6.3.1	Styrker	127
6.3.2	Svakheter og videre anbefalinger	128
6.4	Veien videre	131
7.	Appendix	132
7.1	Brukerundersøkelsen: Spørsmål til foresatte og brukere over 18 år	132
7.2	Undersøkelsen til samarbeidspartnere: Spørsmål til PP-tjeneste (PPT-kontor), skole og barnehage	133

Tabelloversikt

<i>Tabell 3-1 Frafallsanalyse etter type samarbeidspartner</i>	19
<i>Tabell 3-2 Deltakelse i undersøkelsen blant foresatte og brukere over 18 år, oppdelt på type respondent</i>	20
<i>Tabell 3-3 Deltakelse i undersøkelsen blant foresatte og brukere over 18 år, oppdelt på tjeneste</i>	21
<i>Tabell 3-4 Cronbach's Alpha per faktor</i>	21
<i>Tabell 5-1 Faktorer med høyest påvirkning på «Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse»</i>	103
<i>Tabell 5-2 Faktorer og enkeltpåstander for «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet» med høyest påvirkning på «Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse»</i>	104
<i>Tabell 5-3 Faktorer med høyest påvirkning på «Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen i enheten vår»</i>	105
<i>Tabell 5-4 Faktorer og enkelt-påstander for «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet» med høyest påvirkning på «Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen i enheten vår»</i>	107
<i>Tabell 5-5 Faktorer og enkeltpåstander med høyest påvirkning på «Læring»</i>	110
<i>Tabell 5-6 Faktorer og enkelt-påstander med høyest påvirkning på «Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet har blitt mer inkludert i leken i barnehagen»</i>	111
<i>Tabell 6-1 Hovedmål – Tjenesteyting</i>	112
<i>Tabell 6-2 Hovedmål 2 – Kompetansespredning</i>	112
<i>Tabell 6-3 Måloppnåelse indikator 1.1.1</i>	113
<i>Tabell 6-4 Måloppnåelse indikator 1.1.3</i>	114
<i>Tabell 6-5 Måloppnåelse indikator 1.2.5</i>	114
<i>Tabell 6-6 Måloppnåelse indikator 2.1.2: «Læringsressursene på Statped.no er nyttige»</i>	115
<i>Tabell 6-7 Måloppnåelse indikator 2.1.3: «Det er lett å finne relevant læringsressurs fra Statped.no»</i>	115
<i>Tabell 6-8 Måloppnåelse indikator 2.2.1: «Pedagogisk personale (ansatte i PPT, skoler og barnehagepersonale) får tilgang til kunnskap og kompetanse de har behov for»</i>	116
<i>Tabell 6-9 Måloppnåelse indikator 2.2.2</i>	116

Figuroversikt

<i>Figur 2-1 Effektmodell</i>	15
<i>Figur 3-1 Resultater på faktorer for PP-tjenester</i>	25
<i>Figur 3-2 Resultater på faktorer for skoler/barnehager</i>	26
<i>Figur 4-1 Hvilke tjenester har PP-tjenesten benyttet de siste 12 mnd.? (PP-tjenester)</i>	29
<i>Figur 4-2 Hvilke tjenester har skolen/barnehagen benyttet de siste 12 mnd.? (Skoler/barnehager)</i>	29
<i>Figur 4-3 Hvilken type rådgivning har PP-tjenesten benyttet? (Kun til de som har svart rådgivning/veiledning på spørsmålet om tjenester)</i>	30
<i>Figur 4-4 Hvilken type rådgivning har skolen/barnehagen benyttet? (Kun til de som har svart rådgivning veiledning på spørsmålet om tjenester)</i>	31
<i>Figur 4-5 Statped møter oss med respekt (PP-tjenester)</i>	32
<i>Figur 4-6 Statped møter oss med respekt (skole/barnehage)</i>	32
<i>Figur 4-7 Resultater på spørsmål om kvalitet (PP-tjenester)</i>	33
<i>Figur 4-8 Resultater på spørsmål om kvalitet (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020</i>	34
<i>Figur 4-9 Resultater på spørsmål om kvalitet (skole/barnehage)</i>	35
<i>Figur 4-10 Resultater på spørsmål om kvalitet (skole/barnehage) sammenlignet med 2020</i>	35
<i>Figur 4-11 Resultater på spørsmål om forutsetninger for kvalitet (PP-tjenester)</i>	37
<i>Figur 4-12 Resultater på spørsmål om forutsetninger for kvalitet (PP-tjenester) sammenlignet med 2020</i>	37
<i>Figur 4-13 Resultater på spørsmål om forutsetninger for kvalitet (skole/barnehage)</i>	38
<i>Figur 4-14 Resultater på spørsmål om forutsetninger for kvalitet (skole/barnehage) sammenlignet med 2020</i>	39
<i>Figur 4-15 Kjennskap (PP-tjenester)</i>	40
<i>Figur 4-16 Kjennskap (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020</i>	40
<i>Figur 4-17 Kjennskap (skole/barnehage)</i>	41
<i>Figur 4-18 Kjennskap (skole/barnehage) – sammenlignet med 2020</i>	41
<i>Figur 4-19 Læringsressurser (PP-tjenester)</i>	43
<i>Figur 4-20 Læringsressurser (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020</i>	43
<i>Figur 4-21 Læringsressurser (skoler og barnehager)</i>	44
<i>Figur 4-22 Læringsressurser (skoler og barnehager) sammenlignet med 2020</i>	44
<i>Figur 4-23 Frekvensfordeling - Vi benytter læremidler fra Statped (eks. lydbøker, punktskriftbøker og tegnspråkmateriell) (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020</i>	46
<i>Figur 4-24 Frekvensfordeling - Vi benytter læremidler fra Statped (eks. lydbøker, punktskriftbøker og tegnspråkmateriell) (skoler og barnehager) – sammenlignet med 2020</i>	46
<i>Figur 4-25 Hvilke læremidler fra Statped benytter dere? Oppdelt på PP-tjenester og skoler/barnehager. Spørsmålet er kun stilt til de som svarte at de benytter læremidler fra Statped.</i>	47
<i>Figur 4-26 Læremidler for blinde/svaksynte (PP-tjenester).</i>	48
<i>Figur 4-27 Læremidler for blinde/svaksynte (skole/barnehage)</i>	48
<i>Figur 4-28 Læremidler for blinde/svaksynte – sammenligning av gjennomsnitt mellom PPT-kontor og skole/barnehage</i>	49
<i>Figur 4-29 Læremidler for tegnspråklige (PP-tjenester)</i>	50
<i>Figur 4-30 Læremidler for tegnspråklige (skole/barnehage)</i>	51
<i>Figur 4-31 Læremidler for tegnspråklige – sammenligning av gjennomsnitt mellom PP-tjeneste og skole/barnehage</i>	51
<i>Figur 4-32 «Læremidlene fra Statped er nyttige» - sammenligning av svarfordeling mellom PP-tjenester og skoler/barnehager</i>	52
<i>Figur 4-33 Læremidlene fra Statped er nyttige* – sammenlignet med 2020</i>	53

<i>Figur 4-34 Lokal nytteverdi (PP-tjenester)</i>	54
<i>Figur 4-35 Lokal nytteverdi (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020</i>	55
<i>Figur 4-36 Lokal nytteverdi (skole/barnehage)</i>	56
<i>Figur 4-37 Lokal nytteverdi (skole/barnehage) – sammenlignet med 2020</i>	56
<i>Figur 4-38 Lokale forutsetninger (PP-tjenester)</i>	59
<i>Figur 4-39 Lokale forutsetninger (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020</i>	59
<i>Figur 4-40 Lokale forutsetninger (skoler/barnehager)</i>	60
<i>Figur 4-41 Lokale forutsetninger (skoler/barnehager) – sammenlignet med 2020</i>	60
<i>Figur 4-42 Kjennskap til kompetanseløftet (spørsmålet er kun stilt til PP-tjenester)</i>	61
<i>Figur 4-43 Kompetanseløftet (PP-tjenester)</i>	62
<i>Figur 4-44 Kompetanseløftet (skoler/barnehager)</i>	63
<i>Figur 4-45 Kompetanseløftet – sammenligning av gjennomsnitt mellom skoler/barnehager og PP-tjenester</i>	64
<i>Figur 4-46 «Opplever du at hjelpen fra Statped under pandemien var bedre, like god eller dårligere enn før pandemien?» – sammenligning mellom skoler/barnehager og PP-tjenester</i>	65
<i>Figur 4-47 Opplevelser av Statped under pandemien (PP-tjenester)</i>	66
<i>Figur 4-48 Opplevelser av Statped under pandemien (skoler/barnehager)</i>	66
<i>Figur 4-49 Opplever av Statped under pandemien – sammenligning av gjennomsnitt mellom PP-tjenester og skoler/barnehager</i>	67
<i>Figur 4-50 «Har du stor, middels eller lite kjennskap til Statpeds digitale tjenester?» – sammenligning av skoler/barnehager og PP-tjenester</i>	68
<i>Figur 4-51 «Har du hatt digital samhandling med Statped i løpet av det siste året?» – sammenligning av skoler/barnehager og PP-tjenester</i>	68
<i>Figur 4-52 Hvilken type digital samhandling? (kun til de som svarte «ja» på spørsmål om digital samhandling) – sammenligning av skoler/barnehager og PP-tjenester</i>	69
<i>Figur 4-53 Opplevelsen av digital tjeneste hos Statped (PP-tjenester)</i>	70
<i>Figur 4-54 Opplevelsen av digital tjeneste hos Statped (skoler/barnehager)</i>	70
<i>Figur 4-55 Samlet sett (PP-tjenester)</i>	71
<i>Figur 4-56 Samlet sett (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020</i>	72
<i>Figur 4-57 Samlet sett (skoler/barnehager)</i>	73
<i>Figur 4-58 Samlet sett (skoler/barnehager) – sammenlignet med 2020</i>	73
<i>Figur 4-59 Frekvensfordeling – møtet med Statped</i>	75
<i>Figur 4-60 Gjennomsnittsfordeling, møtet med Statped – sammenlignet med 2020</i>	76
<i>Figur 4-61 Jeg/vi får den hjelpen vi trenger i barnehagen/skolen</i>	77
<i>Figur 4-62 Frekvensfordeling, respekt og hjelpsomhet</i>	78
<i>Figur 4-63 Frekvensfordeling, respekt og hjelpsomhet – sammenlignet med 2020</i>	78
<i>Figur 4-64 Frekvensfordeling, medvirkning</i>	79
<i>Figur 4-65 Frekvensfordeling, medvirkning – sammenlignet med 2020</i>	80
<i>Figur 4-66 Frekvensfordeling, hurtighet og pålitelighet</i>	81
<i>Figur 4-67 Hurtighet og pålitelighet – sammenlignet med 2020</i>	81
<i>Figur 4-68 Da det ble bestemt at vi skulle få hjelp fra Statped, gikk prosessen raskt</i>	82
<i>Figur 4-69 Hjelpen fra Statped blir levert som avtalt</i>	83
<i>Figur 4-70 Frekvensfordeling, læringsressurser</i>	84
<i>Figur 4-71 Gjennomsnitt, læringsressurser – sammenlignet med 2020</i>	84
<i>Figur 4-72 Frekvensfordeling, «Jeg eller barnet mitt benytter læremidler fra Statped (eks. lydbøker, punktskriftbøker og tegnspråkmateriell)»</i>	86
<i>Figur 4-73 Hvilke læremidler benytter du/barnet ditt?</i>	86
<i>Figur 4-74 Frekvensfordeling, positiv virkning av læremidler</i>	87
<i>Figur 4-75 Frekvensfordeling, nytte av læremidler</i>	88

<i>Figur 4-76 Gjennomsnitt, nytte av læremidler – sammenligning med 2020</i>	88
<i>Figur 4-77 Frekvensfordeling, «I hvilken grad bidrar Statpeds læremidler til læring?»</i>	88
<i>Figur 4-78 Frekvensfordeling, endring i møtet med barnet</i>	90
<i>Figur 4-79 Gjennomsnitt, endring i møtet med barnet – sammenligning med 2020</i>	90
<i>Figur 4-80 Frekvensfordeling, læring</i>	91
<i>Figur 4-81 Gjennomsnitt, læring – sammenligning med 2020</i>	91
<i>Figur 4-82 Frekvensfordeling, inkludering i opplæringen</i>	92
<i>Figur 4-83 Gjennomsnitt, inkludering i opplæringen</i>	93
<i>Figur 4-84 Frekvensfordeling, inkludering i barnehagen</i>	93
<i>Figur 4-85 Inkludering i barnehagen – sammenligning med 2020</i>	94
<i>Figur 4-86 Frekvensfordeling, «Opplever du at hjelpen fra Statped under pandemien var bedre, like god eller dårligere enn før pandemien?»</i>	94
<i>Figur 4-87 Frekvensfordeling, samlet sett</i>	96
<i>Figur 4-88 Gjennomsnitt, samlet sett – sammenligning med 2020</i>	96
<i>Figur 4-89 Samlet sett har involveringen fra Statped vært positiv for mitt barn/meg</i>	97
<i>Figur 5-1 Hvor fornøyd er du alt i alt med tjenestene du/dere mottar fra Statped? (PP-tjenester)</i>	99
<i>Figur 5-2 Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Statpeds tjenester? (PP-tjenester)</i>	100
<i>Figur 5-3 Total andel fornøyd 2015-2022</i>	101
<i>Figur 5-4 Modell for undersøkelsen til samarbeidspartnerne</i>	102
<i>Figur 5-5 Modell for brukerundersøkelsen</i>	109
<i>Figur 6-1 Effektmodell</i>	118
<i>Figur 6-2 Styrker og svakheter med påvirkning på kompetanseheving for PP-tjenesten</i>	119
<i>Figur 6-3 Styrker og svakheter med påvirkning på kompetanseheving for skole og barnehage</i>	121
<i>Figur 6-4 Styrker og svakheter med påvirkning på endring av praksis lokalt for PP-tjenestene</i>	123
<i>Figur 6-5 Styrker og svakheter med påvirkning på endring av praksis lokalt for skole og barnehage</i>	124
<i>Figur 6-6 Styrker og svakheter med påvirkning på «læring»</i>	126

1. Hovedfunn

Rapporten oppsummerer resultater fra spørreundersøkelsene som er utført blant Statpeds samarbeidspartnere (pedagogisk-psykologiske tjenester, skoler og barnehager) og brukere (brukernes foresatte og brukerne selv). Undersøkelsen er en gjentakelse av undersøkelsen som ble gjort i 2020, og vi får på den måten et verdifullt sammenligningsgrunnlag. I tillegg er nye tematikker som kompetanseløftet, pandemi og digitalt samarbeid inkludert i år for å få en dypere innsikt i hvordan samarbeidspartnerne og brukerne har opplevd Statped på disse områdene.

Samlet sett viser resultatene at Statpeds brukere og samarbeidspartnere er godt fornøyd med Statpeds tjenester. Sammenlignet med 2020, har totalopplevelsen av Statpeds tjenester økt eller holdt seg stabil blant pedagogisk-psykologiske tjenester (PP-tjenester), skoler og barnehager. Det er et svært positivt resultat, som er spesielt imponerende med tanke på pandemiens utfordringer på vanlig praksis. I undersøkelsen til brukerne finner vi jevnt over gode resultater, men noe lavere score enn blant samarbeidspartnerne. Resultatene er jevnt over stabile sammenlignet med 2020, men det vi ser en tilbakegang i resultatene på temaet møtet med Statped, som innebærer kjennskap, samarbeid og at man får bistanden man trenger.

Hva er de viktigste driverne for kompetanseheving og endring av praksis lokalt?

For både PP-tjenestene, skolene og barnehagene er gode forutsetninger for kvalitet, den sterkeste driveren for både kompetanseheving og endring av praksis, en faktor Statped scorer høyt på i denne undersøkelsen. Statpeds evne til godt samarbeid med fagpersonene i enheten er også en viktig driver for både kompetanseheving og endring av praksis, der Statped oppleves som en svært god samarbeidspartner.

Statpeds nærhet og opplevelsen av at de er tett nok på, kommer også ut som en viktig driver for endring av praksis, der PP-tjenestenes resultat kan tyde på at Statped har et forbedringspotensial her. For skoler og barnehager er kjennskap til

Statpeds tjenester og rask bistand områder med forbedringspotensial. Videre arbeid med de viktigste driverne vil kunne styrke kompetanseheving lokalt og forbedret endring av praksis hos Statpeds samarbeidspartnere.

Hva er de viktigste driverne for læring og inkludering i barnehagen?

For barnehagene og skolene er den viktigste driveren for læring, opplevelsen av at læringsressursene på Statped.no er nyttige, noe som viser seg som en styrke hos Statped. Her ser vi en positiv utvikling fra 2020, hvor vi ikke fant noen effekt av dette. I tillegg oppleves Statped som en god lytter til barnets behov, en egenskap som også er en sterk driver for læring. Statped har imidlertid et forbedringspotensial når det gjelder opplevelsen av å få bistanden man trenger av skolen/barnehagen. Dette viser seg å være en svakhet hos Statped, men en viktig driver for læring.

Når det gjelder inkludering i barnehagen, viste analysen ingen signifikante funn, noe som kan ses i sammenheng med lav svarprosent blant foresatte av barnehagebarn, og et behov for bedre forklaringsvariabler i videre gjentakelser av undersøkelsen.

Hva er Statpeds styrker og svakheter?

I analyse av spørsmålene til samarbeidspartnerne har vi avdekket følgende styrker:

- Statpeds evne til å samarbeide
- Statpeds kompetanse til å gi brukerne relevant og tilpasset støtte og opplæring
- Statpeds læringsressurser på Statped.no

I analysene av spørsmålene til samarbeidspartnerne har vi avdekket følgende svakheter:

- Statpeds evne til å levere tjenester innen rimelig tid, dette gjelder spesielt for skoler og barnehager.
- Statped evne til å være tett på
- Samarbeidspartnerne opplever at kommunen har dårlige forutsetninger for å møte kravene i kompetanseløftet

I analysene av spørsmålene til brukerne har vi avdekket følgende styrker:

- Læringsressurser på Statped.no
- Statpeds evne til å lytte til barnet og å møte brukerne med respekt
- Brukerne som benytter læremidler, opplever at disse har positiv virkning på læring

I analysene av spørsmålene til brukerne har vi avdekket følgende svakheter:

- Statpeds samarbeid med barnehagen/skolen og PP-tjenesten
- At brukerne opplever at de ikke i stor nok grad får den bistanden de trenger
- At brukerne opplever å ha liten kjennskap til egen sak
- Brukere i landsdel Nord opplever dårligere leveranser fra Statped innen hurtighet og pålitelighet

Anbefalinger basert på styrker og svakheter

Redusere tiden det tar å få bistand. Resultatene viser at skolene og barnehagene ikke alltid opplever at de får bistand innen rimelig tid når de søker om bistand fra Statped. Dette er en svakhet som kan løses ved tiltak som reduserer ventetiden, og videre forbedre kompetansenivået og endring av praksis blant skolene og barnehagene. PP-tjenestene har imidlertid hatt en positiv utvikling fra 2020 når det gjelder tiden det tar å få bistand, mens skolene og barnehagene har hatt en tilbakegang. Tiltak bør derfor rettes mot skoler og barnehager.

Tiltak som bidrar til at bistanden som gis er relevant, praksisnær og tilpasset. PP-tjenestene opplyser at Statped ikke i tilstrekkelig grad er tett nok på til å være en god rådgiver for både PP-tjenesten og deres samarbeidspartnere og brukerne, og tiltak som kan løse dette kan i sin tur føre til endring av praksis lokalt for PP-tjenestene i større grad. Her kan relevant og tilpasset bistand til det enkelte PP-tjenesten anbefales. Samtidig kan se til arbeidet som har blitt gjort siden forrige undersøkelse, da det har vært en positiv utvikling på dette fra 2020. Dette, og

foregående avsnitt, er interessant nok styrker hos den ene der det er en svakhet hos den andre. Derfor kan en nærmere undersøkelse av hva som gjøres hos den ene samarbeidspartneren være hensiktsmessig for å se hva som kan overføres til den andre.

Fortsette det gode arbeidet med utviklingen av læringsressurser på Statped.no, samt profileringsarbeid og tilgjengeliggjøring av disse. Læringsressursene på Statped.no er en driver for kvalitet både for samarbeidspartnere og brukere. En av anbefalingene fra 2020 var å jobbe med nettopp disse læringsressursene, noe 2022-undersøkelsen tyder på at Statped har gjort. Kjennskapen til disse ressursene er imidlertid noe lavere blant skoler, barnehager og brukerne. Profilerings- og informasjonstiltak vil derfor kunne bidra til å styrke bruken av læringsressursene ytterligere. Godt tilpassede digitale læringsressurser og tjenester er også et viktig steg på veien for å bistå kommunene i Kompetanseløftet, da disse ressursene og tjenestene er tilgjengelige for alle uavhengig av geografi og kommunestørrelse.

Brukernes opplevelse av tilstrekkelig bistand i barnehagen/skolen er noe lav, særlig blant barn i skolealder, ifølge undersøkelsen. Gjennomsnittsscoren viser også en svak nedgang fra 2020. Analysen viser at en forbedret opplevelse av å få hjelpen man trenger vil ha påvirkning på læringen blant brukere. Det er med andre ord viktig å iverksette tiltak der spesielt barn i skolealder får den bistanden de trenger. Fordelt på landsdel, ser vi at Nord opplever Statpeds bistand noe svakere enn landsdel Vest. Statped bør vurdere å iverksette tiltak for å undersøke hvilke behov det er i landsdel Nord.

Gi brukerne mer informasjon og kjennskap til egen sak. Vi har spurt brukerne om de opplever samarbeidet mellom barnehagen/skolen, PP-tjenesten og Statped som godt, noe resultatene antyder et forbedringspotensial på. I tillegg har gjennomsnittsscoren på denne påstanden en svak nedgang fra 2020. Vi anbefaler derfor å sette i gang dialog med både brukerne og samarbeidspartnerne for å kartlegge behov og ønsker for et forbedret samarbeid. Et interessant funn er at brukerne allerede føler seg lyttet til, men at de har lav kjennskap til egen sak og

samarbeidet mellom de involverte instansene. Dette bidrar til at brukerne opplever å navigere i et tungt og byråkratisk system. Noen nevner også at PP-tjenesten står i veien som et unødvendig mellomledd, noe som bidrar til at avstanden til Statped blir større. Her er det et stort potensial for å øke brukernes kjennskap til det Statped har ansvar for i saken deres, slik at brukerne opplever at de har reell påvirkning på egen sak.

2. Bakgrunn og formål

Statpeds samfunnsmandat er å bidra til at barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov får muligheten til å mestre egne liv, samt være aktive deltakere i utdanning, arbeid og samfunnsliv. Statped har spisskompetanse og gir tjenester innen ulike definerte fagområder: ervervet hjerneskade, hørsel, kombinerte syns- og hørselstap og døvblindhet, sammensatte lærevansker, språk, tegnspråk, og tale og syn. I tillegg har Statped ansvaret for tjenester innen alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) og samisk spesialpedagogisk tjeneste (SEAD). I tillegg har Statped ansvaret for tjenester innen alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) og samisk spesialpedagogisk tjeneste (SEAD).

Statped ble opprettet for å støtte kommuner og fylkeskommuner på det spesialpedagogiske feltet. Kommunene har det lovpålagte ansvaret for at brukernes rettigheter i opplæringsloven og barnehageloven blir oppfylt. Statpeds oppdrag er å yte både individbaserte tjenester til barn, unge og voksne, og systembaserte tjenester som kompetanseheving til barnehager, skoler og fagpersoner i kommuner og fylkeskommuner. I tillegg samarbeider Statped med universitets- og høgskolesektoren.

I Stortingsmelding 6 (2019-2020), «Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO»¹, besluttet regjeringen å overføre deler av oppgavene og ressursene til kommunene og avgrense Statpeds mandat til å gjelde tjenester og kompetansespredning på små, spesialiserte fagområder og i svært komplekse saker. Med utgangspunkt i beslutningene i Stortingsmelding 6, er Statped i en omstillingsperiode der mandat og tjenester endres. Samtidig bistår Statped kommuner og fylkeskommuner i deres omstilling for å overta mer av ansvaret. I 2020 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant Statpeds brukere og samarbeidspartnere, der opplevelsen av kvalitet og effekt av Statpeds tjenester ble undersøkt. Spørreundersøkelsen fungerer som en nullpunktsmåling i denne endringsprosessen. Når undersøkelsen gjentas, kan vi sammenligne resultatene

¹ Regjeringen (2019). Meld. St. 6 (2019-2020): Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20192020/id2677025/>

med nullpunktsmålingen for å måle utvikling. Dette vil kunne si noe om og forklare enda mer av hvordan omstillingsperioden oppleves blant de som berøres av den. Det ble gjennomført en undersøkelse med kvalitative intervjuer parallelt med spørreundersøkelsen. Den har rettet seg mot PP-tjenester og har kartlagt deres behov i forbindelse med omstillingen i Statped. Denne undersøkelsen er også utført av Rambøll Management Consulting og rapporteres i en egen rapport. Funn fra de kvalitative intervjuene vil bli trukket inn i analysene der det er relevant.

Undersøkelsen i 2020 viste at Statpeds brukere (brukernes foresatte og brukerne selv) og samarbeidspartnere (barnehager, skoler og PP-tjenester) stort sett var fornøyd med tjenestene de mottok fra Statped. Blant samarbeidspartnerne scoret PP-tjenestene litt lavere på den samlede vurderingen av Statped, sammenlignet med vurderingene fra skolene og barnehagene. Videre viste resultatene at PP-tjenestene hadde god kjennskap til Statped, mens skolene og barnehagene hadde litt mindre kjennskap til Statped tjenester. I undersøkelsen til samarbeidspartnerne var det spesielt Statpeds samarbeidsevne som fikk høy score, men det var forholdsvis lave resultater til påstanden om at tjenestene var tilpasset behovene deres. I undersøkelsen blant brukerne kom særlig medvirkning frem som en styrke, mens tidspunkt for og omfanget av bistand ble vurdert mer nøytralt.

Utfra resultatene fra 2020, fikk Statped følgende anbefalinger:

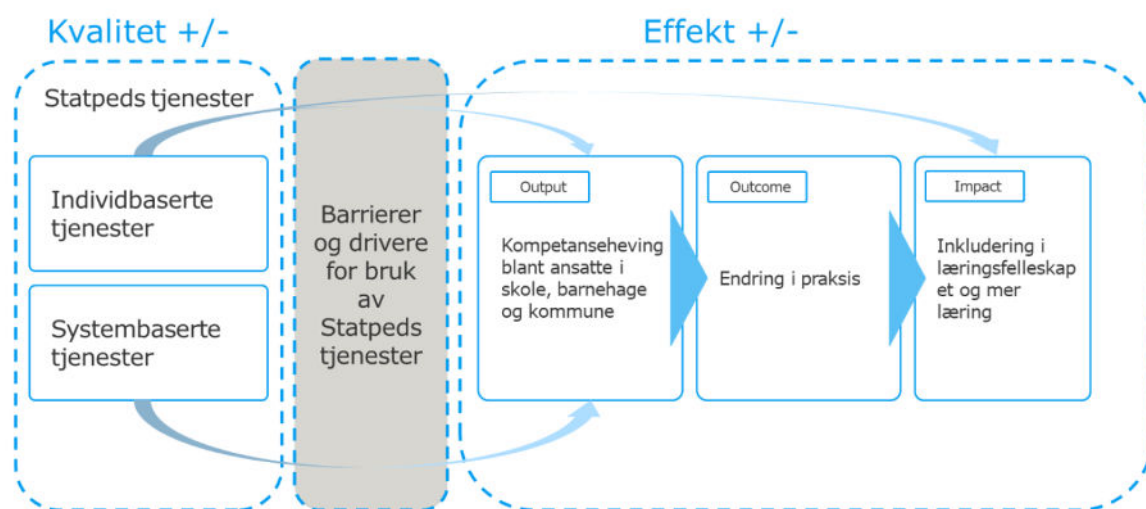
- Utføre flere kartlegginger av PP-tjenestenes behov
- Kartlegge PP-tjenestenes tilfredshet med konkrete tjenester og ressurser
- Fortsette arbeidet med profilering og tilgjengeliggjøring av læringsressurser overfor brukerne, skolene og barnehagene
- Undersøke hvordan samarbeidspartnerne kunne håndtere langvarige overganger i opplæringsansvar bedre

Årets undersøkelse ønsker blant annet å finne ut om noen av anbefalingene er jobbet med.

2.1 Hovedproblemstilling: Hvordan opplever Statpeds brukere og samarbeidspartnere kvalitet og effekt av Statpeds tjenester?

Årets undersøkelse skal kartlegge brukeres og samarbeidspartneres opplevelser av Statpeds tjenesters kvalitet og effekt. Tilnærmingen vi bruker til å kartlegge dette tar utgangspunkt i måloppnåelse: Fører tjenestene til ønsket effekt på både kort og lang sikt? Dette spørsmålet kan Rambølls effektmodell – skissert i figur 2-1 – bidra til å undersøke nærmere. Her ser vi på hvordan vi forventer at kvaliteter ved Statpeds tjenester har effekt på Statpeds sentrale målområder: Kompetanseheving lokalt og brukernes læring og inkludering i læringsfellesskapet. Den samme modellen lå også til grunn for undersøkelsen i 2020.

Figur 2-1 Effektmodell

Vi har tre underproblemstillinger som grupperes i tre hovedområder: 1) Kvalitet i tjenestene, 2) Effekt av tjenestene, og 3) Barrierer og drivere for at tjenestene gir effekt.

2.2 Forventninger om påvirkning

1) Kvalitet i tjenestene. For det første forventer vi at Statpeds individbaserte tjenester har effekt hos samarbeidspartnere som ansatte i barnehager, skole og kommuner i form av kompetanseheving – «output». For det andre forventer vi at de individbaserte tjenestene også har en direkte effekt på inkludering i læringsfellesskapet – «impact» – siden Statped er mer direkte involvert i saken til brukeren med disse tjenestene.

2) Effekt av tjenestene. Effekten av de systembaserte tjenestene er også kompetanseheving blant de ansatte i barnehagene, skolene og kommunene. Vi forventer at kompetansehevingen som skapes av de individbaserte og systembaserte tjenestene, kommer til uttrykk i endret praksis – «outcome» – som videre skaper større grad av læringsutbytte og inkludering i læringsfellesskapet for brukeren.

3) Barrierer og drivere for at tjenestene gir effekt. Med barrierer og drivere, mener vi forhold som svekker eller fremmer at Statpeds tjenester får effekt. Som nevnt tidligere, kan kompetanse og kostnader være mulige forklaringer på variasjoner i bruk av Statpeds tjenester. Andre barrierer og drivere kan være kjennskap og tilgjengelighet. For å kartlegge kvalitet vil vi belyse synspunktene til ulike brukergrupper, hvilke spesifikke tjenester og fagområder som fungerer etter formålet, og hvilke forhold ved selve tjenesten som bidrar til måloppnåelse og effekt.

Måling av kvalitet og effekt er sentralt for å videreutvikle Statpeds tjenester generelt, og spesielt for å stake ut kursen for den videre endringsprosessen slik den er skissert i Stortingsmelding 6 (2019–2020). Statped kan ha stor nytte av å vite hvilke kommuner som opplever mindre effekt av tjenestene deres, hvilken bistand kommunene har behov for, og hva som hindrer at tjenestene har effekt.

2.3 Utvikling og forankring av spørreskjemaet

Spørreskjemaet er basert på spørreskjemaet fra undersøkelsen i 2020. I 2020 ble spørreskjemaet utviklet i samarbeid mellom Statped og Rambøll. Relevante brukergrupper og interessenter fikk komme med innspill gjennom en høring blant brukere og brukerorganisasjoner. Grunnlaget for spørreskjemaet kommer fra indikatorene i Statpeds «mål- og disponeringsskriv» og effektmodellen Rambøll skisserte i sitt tilbud. Det ble formulert spørsmål til de ulike problemstillingene fordelt på kategoriene: kvalitet, effekt og barrierer og drivere.

For å kunne sammenligne resultater historisk, ble det lagt vekt på å beholde flest mulig av påstandene og spørsmålene fra undersøkelsen i 2020. Noen av dem har

derimot blitt fjernet, fordi de ikke fungerte som ønsket eller ble vurdert som irrelevante. Vi har også lagt til noen nye påstander og spørsmål i år, på grunn av ønske om måling av disse fra Statped. For eksempel inkluderes spørsmål om opplevelser av bistanden fra Statped under pandemien og spørsmål knyttet til Kompetanseløftet. Kompetanseløftet innebærer at kommuner, fylkeskommuner og private eiere skal sikre at de har tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene for å kunne forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging². Etter endelig utforming av spørreskjemaet, ble det godkjent av ledelsen i Statped.

² Utdanningsdirektoratet (2022). Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Hentet fra <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/lokal-kompetanseutvikling/kompetanseløftet-for-spesialpedagogikk-og-inkluderende-praksis/#a183004>

3. Om Statpedundersøkelsen

Statpedundersøkelsen består av en undersøkelse til Statpeds samarbeidspartnere: barnehager, skoler og PP-tjenester, og en undersøkelse til brukere over 18 år og foresatte til Statpeds brukere. I dette kapitlet går vi gjennom metode, svarprosent og frafall i de to undersøkelsene samt faktorene som er utviklet i undersøkelsen til samarbeidspartnere.

3.1 Om undersøkelsen til samarbeidspartnere

Undersøkelsen til Statpeds samarbeidspartnere ble gjennomført fra 21. september til 27. oktober 2022. Til sammen ble 898 samarbeidspartnere invitert til å delta i undersøkelsen. Invitasjonen ble sendt ut via e-post. Underveis i datainnsamlingen ble det sendt ut totalt tre påminnelser på e-post til de som ikke hadde svart.

Målgruppen for undersøkelsen var alle PP-tjenester, skoler og barnehager som har vært i kontakt med Statped i løpet av de siste 12 månedene. Noen respondenter ble fjernet fra utvalget. Dette skyldes følgende forhold:

- Sammenslåing av en PP-tjeneste, hvor seks respondenter ble til en respondent.
- Manglende kontaktinformasjon. Noen av invitasjonene kom i retur med beskjed om at e-posten ikke hadde blitt levert. I disse tilfellene gjorde vi et søk etter alternativ kontaktinformasjon, og sendte ny invitasjon. Der dette ikke lyktes ble respondenten fjernet fra utvalget.

3.1.1 Svarprosent og frafall blant samarbeidspartnere

Svarprosenten blant samarbeidspartnere endte på 34 %, noe som betyr at 307 samarbeidspartnere har besvart undersøkelsen. I 2020 var svarprosenten 41 %. Den relativt store nedgangen i svarprosent antar vi skyldes at vi ikke har sendt like hyppige påminnelser i år, og at vi merker en generell nedgang i svarprosent etter pandemien på tvers av alle typer undersøkelser. Vi opplever også at en høyere andel av e-postinvitasjoner til spørreundersøkelser blir blokkert av spamfilter, noe som kan ha bidratt til en lavere svarprosent. Det er tydelige forskjeller i deltakelsen til de ulike målgruppene, og PP-tjenestene har den høyeste svarprosenten med 59

%. 33 % av barnehagene svarte på undersøkelsen, mens skolenes svarprosent er på 23 %. Dette betyr at PP-tjenestene er noe overrepresentert, og at skolene og barnehagene er noe underrepresentert. Dette er de samme forskjellene som i Statpedundersøkelsen 2020. På samme måte som i undersøkelsen fra 2020, vil resultatene for PP-tjenester holdes adskilt fra resultatene for skoler og barnehager. Derfor anser vi det som forsvarlig å ikke vekte resultatene. I fremtidige undersøkelser bør det fokuseres mer på å øke svarprosenten blant skoler og barnehager samt vurdere å gjøre kvalitative intervjuer til denne gruppen.

Tabell 3-1 Frafallsanalyse etter type samarbeidspartner

Type samarbeids-partner	Brutto-utvalg antall	Brutto-utvalg prosent	Netto-utvalg antall	Netto-utvalg prosent	Avvik prosent-poeng	Svar-prosent
PP-tjenester	247	28 %	146	48 %	20,1 %	59 %
Barnehager	125	14 %	41	13 %	-0,6 %	33 %
Skoler	526	59 %	120	39 %	-19,5 %	23 %
Barnehager/skoler	651	72 %	161	52 %	-20,1 %	25 %
I alt	898	100 %	307	100 %	0,0 %	34 %

3.2 Brukerundersøkelsen

Undersøkelsen til Statpeds brukere ble gjennomført fra 22. september til 27. oktober 2022. Målgruppen for undersøkelsen er foresatte til brukere under 18 år og brukere som selv er over 18 år. Det ble kun invitert én foresatt per bruker under 18 år. Statped har ikke e-postadresser til brukerne og de foresatte. De fikk derfor tilsendt invitasjon til undersøkelsen via Digipost, og per brev til de som ikke hadde Digipost. Respondentene som fikk invitasjon via Digipost kunne klikke på en hyperlenke direkte i invitasjonen. De som fikk tilsendt invitasjonen per brev fikk oppgitt en kode og en nettside for å logge seg inn i undersøkelsen. 30 av invitasjonene som ble sendt per brev kom i retur på grunn av feil adresse, og disse respondentene er fjernet fra utvalget. Det ble sendt ut påminnelser på SMS til alle respondenter som ikke hadde svart og som var registrert med et gyldig telefonnummer. Påminnelsene ble sendt ut 12. og 20. oktober. I brukerundersøkelsen fra 2020 ble det gjennomført en egen undersøkelse blant brukere under 18 år. På grunn av svært lav svarprosent det året, ble det besluttet å ikke gjenta denne delen av undersøkelsen.

3.2.1 Svarprosent og frafall i brukerundersøkelsen

Brukerundersøkelsen har en svarprosent på 18 %. Dette tallet innebærer at 535 av 2916 brukere besvarte undersøkelsen. Også her er svarprosenten en del lavere enn den var i 2020, der den var på 32 %. Den store nedgangen i svarprosent kan skyldes, i likhet med undersøkelsen for samarbeidspartnerne, at vi ikke har sendt like hyppige påminnelser i år, samt at vi merker en generell nedgang i svarprosent etter pandemien på tvers av alle typer undersøkelser.

Brukerundersøkelsen har derimot ikke like store forskjeller mellom de ulike målgruppene som undersøkelsen for samarbeidspartnerne. I tabell 3-2 ser vi at 19 % av både foresatte av barnehagebarn og foresatte av skolebarn har besvart undersøkelsen. Brukere over 18 år har en svarprosent på 16 %. Det betyr at foresatte er noe høyere representert enn brukere over 18 år. Disse forskjellene er mindre enn de var i 2020, og de er såpass små at dette ikke vil påvirke resultatene. Frafallsanalysene blant foresatte og brukere over 18 år viser at utvalget i stor grad samsvarer med populasjonen. Det er derfor besluttet å benytte datasettet uten vekting i de videre analysene.

Tabell 3-2 Deltakelse i undersøkelsen blant foresatte og brukere over 18 år, oppdelt på type respondent

Type respondent	Brutto-utvalg antall	Brutto-utvalg prosent	Netto-utvalg antall	Netto-utvalg prosent	Avvik prosent-poeng	Svarprosent
Foresatt barnehagebarn	576	20 %	109	20 %	0,6 %	19 %
Foresatt skoleelev	1996	68 %	372	70 %	1,1 %	19 %
Bruker over 18 år	344	12 %	54	10 %	-1,7 %	16 %
Total	2916	100 %	535	100 %	0,0 %	18 %

Tabellen under viser en tilsvarende frafallsanalyse, der respondentene her er fordelt etter hovedtjeneste. Vi ser at tjenesten «erhvervet hjerneskade» har høyest svarprosent, og er derfor noe overrepresentert med et avvik på 2,6 prosentpoeng. Mens tjenesten «språk/tale» er noe underrepresentert med -4,2 %. Dette er

imidlertid en relativt liten forskjell, så vi har besluttet å ikke vekte resultatene. De resterende tjenestene er representert i samsvar med populasjonen.

Tabell 3-3 Deltakelse i undersøkelsen blant foresatte og brukere over 18 år, oppdelt på tjeneste

Hovedtjeneste	Brutto- utvalg antall	Brutto- utvalg prosent	Netto- utvalg antall	Netto- utvalg prosent	Avvik prosent- poeng	Svar- prosent
Hørsel	712	24 %	126	24 %	-0,9 %	18 %
Ervervet hjerneskade	176	6 %	46	9 %	2,6 %	26 %
Kombinerte syns- og hørselstap og døvblindhet	96	3 %	17	3 %	-0,1 %	18 %
Språk/tale	983	34 %	158	30 %	-4,2 %	16 %
Syn	548	19 %	108	20 %	1,4 %	20 %
Sammensatte lærevansker	394	14 %	79	15 %	1,3 %	20 %
Annet (Enkeltvedtak, flerspråklighet)	6	0 %	1	0 %	0,0 %	17 %
I alt	2917	100 %	535	100 %	0,0 %	18 %

3.3 Utvikling av faktorer

Som i 2020 har vi gjennomført faktoranalyser av spørreskjemaet for å kontrollere kvaliteten og sammenhengen mellom ulike enkeltspørsmål. Hensikten med disse analysene er å utvikle faktorer som videre kan brukes i regresjonsanalyser og vurdering av måloppnåelse. Faktoranalysene har blitt sett i sammenheng med teoretiske antakelser og reliabilitetsanalyser (Cronbach's Alpha). I spørreskjemaet blant samarbeidspartnere resulterte analysene i de samme syv faktorene som i 2020, og disse vil benyttes i videre analyser. Tabell 3-4 viser en oversikt over faktorene, antallet spørsmål i hver indikator og Cronbach's Alpha i indikatoren.

Tabell 3-4 Cronbach's Alpha per faktor

Indikator	Antall spørsmål	Cronbach's Alpha
Kvalitet	5	0,87
Forutsetninger for kvalitet	3	0,78
Kjennskap	2	0,80
Læringsressurser	3	0,78
Lokal nytteverdi	4	0,88
Lokale forutsetninger	2	0,72
Samlet totalopplevelse	3	0,92

3.3.1 Innhold i faktorene fra undersøkelsen til samarbeidspartnerne

Innholdet i de syv faktorene presenteres nedenfor. Disse samler resultatene innenfor de ulike hovedområdene.

1. Kvalitet

Denne faktoren inneholder fem påstander fra spørreskjemaet:

«Statped er tilgjengelige når vi trenger dem»
«Statped er tett nok på til å være en god rådgiver for oss og våre brukere»
«Statped samarbeider godt med fagpersonene ved enheten vår»
«Det er enkelt å søke om bistand fra Statped»
«Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped»

Påstandene handler om Statpeds pålitelighet, tilgjengelighet og samarbeidsevne og dette kan oppsummeres i begrepet «kvalitet».

2. Forutsetninger for kvalitet

Denne faktoren inneholder tre påstander fra spørreskjemaet:

«Statped har kompetansen til å gi brukerne relevant hjelp»
«Statped leverer tjenestene som avtalt»
«Statpeds tjenester er tilpasset behovene våre»

Påstandene dekker Statpeds «kompetanse», og «evne til å levere tjenestene etter avtalt kvalitet». Vi har gitt faktoren navnet «forutsetning for kvalitet», fordi påstandene innebærer en forutsetning for kompetanse og leveransedyktighet som kan tolkes å ligge forut for bistanden fra Statped. Det er imidlertid også et klart innslag av «evne til å levere tilpassede tjenester» i disse påstandene.

3. Kjennskap

Denne faktoren inneholder to påstander fra spørreskjemaet:

«I enheten vår har vi god kjennskap til Statpeds tjenester»

«I enheten vår har vi god kjennskap til læringsressursene på Statped.no»
--

Påstandene henger tydelig sammen ved at de handler om «kjennskap» til to sider av Statpeds bistand: Kjennskap til Statpeds tjenester og kjennskap til læringsressursene på Statped.no.

4. Læringsressurser

Denne faktoren inneholder tre påstander fra spørreskjemaet:

«Læringsressursene på Statped.no er nyttige»
--

«Vi benytter ofte læringsressurser fra Statped.no»
--

«Det er lett å finne relevant læringsressurs fra Statped.no»
--

Påstandene handler om nytte, bruk og tilgjengelighet ved læringsressurser. Med læringsressurser mener vi ressurser/verktøy/informasjon som kan bidra til en god tilrettelegging, slik at barn og elever opplever mestring og delaktighet i et læringsfellesskap. Denne definisjonen ble også opplyst om i spørreskjemaet til respondentene.

5. Lokal nytteverdi

Denne faktoren inneholder fire påstander fra spørreskjemaet:

«Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen i enheten vår»
--

«Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse»

«Statpeds kurstilbud svarer til kompetansebehovet i enheten vår»
--

«Statpeds bistand gjør oss i stand til å møte våre brukere på en bedre måte»
--

Påstandene dekker konsekvenser av Statpeds bidrag på forbedret praksis og hevet kompetanse, vi har derfor kalt faktoren «lokal nytteverdi».

6. Lokale forutsetninger

Denne faktoren inneholder to påstander fra spørreskjemaet:

«I vår kommune har vi tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse til å bistå brukerne»
--

«I vår kommune settes det av nok ressurser til spesialpedagogiske tiltak»

Påstandene dreier seg om lokale ressurser og lokal kompetanse. Påstandene skal ikke fortelle om Statpeds kvalitet, men er med som analysevariabler for å undersøke hypotesene om at lokale forutsetninger kan spille inn på opplevelsen av Statpeds «kvalitet» og «lokal nytteverdi».

7. Samlet totalopplevelse

Denne faktoren inneholder tre påstander fra spørreskjemaet:

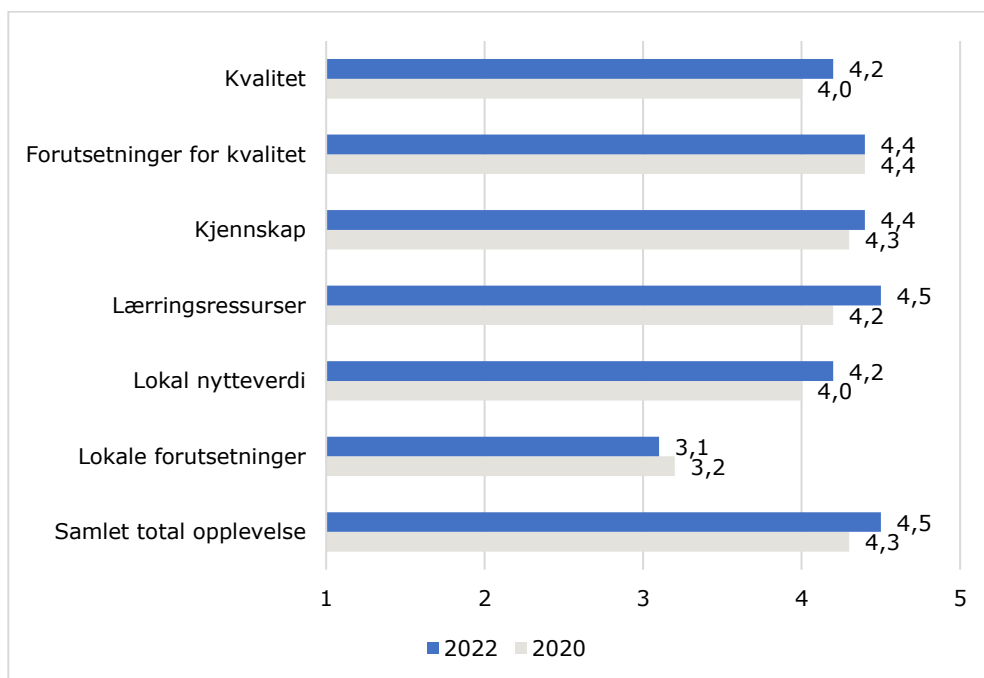
«Vi kan anbefale andre enheter å benytte Statpeds tjenester»
«Samlet sett er det høy kvalitet på tjenestene fra Statped»
«Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Statpeds tjenester?»

Påstandene dreier seg om generell tilfredshet med Statpeds tjenester.

3.3.2 Resultater på faktorer - spørreskjema blant samarbeidspartnere

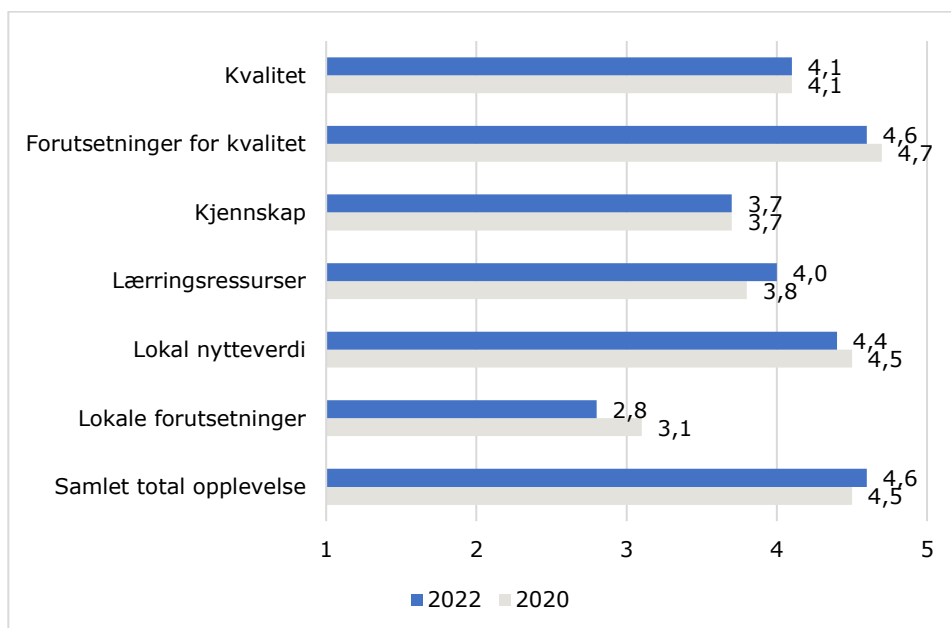
Figur 3-1 viser resultatene på faktorene for PP-tjenestene som gjennomsnittsscore på en skala fra 1 til 5. En score på 5 vil si at alle respondentene er enig i påstandene som inngår i faktoren. Figuren inkluderer resultatene fra undersøkelsen i 2020. Nesten alle faktorene har hatt en positiv utvikling siden 2020. Unntakene er «forutsetninger for kvalitet» som står stille på 4,4, og «lokale forutsetninger» som går tilbake med 0,1. Alle faktorer, unntatt «lokale forutsetninger», har dermed en score på 4,2 eller høyere.

De høye scorene tyder på at Statped fortsatt leverer med tilfredsstillende kvalitet på områdene som dekkes av faktorene. Den største historiske utviklingen finner vi på «læringsressurser», med en fremgang på 0,3 fra 4,2 til 4,5. Faktoren «lokale forutsetninger» har det laveste resultatet, og her må vi ta med oss at faktoren inneholder spørsmål om samarbeidspartnernes egne lokale forhold, ikke en vurdering av Statped.

Figur 3-1 Resultater på faktorer for PP-tjenester

Figur 3-2 viser resultatene på faktorene for skoler og barnehager. Som vi så på resultatene for PP-tjenestene, har også her «lokale forutsetninger» den laveste scoren. På denne faktoren ser vi en tilbakegang på 0,3 fra 3,1 til 2,8. Sammen med «kjennskap» (3,7), er «lokale forutsetninger» de to eneste som scorer under 4,0. To av faktorene har en liten fremgang fra 2020: «læringsressurser» (4,0) og «samlet total opplevelse» (4,6). «Kvalitet» og «kjennskap» står begge stille på henholdsvis 4,1 og 3,7. Mens «forutsetninger for kvalitet», «lokal nytteverdi» og «lokale forutsetninger» går tilbake fra 2020 til i år. Selv om «forutsetninger for kvalitet» går ned med 0,1, for faktoren, ligger gjennomsnittsscoren fortsatt meget høyt på 4,6. Det samme gjelder «samlet total opplevelse», som også har en score på 4,6.

Det er interessant å merke seg gapet mellom scorene på «kvalitet» (4,1) og «forutsetninger for kvalitet» (4,6). Det kan tyde på at forutsetningene for god kvalitet er til stede, men at respondentene ikke opplever like god kvalitet når selve leveransen kommer. Skolene og barnehagene scorer høyere enn PP-tjenestene på «forutsetninger for kvalitet» og «lokal nytteverdi». PP-tjenestene scorer høyest på «kjennskap», «læringsressurser» og «lokale forutsetninger».

Figur 3-2 Resultater på faktorer for skoler/barnehager

3.3.3 Tematikker i brukerundersøkelsen

Når det gjelder brukerundersøkelsen, viser faktoranalysen, slik som i 2020, at det er få sterke faktorer blant spørsmålene. Vi vil derfor bruke med enkeltspørsmål istedenfor faktorer (til forskjell fra undersøkelsen blant samarbeidspartnere). Dette innebærer at vi presenterer resultatene påstand for påstand innenfor tematikker bestemt ut fra Statpeds effektmodell og mål- og disponeringsskriv. Dette er det samme oppsettet som i 2020, i tillegg til at teamet «pandemi» er lagt til.

Tematikkene er som følger:

1. Møte med Statped
2. Respekt og hjelpsomhet
3. Medvirkning
4. Hurtighet og pålitelighet
5. Læringsressurser
6. Læremidler
7. Endring i hvordan barnehagen/skolen møter mitt barn
8. Læring
9. Inkludering i opplæringen
10. Inkludering i barnehagen

11. Pandemi

12. Samlet sett

Disse vil utdypes i kapittel 4.

4. Resultater

I dette kapitlet presenteres resultatene fra undersøkelsene til samarbeidspartnere og brukere. Vi inkluderer sammenligninger mot resultatene fra 2020 der spørsmål og indikatorer er videreført. Noen spørsmål og tematikker er nye i år, og vil derfor ikke ha historisk sammenligning. Funn fra de kvalitative intervjuene vil trekkes inn der de kan belyse og nyansere funnene fra spørreundersøkelsen.

4.1 Undersøkelsen til samarbeidspartnere – gjennomsnitt og svarfordelinger

Dette delkapitlet gjennomgår resultatene i undersøkelsen til samarbeidspartnere med utgangspunkt i gjennomsnitt og svarfordelinger. Det vil skilles mellom PP-tjenester og barnehage/skoler. Det er små forskjeller mellom barnehagenes og skolenes besvarelser, og de presenteres derfor samlet.

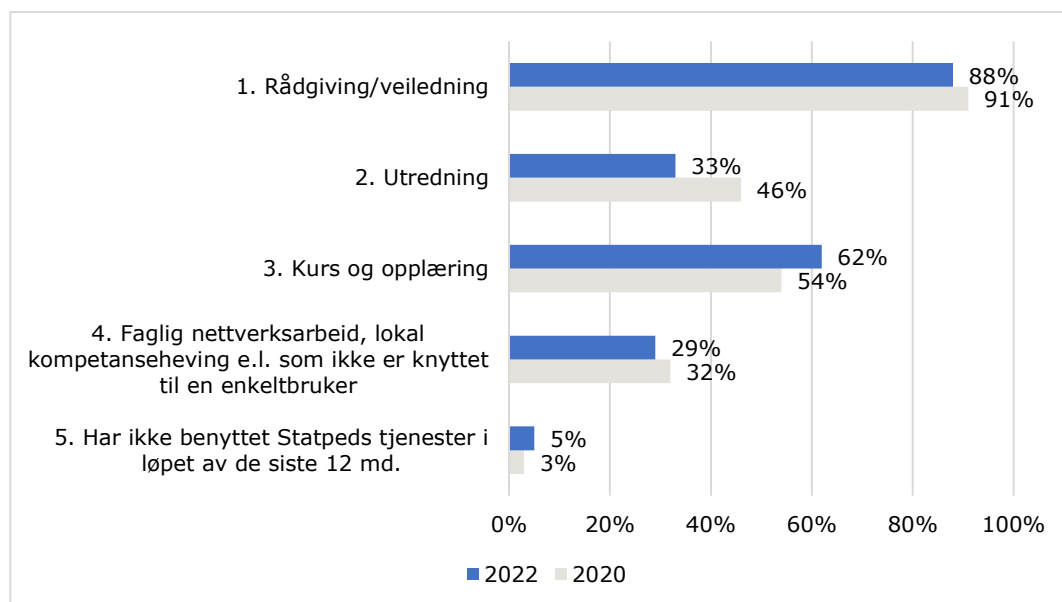
4.1.1 Benyttede tjenester

Innledningsvis stiller vi spørsmål om hvilke tjenester enheten har benyttet seg av de siste 12 månedene. I figur 4-1 ser vi PP-tjenestens svar på dette spørsmålet, og tilsvarende for skoler og barnehager i figur 4-2. Generelt ser vi at PP-tjenester benytter seg av alle Statpeds tjenester i større grad enn skoler og barnehager i utvalget. Rådgivning/veiledning er tjenesten flest har benyttet i løpet av de siste 12 månedene. 88 % av PP-tjenestene og 65 % av skolene/barnehagene har brukt denne tjenesten. Vi ser imidlertid en nedgang i år fra 2020 på denne tjenesten, særlig for skolene/barnehagene. Dette kan henge sammen med pandemien, fordi det var enklere å ha digital kontakt med PP-tjenester enn med ansatte i skoler/barnehager under pandemien. Tjenesten «kurs og opplæring» er nest mest brukt, og har økt for PP-tjenestene fra 54 til 62 %. Skolene og barnehagene har samme resultat i år som i 2020 (43 %).

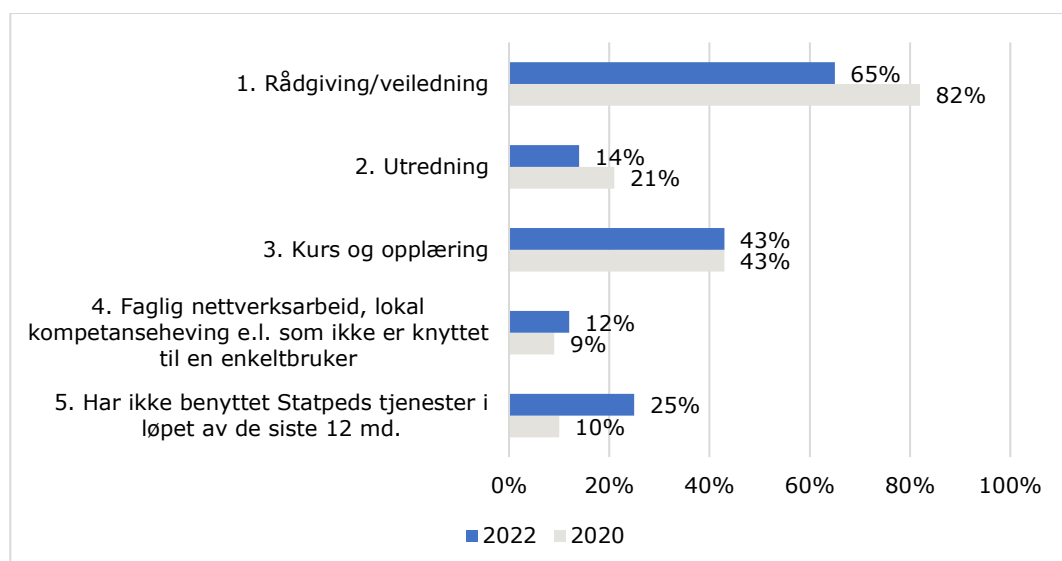
Når det gjelder andelen som ikke har benyttet Statpeds tjenester i løpet av de 12 siste månedene, er det kun fem prosent av PP-tjenestene som opplyser om dette. Vi skal imidlertid være forsiktig med å tolke dette som at et flertall av landets PP-tjenester benytter seg av Statpeds tjenester, fordi det er en stor del av PP-tjenester som ikke har svart på undersøkelsen. Blant skoler og barnehager er det en fjerdedel som opplyser om ingen bruk av Statpeds tjenester. Denne andelen må også tolkes

med forsiktighet, da undersøkelsen kun er sendt til skoler og barnehager som har hatt kontakt med Statped. Den høye andelen kan derfor være et uttrykk for at den som har svart på undersøkelsen på vegne av skolen eller barnehagen ikke kjenner til kontakten enheten har hatt med Statped. I de kvalitative intervjuene kom det frem at PP-tjenestene opplevde kompetansemangel og kapasitetsutfordringer i skolene og barnehagene, og at dette var en bekymring. Dette kan ses i sammenheng med at skoler/barnehager ikke vet om/tar i bruk rådgivningstjenestene fra Statped.

Figur 4-1 Hvilke tjenester har PP-tjenesten benyttet de siste 12 mnd.? (PP-tjenester)

Figur 4-2 Hvilke tjenester har skolen/barnehagen benyttet de siste 12 mnd.? (Skoler/barnehager)

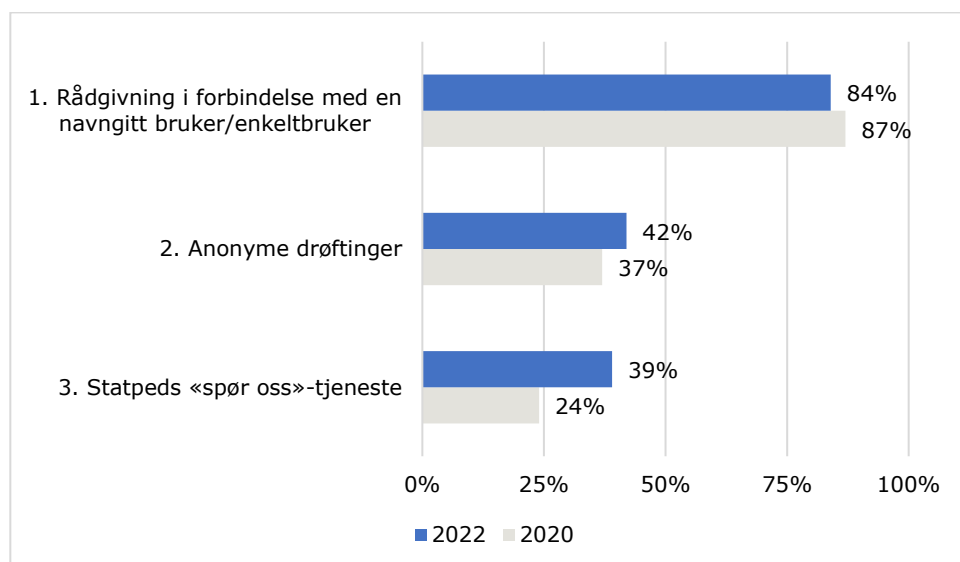

4.1.2 Hvilken type rådgivning

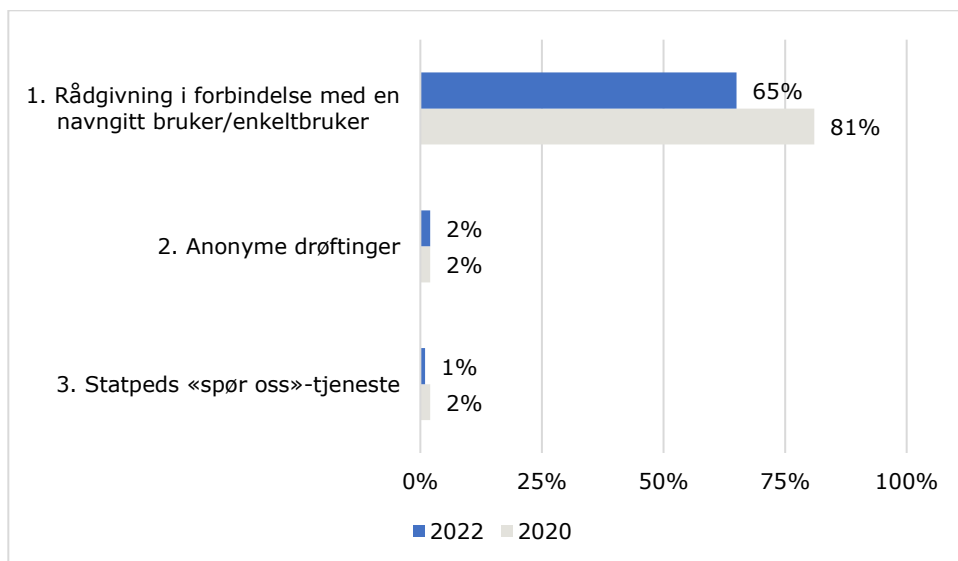
Respondentene som opplyste om bruk av tjenesten «rådgivning/veiledning», ble deretter stilt spørsmål om hvilken type rådgivning eller veiledning de mottok. Et stort flertall av PP-tjenestene opplyser om rådgivning i forbindelse med en navngitt bruker/enkeltbruker. For skoler/barnehager har den samme typen rådgivning sunket fra 81 % i 2020 til 65 %, som er en relativt stor nedgang. Det er likevel godt over halvparten av skolen/barnehager som benytter seg av denne typen rådgivning. Det er med andre ord tydelig at henvendelsen til Statped dreier seg om individrettede saker, og ikke mer «lavterskel»-tilbud om generelle saker som «anonyme drøftinger» og Spør oss-tjenesten.

Svært få av skoler og barnehager opplyser at de har brukt typen anonyme drøftinger eller Statpeds «spør oss»-tjeneste. Sistnevnte kan henge sammen med den lokale kjennskapen til Statpeds tjenester på Statped.no, som vi kan se av scoren til påstandene om kjennskap i kapittel 4.1.6. Når det gjelder PP-tjenestene, ser vi at en langt større andel benytter seg av disse rådgivningstypene. Det er også en økning fra 2020.

Figur 4-3 Hvilken type rådgivning har PP-tjenesten benyttet? (Kun til de som har svart rådgivning/veiledning på spørsmålet om tjenester)

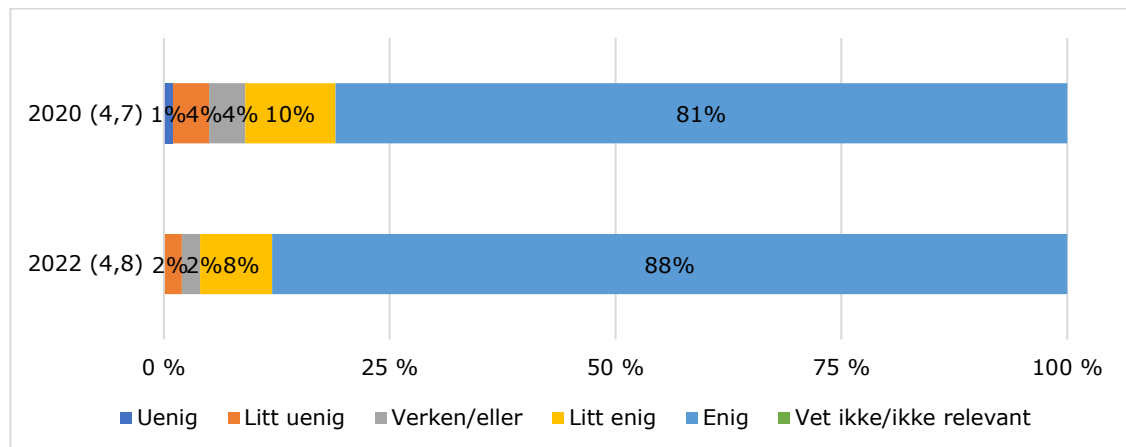
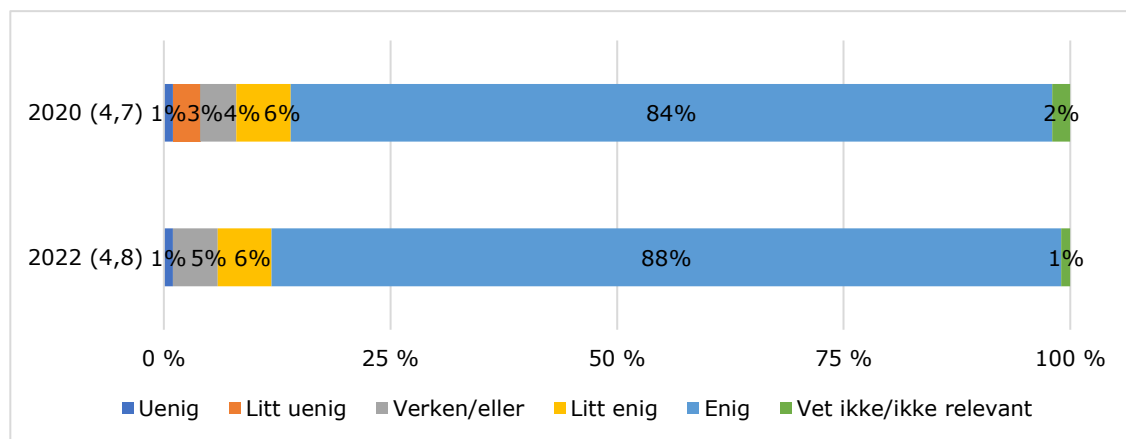
Figur 4-4 Hvilken type rådgivning har skolen/barnehagen benyttet? (Kun til de som har svart rådgivning veiledning på spørsmålet om tjenester)

Oppsummert er det rådgivning og veiledning som er den mest utbredte tjenesten fra Statped til samarbeidspartnerne. Det er kun et fåtall av PP-tjenestene som ikke har vært i kontakt med Statped i løpet av siste 12 måneder. Av skolene og barnehagene var det i år hele 25 % som opplyste at de ikke hadde brukt tjenester fra Statped det siste året. Det er en markant nedgang, og dette kan henge sammen med at ansatte i skoler og barnehager har stått i en hverdag med både hjemmeskole og ulike variasjoner av en hybrid skolehverdag, mens barnehagene. Både PP-tjenester og skoler/barnehager benytter seg av rådgivning i forbindelse med en navngitt bruker/enkeltbruker mest.

4.1.3 Respekt fra Statped

Påstanden «Statped møter oss med respekt» knytter seg ikke til faktorene i faktoranalysen, og presenteres derfor for seg selv. Figurene nedenfor viser at de aller fleste PP-tjenester og skoler/barnehager er enig i at Statped møter dem med respekt. Her er det ingen betydelig forskjell i svarfordelingene mellom PP-tjenestene og skolene/barnehagene, og begge har økt fra 2020.

Figur 4-5 Statped møter oss med respekt (PP-tjenester)**Figur 4-6 Statped møter oss med respekt (skole/barnehage)**

4.1.4 Kvalitet

Kvalitet er en av faktorene i faktoranalysen, og inkluderer fem påstander. Disse omhandler Statpeds tilgjengelighet, pålitelighet, kompetanse og samarbeid. Her vil vi vise svarfordelinger på henholdsvis PP-tjenester og skoler/barnehager for kvalitetsfaktoren. I tillegg viser vi en figur over gjennomsnittene på de ulike påstandene sammenlignet med 2020.

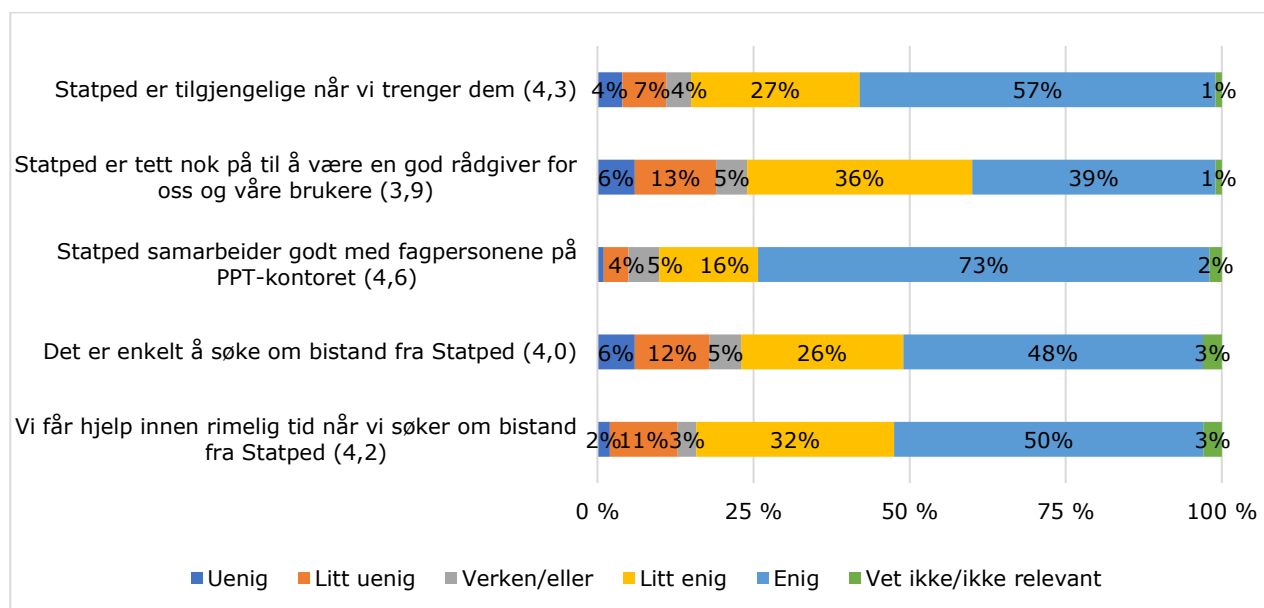
Resultater for PP-tjenester

Som figuren nedenfor viser, varierer gjennomsnittsscorene mellom 3,9 og 4,6 for PP-tjenestene. «Statped samarbeider godt med fagpersonene på PP-tjenesten» skiller seg særlig ut med høyest gjennomsnitt, der hele 73 % har sagt seg enig i

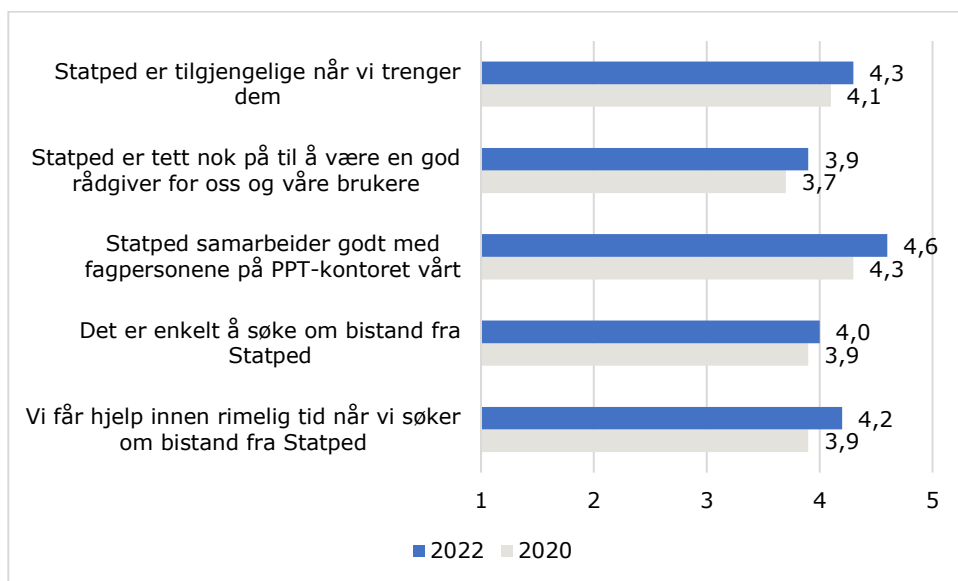
denne påstanden. Nest høyest andel «enig» og gjennomsnittsscore er påstanden om tilgjengelighet. Gjennomsnittet her er 4,3 og 57 % er enig i påstanden. Samarbeidsevne og tilgjengelighet er med andre ord en stor styrke blant de ansatte i Statped. Dette gjenspeiler seg i materialet fra de kvalitative intervjuene.

Videre varierer svarene på de tre andre påstandene ytterligere. «Statped er tett nok på til å være en god rådgiver for oss og våre brukere» er påstanden med lavest gjennomsnitt (3,9), og har en stor spredning blant PP-tjenestenes svar. Det samme gjelder påstanden «Det er enkelt å søke bistand fra Statped» (4,0) og «Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped» (4,2). I de kvalitative intervjuene så man forskjell i svarene til PP-tjenestene i små kontra store kommuner, der store kommuner oppgir en byråkratisk søknadsprosess og at bistand fra Statped kan medføre større arbeidsmengde for PP-tjenester. Dette kan potensielt forklare den store spredningen i svar.

Figur 4-7 Resultater på spørsmål om kvalitet (PP-tjenester)

Figuren nedenfor viser at samtlige påstander under kvalitetsfaktoren har økt fra 2020. Dette indikerer en positiv utvikling hos Statped når det gjelder opplevelsen av kvalitet blant PP-tjenester og skoler/barnehager.

Figur 4-8 Resultater på spørsmål om kvalitet (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020

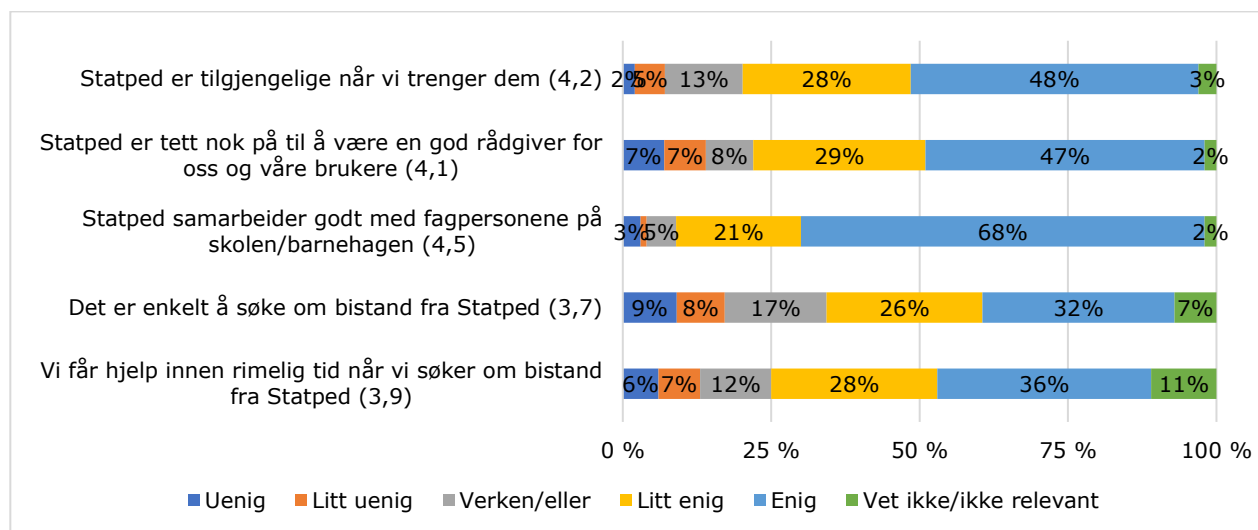
Totalt sett tyder resultatene på at PP-tjenestene er fornøyde med Statpeds samarbeidsevne, tilgjengelighet og hjelp innen rimelig tid. Det er noe variasjon i hvorvidt respondentene opplever at Statped er tett nok på til å være en god rådgiver. Dette kan ses i sammenheng med påstanden om tilpassede tjenester i kapitlet om forutsetninger for kvalitet. Statped oppleves ikke tett nok på de lokale utfordringene, som videre kan resultere i en opplevelse av at Statpeds tjenester ikke er godt nok tilpasset PP-tjenestenes behov. Utfra de kvalitative intervjuene ser vi også at opplevelser i hva det vil si å være «tett nok på» varierer også: enkelte større kommuner ønsker oftere at Statped har en mer perifer rolle, og at gode digitale tjenester er godt nok og «tett nok». Små kommuner etterlyser imidlertid en mer nær rolle fra Statped, hvor de kan få mer kunnskap og praktisk bistand.

Resultater for skoler og barnehager

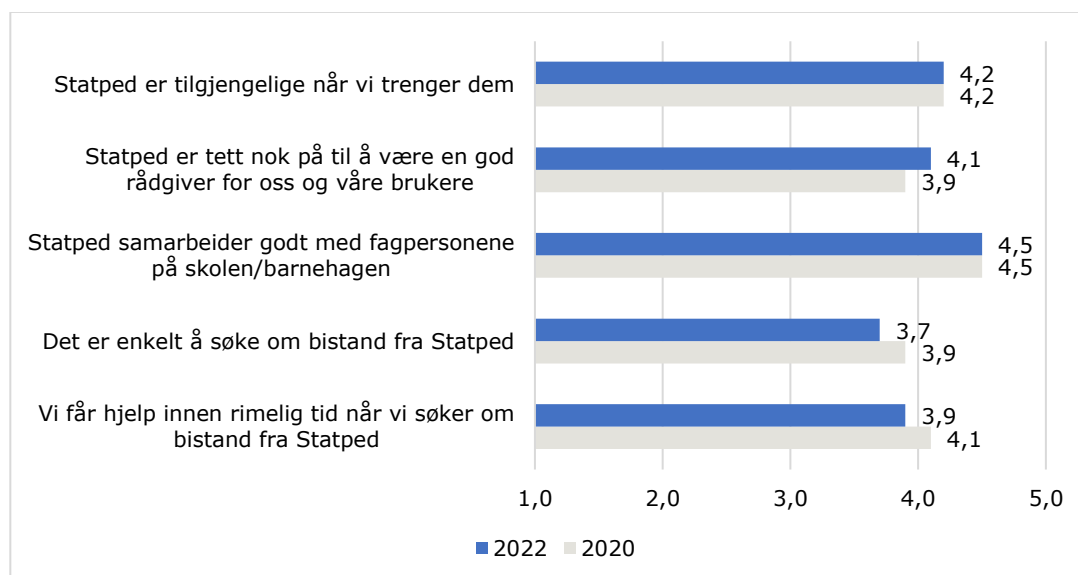
Nedenfor ser vi svarfordelingen på kvalitetsfaktoren blant skoler og barnehager. Her er det en del likheter med PP-tjenestene. Statpeds samarbeidsevne kommer også ut med høyest resultat og gjennomsnittsscore her (4,5), der 68 % er enig i at Statped samarbeider godt med skolen/barnehagen. Påstanden om tilgjengelighet scorer også her nest høyest, med 48 % som sier seg enig i at Statped er tilgjengelige når de trenger dem. Det er omtrent like mange som opplever at Statped er tett nok på til å være gode rådgivere (47 %), noe som er en høyere andel enn

PP-tjenestene. Sistnevntes gjennomsnittsscore har også økt noe sammenlignet med 2020. Når det gjelder påstanden om det er enkelt å søke bistand fra Statped, er dette påstanden med lavest gjennomsnittsscore (3,7). 32 % sier seg enig i denne påstanden. Her ser vi også en nedgang fra 2020. I de åpne kommentarfeltene kom det frem at flere opplever søknadsprosessen som byråkratisk og tung.

Figur 4-9 Resultater på spørsmål om kvalitet (skole/barnehage)

Figur 4-10 Resultater på spørsmål om kvalitet (skole/barnehage) sammenlignet med 2020

Totalt sett oppleves Statped som en god og tilgjengelig samarbeidspartner for skoler/barnehager også. Det er en forbedring i opplevelsen av at Statped er tett nok

på til å være en god rådgiver fra 2020 til i år. Dette er i tråd med funn fra de åpne kommentarfeltene i undersøkelsen, hvor flere oppgir at de ønsker at Statped skal ha større nærhet til brukerne og praksisfeltet. Det ser ut til at skolene og barnehagene opplever av Statped har blitt bedre på oppfølging og rådgivning siden sist måling. Vi ser derimot en nedgang i opplevelsen av hjelp innen rimelig tid, og at det er enkelt å søke om bistand fra Statped. Dette kan ses i sammenheng med de organisatoriske endringene Statped har gjennomført siden forrige undersøkelse, men det kan også skyldes pandemien. Dette vil være interessant å se videre på i analysen av spørsmålene om Statpeds tilbud under pandemien.

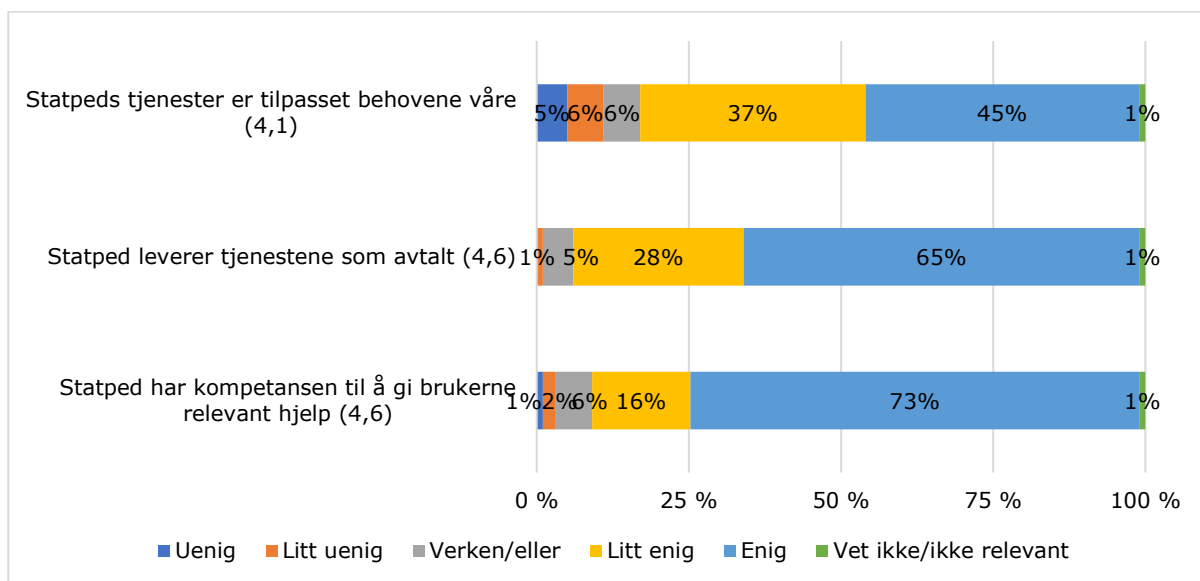
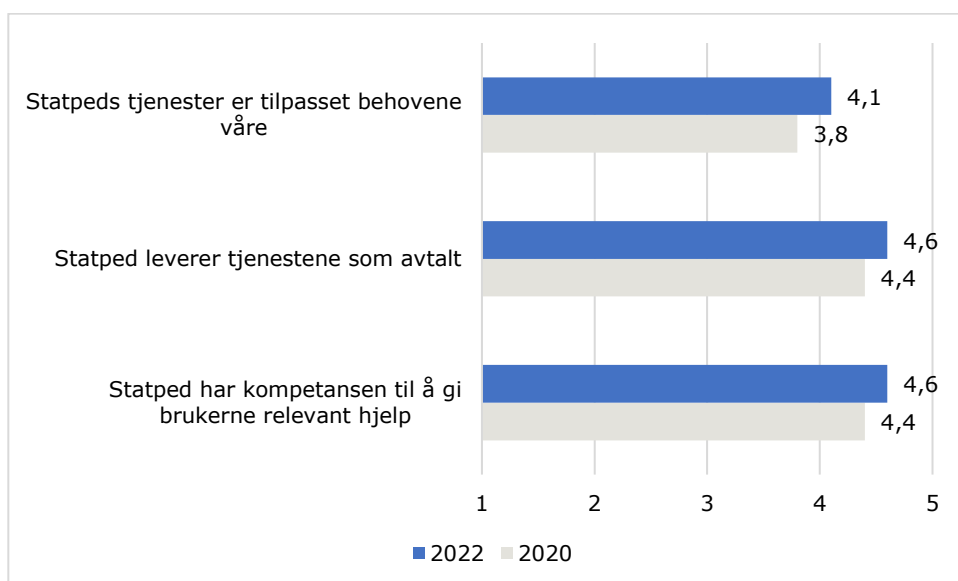
4.1.5 Forutsetninger for kvalitet

De tre påstandene i faktoren «forutsetninger for kvalitet» omhandler Statpeds kompetanse, hvorvidt Statped leverer som avtalt og om Statped har tjenester tilpasset behovene hos PP-tjenestene. Påstandene er med andre ord tett knyttet til kompetanse, og ligger som premisser for at Statped skal kunne levere tjenester med høy kvalitet.

Resultater for PP-tjenester

PP-tjenestene vurderer forutsetningene for kvalitet forholdsvis høyt. Både opplevelsen av at Statped leverer tjenestene som avtalt og at Statped har kompetansen til å gi brukerne relevant hjelp har et gjennomsnitt på 4,6. Begge påstandene har økt gjennomsnittsscoren fra 2020. Henholdsvis 65 og 73 % sier seg enig i denne påstanden.

Når det gjelder påstanden om at tjenestene er tilpasset behovene hos PP-tjenestene, viser resultatene et lavere gjennomsnitt (4,1) sammenlignet med de to andre påstandene i faktoren. Vi ser imidlertid en økning sammenlignet med 2020 (3,8), noe som antyder en positiv utvikling på dette området. Her er det også størst variasjon i svarene. Forskjellene kan sannsynligvis relateres til at behovene i kommunene er ulike, hvor noen av kommunene trenger mer tilpassede behov enn andre. En mulig sammenheng er knyttet til tilbakemeldingene på spørsmålene om at tjenestene ikke er tilpasset behovene til PP-tjenestene og at Statped ikke er tett nok på de lokale utfordringene.

Figur 4-11 Resultater på spørsmål om forutsetninger for kvalitet (PP-tjenester)**Figur 4-12 Resultater på spørsmål om forutsetninger for kvalitet (PP-tjenester) sammenlignet med 2020**

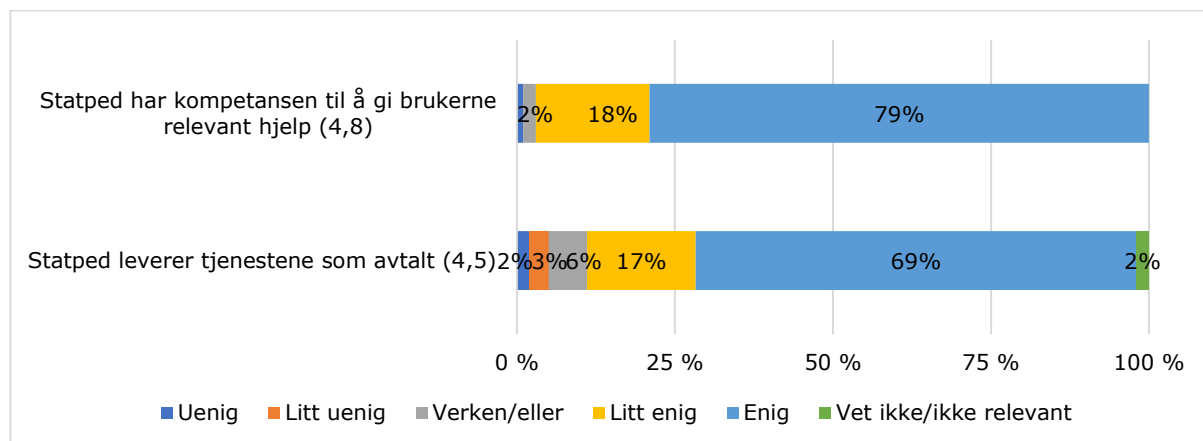
Oppsummert kan vi se at PP-tjenestene opplever Statpeds forutsetninger for kvalitet som svært gode, og bedre enn i 2020. Scoren på spørsmålet om tilpassede behov har gått opp, men denne har likevel forbedringspotensial. I rapporten fra de kvalitative intervjuene, ser vi at de PP-tjenestene som bruker Statped lite, opplever at bistanden ikke er tilpasset behovene de har, mens de som bruker Statped mye, mener behovene er godt tilpasset dem. Det kan altså tyde på at jo mer PP-

tjenestene bruker Statpeds tjenester, desto mer opplever de tjenestene som tilpassede deres behov.

Resultater for skoler og barnehager

Skoler og barnehager har en svært høy gjennomsnittsscore når det gjelder Statpeds kompetanse (4,8). Hele 97 % sier seg litt enig eller enig i påstanden om at Statped har kompetansen til å gi brukerne relevant hjelp. Dette viser at omtrent alle skoler og barnehager i utvalget opplever Statped som kompetent. Påstanden «Statped leverer tjenestene som avtalt» har også en nokså høy score (4,5), der 86 % sier seg litt enig eller enig i påstanden.

Figur 4-13 Resultater på spørsmål om forutsetninger for kvalitet (skole/barnehage)

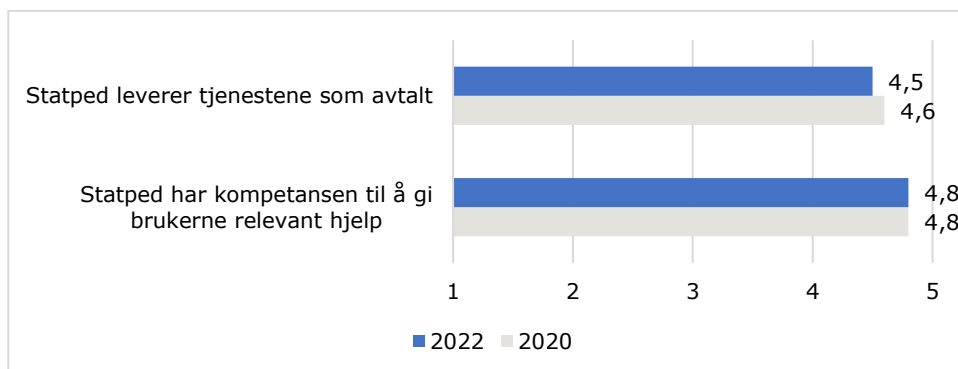

Skolene og barnehagene er ikke stilt påstanden om tilpasset behov. Årsaken til dette er at flere av tjenestene først og fremst er ment for PP-tjenestene, og ikke skolene og barnehagene. Dermed vil det være mange barnehager og skoler som ikke vil kunne gi en fullgod vurdering av tjenestene, siden de kun benytter et fåtall av dem.

Sammenlignet med PP-tjenestene, er skolene og barnehagene enda mer tilfreds med Statpeds leveranse pålitelighet og kompetanse. Sistnevnte kan forstås med at Statped står i en enda klarere ekspertposisjon med spesialpedagogisk kompetanse ovenfor skolene og barnehagene, mens de ansatte på PP-tjenestene ofte har den samme spesialpedagogiske kompetansen som ansatte i Statped. Vi skal likevel ikke overdrive resultatdifferansen, siden både PP-tjenestene og skolene/barnehagene gir

Statped høy score for kompetanse. Dette stemmer godt overens med det vi finner i de åpne kommentarfeltene, hvor kompetanse og fagkunnskap trekkes frem som styrker ved Statped.

Figur 4-14 Resultater på spørsmål om forutsetninger for kvalitet (skole/barnehage) sammenlignet med 2020

Sammenlignet med 2020, ser vi små forskjeller på faktoren «forutsetninger for kvalitet». Opplevelsen av Statpeds kompetanse har lik gjennomsnittsscore som i 2020, mens påstanden om tjenesteleveranse har en nedgang med 0,1 poeng. Dette er en svak nedgang, men kan likevel være verdt å være oppmerksom på.

4.1.6 Kjennskap

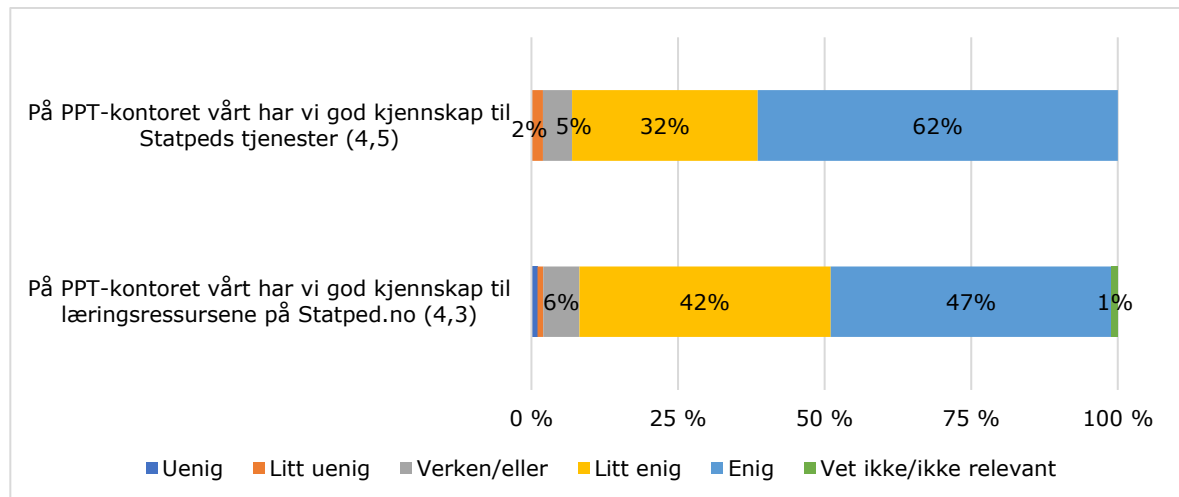
Faktoren «kjennskap» består av to påstander som handler om kjennskap til Statpeds læringsressurser og tjenester. Samarbeidspartneres kjennskap til tjenester og verktøy er en forutsetning for at Statpeds skal kunne levere god service til dem.

Resultater for PP-tjenestene

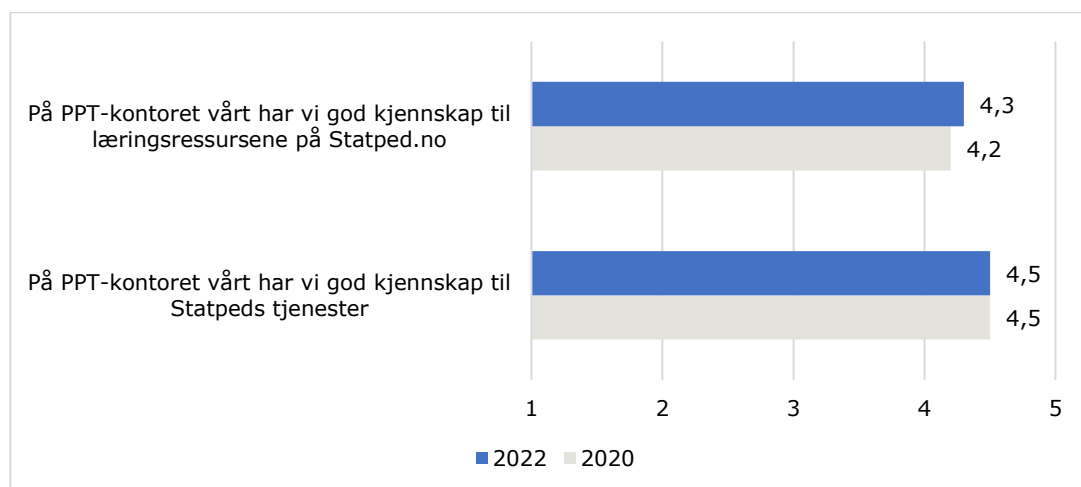
De aller fleste PP-tjenester har god kjennskap til Statpeds tjenester og læringsressurser. Det er noe høyere kjennskap til tjenestene generelt (gjennomsnitt: 4,5), enn til læringsressursene på Statped.no (gjennomsnitt: 4,3). Sistnevnte har derimot økt noe fra 2020, mens førstnevnte har holdt seg lik. Det er noe variasjon blant svaralternativene «verken/eller», «litt enig» og «enig», noe som antyder at det varierer blant PP-tjenestene når det gjelder kjennskap til læringsressursene og tjenestene til Statped. Ut fra den kvalitative undersøkelsen, kan denne variasjonen ses i sammenheng med at store kommuner opplyser å bruke digitale tjenester og

verktøy ofte, mens små kommuner har mindre kjennskap til og kompetanse på dette området.

Figur 4-15 Kjennskap (PP-tjenester)

Figur 4-16 Kjennskap (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020

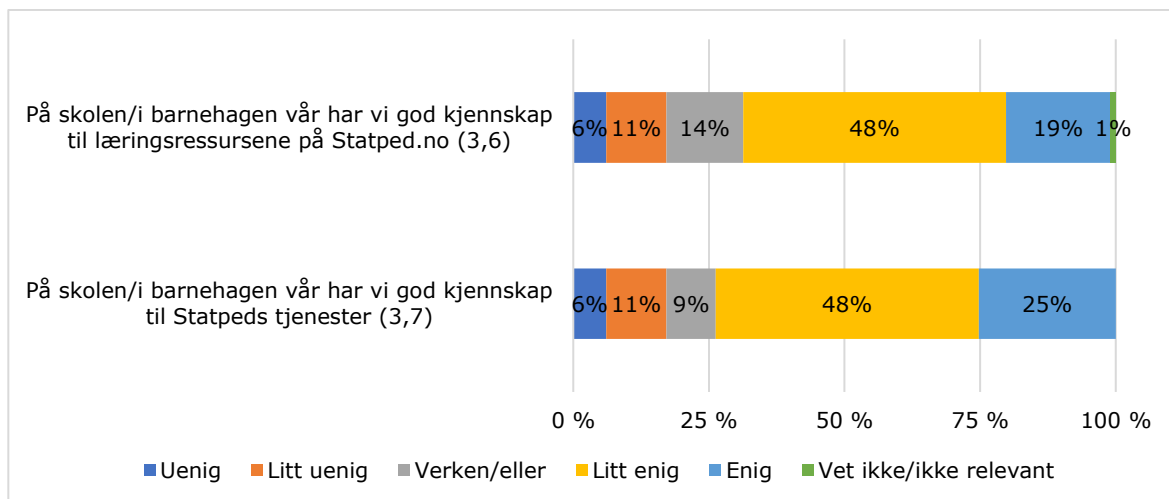

Resultater for skole og barnehage

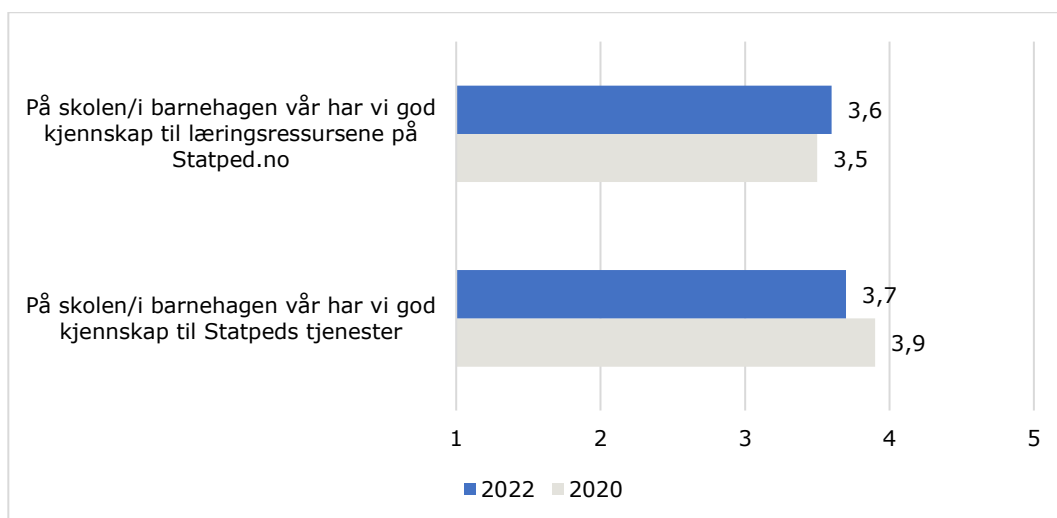
Skoler og barnehager har betydelig lavere kjennskap til Statpeds tjenester enn PP-tjenestene, med gjennomsnittsscorer på 3,6 og 3,7 for henholdsvis kjennskap til læringsressurser og tjenester. Det er da også her noe høyere kjennskap til Statpeds tjenester generelt enn til læringsressursene på Statped.no.

Kun 25 % er enig i påstanden om god kjennskap til Statpeds tjenester, og kun 19 % er enig i om skolen/barnehagen har god kjennskap til læringsressursene på Statped.no.

Figur 4-17 Kjennskap (skole/barnehage)

Figur 4-18 Kjennskap (skole/barnehage) – sammenlignet med 2020

Sammenlignet med 2020 er det en nedgang i kjennskap til Statpeds tjenester, mens det er en svak økning når det gjelder kjennskap til læringsressursene på Statped.no. Som vi skal se av undersøkelsen til brukerne er det en god del av brukerne som synes at det tok for lang tid før de fikk bistand fra Statped. Dette kan blant annet henge sammen med at skolene og barnehagene ikke hadde god nok kjennskap til hvilke muligheter de hadde og hva Statped kan tilby av bistand.

4.1.7 Læringsressurser på Statped.no

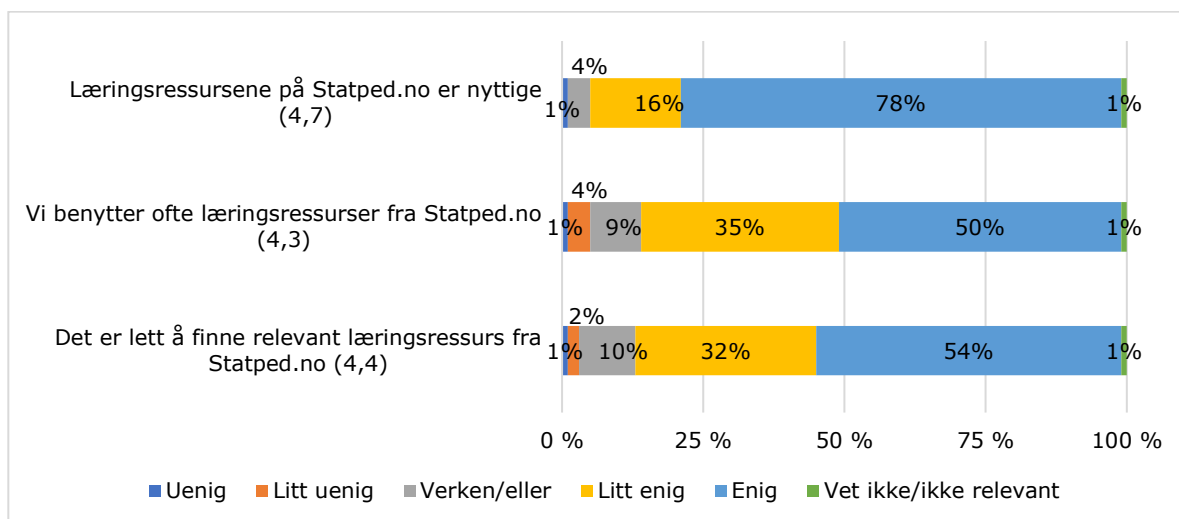
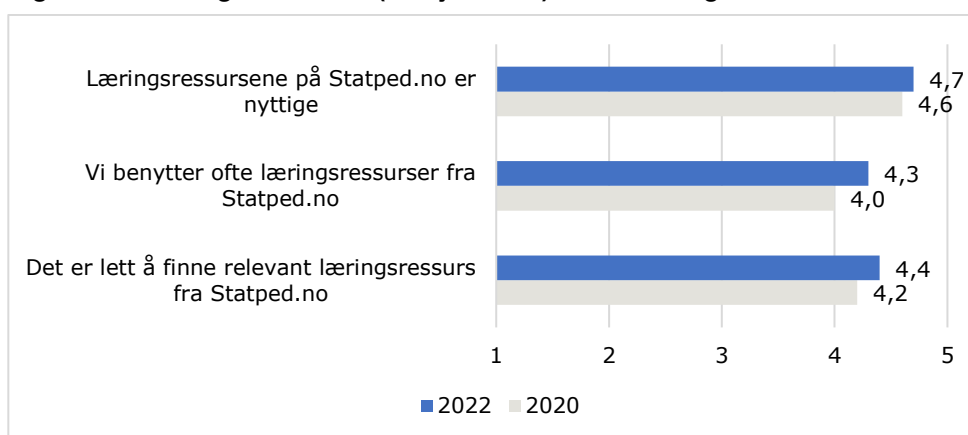
Det er tre påstander under «læringsressurser» som omhandler læringsressursenes tilgjengelighet, bruken og nytten av dem. Tilgjengeliggjøringen av læringsressursene gjennom Statped.no er en viktig del av Statpeds tjenesteyting. I spørreskjemaet ble følgende definisjon av «læringsressurser» presentert i forkant av spørsmålene:

«Med læringsressurser mener vi ressurser/verktøy/informasjon som kan bidra til en god tilrettelegging, slik at barn og elever opplever mestring og delaktighet i et læringsfellesskap.»

Resultater for PP-tjenester

Svært mange av PP-tjenestene er enig i at læringsressursene på Statped.no er nyttige (78 %), og har et gjennomsnitt på 4,7. Litt over halvparten er enig i de to andre påstandene: «Vi benytter ofte læringsressurser fra Statped.no» og «Det er lett å finne relevante læringsressurser på Statped.no». En stor prosentandel sier seg litt enig i disse to påstandene, noe som antyder at de fleste benytter læringsressursene ofte, og synes det er lett å finne relevante læringsressurser på Statped.no.

Nokså få eller ingen har svart «litt uenig» og «uenig» på påstandene om læringsressurser. Vi ser også en økning av gjennomsnittsscorer på samtlige påstander sammenligner med 2020, noe som tyder på at PP-tjenestene oftere benytter seg av læringsressursene, lettere finner frem til læringsressursene og flere finner de nyttige.

Figur 4-19 Læringsressurser (PP-tjenester)**Figur 4-20 Læringsressurser (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020**

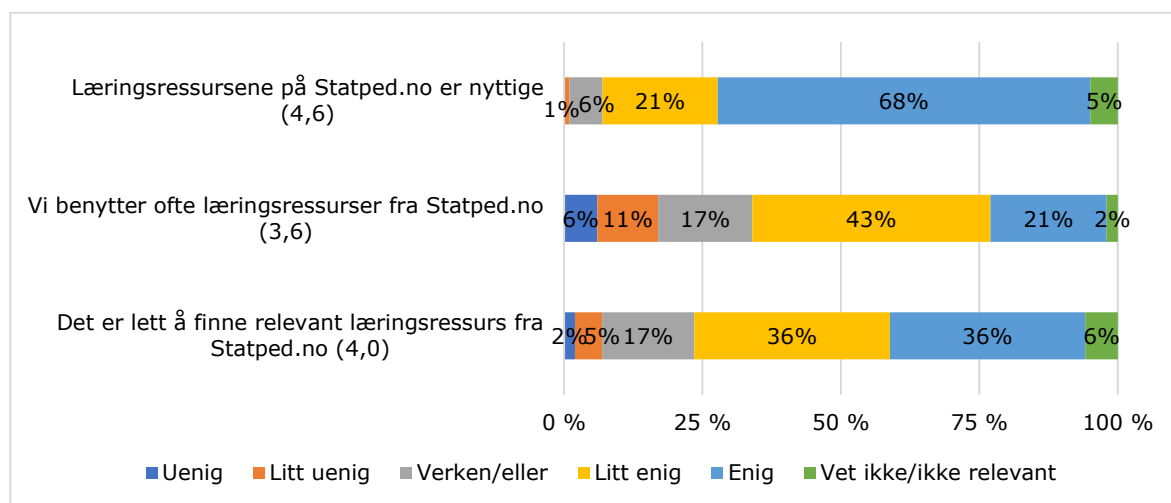
Resultater for skoler og barnehager

Blant skolene og barnehagene ser vi langt større spredning i svarene. Det er likevel et flertall som er litt enig eller enig i påstandene om læringsressurser. Men særlig påstanden «Vi benytter ofte læringsressurser fra Statped.no» har både stor variasjon og det laveste gjennomsnittet av de tre påstandene (3,6). Kun 21 % sier seg enig i denne påstanden, 43 % er litt enig, mens hele 40 % svarer de resterende alternativene.

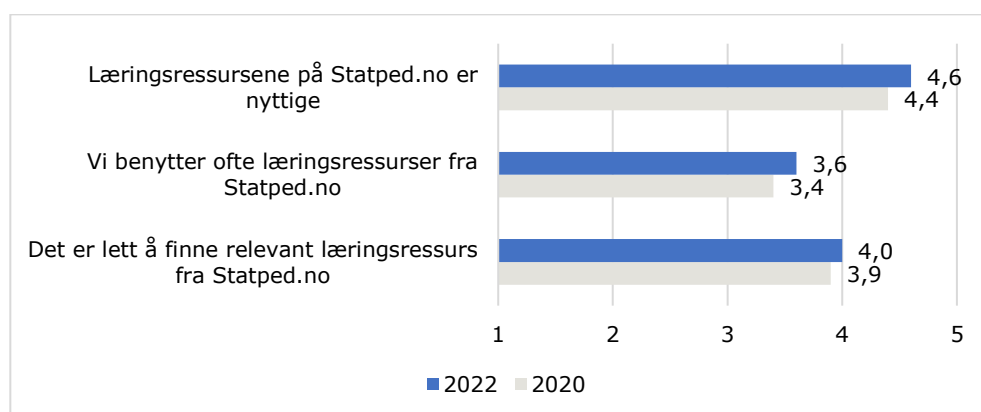
Påstanden om det er lett å finne relevant læringsressurs fra Statped.no har også stor spredning, og et gjennomsnitt på 4,0 som tilsvarer svaralternativet «litt enig». Til sammen har 72 % sagt de er litt enig eller enig i denne påstanden, noe som er en nokså høy andel.

Det er stor oppslutning om at læringsressursene er nyttige, med et gjennomsnitt på 4,6. Dette tallet har hatt en økning sammenlignet med 2020, noe som kan antyde at flere finner læringsressursene nyttige i år. Dette, samt økningen på de to andre påstandene, kan ses i sammenheng med resultatene om kjennskap til læringsressursene, som også har en økning fra 2020.

Figur 4-21 Læringsressurser (skoler og barnehager)

Figur 4-22 Læringsressurser (skoler og barnehager) sammenlignet med 2020

Samlet sett er det god kjennskap til Statpeds læringsressurser blant PP-tjenestene. Blant skolene og barnehagene er det betydelig lavere andel som opplever god kjennskap til disse. Forskjellen kan være en konsekvens av at PP-tjenestene er i kontakt med flere av Statpeds tjenester og læringsressurser enn det skolene og

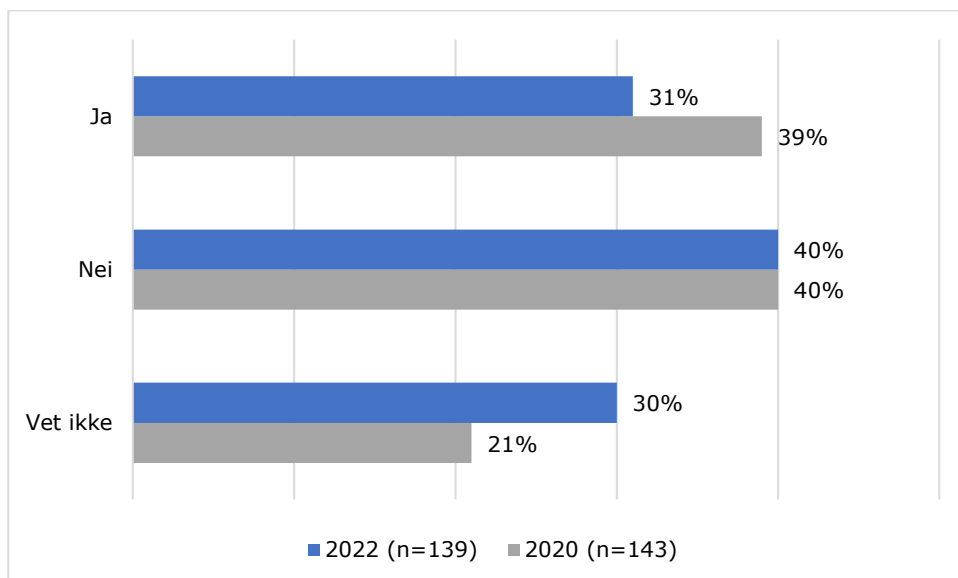
barnehagene er. Det tyder også resultatene på påstanden om bruk av læringsressurser på. Andre årsaker til forskjellen kan være at de to gruppene definerer læringsressurser på ulike måte, samt andre forskjeller i faglig kompetanse og tilpasningsmuligheter. Det kan også være forskjeller blant respondentene i hvordan de tolker definisjonen av læringsressurser, som igjen kan ha innvirkning på svarene. Det er stor enighet om at læringsressursene på Statped.no er nyttige, men lave gjennomsnittsscorer kan tyde på at Statped kan bli enda bedre på å informere samarbeidspartnerne om læringsressursene på Statped.no. Dette er i tråd med det vi finner i de åpne kommentarfeltene. Nettsidene og læringsressursene der blir trukket frem som svært positive. Det er også noen respondenter som oppgir at nettsidene kan være vanskelige å navigere i for å finne riktig ressurs.

4.1.8 Læremidler

Undersøkelsen for både samarbeidspartnere og brukere inneholder to spørsmål om bruk av læremidler og nytten av disse. Med læremidler mener vi læremidler fra Statped som for eksempel lydbøker, punktskriftbøker og tegnspråkmateriell. De to figurene under viser frekvensfordeling på spørsmål om bruk av læremidler fra Statped, der både PP-tjenestene og skolene/barnehagene sammenlignes med 2020.

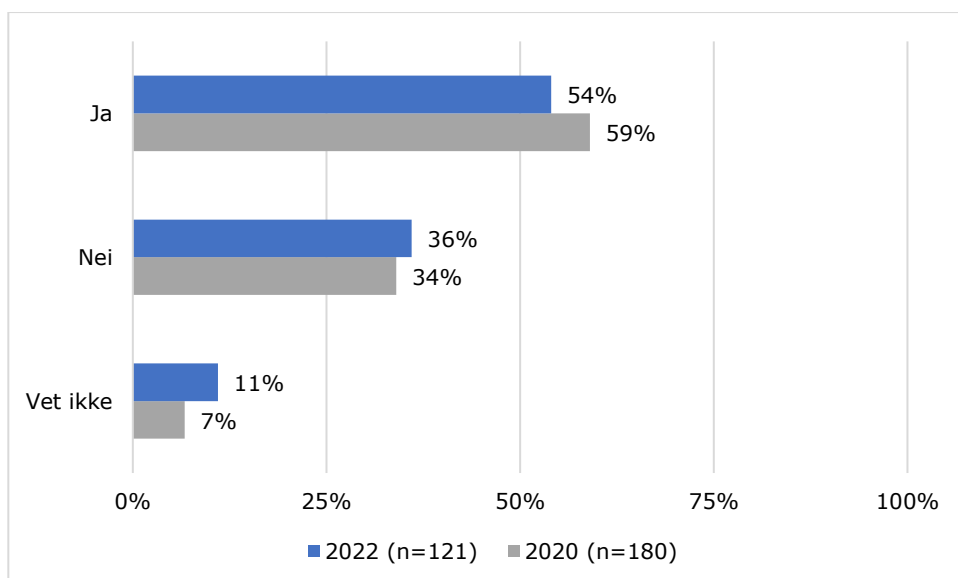
Når det gjelder PP-tjenestene ser vi først og fremst at det er betydelig færre som benytter seg av læremidler fra Statped i år, sammenlignet med 2020 (31 mot 39 %). Like mange har svart «nei» som i 2020, mens nesten en tredjedel har svart «vet ikke» – en økning på 9 % fra 2020. Det kan også være at PP-tjenestene opplever dette som et mindre relevant spørsmål å besvare fordi de fysiske læremidlene fortrinnsvis benyttes i opplæringen av brukeren i skole og barnehage. I tillegg kan skolene søke direkte til Statped uten å gå via PP-tjenesten. Skoler kan også nå søke direkte til Statped om læremidler, uten å gå gjennom PP-tjenester, noe som også gjør at spørsmålet er mindre relevant for PP-tjenester.

Figur 4-23 Frekvensfordeling - Vi benytter læremidler fra Statped (eks. lydbøker, punktskriftbøker og tegnspråkmateriell) (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020

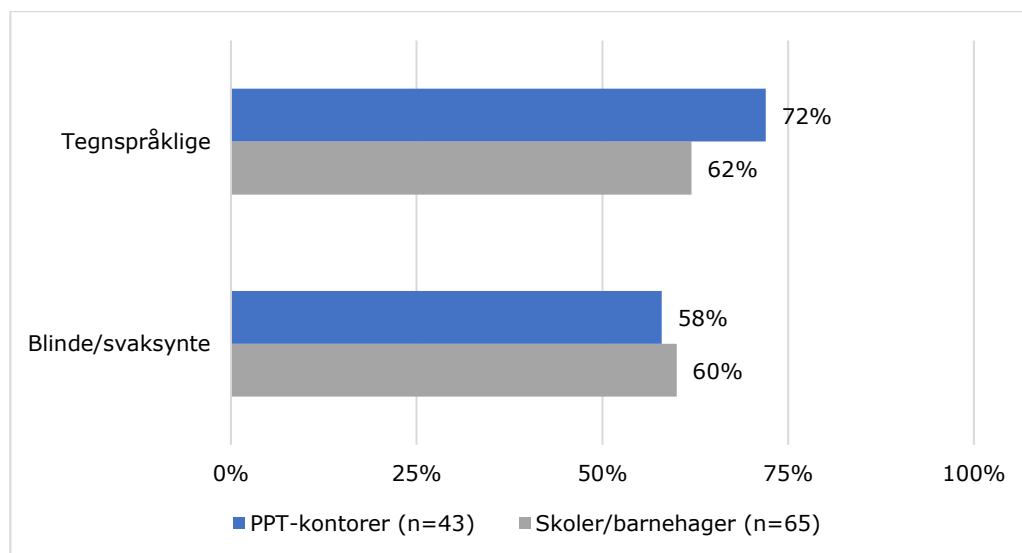
Skoler og barnehager rapporterer om langt større bruk av læremidler fra Statped enn PP-tjenestene, som er i tråd med poenget over. 54 % opplyser at de bruker læremidlene fra Statped, noe som er en høyere andel enn PP-tjenestene, men samtidig en nedgang sammenlignet med seg selv fra 2020. Dette kan ha direkte sammenheng med at flere har svart at de ikke benytter seg av læremidler fra Statped (36 % mot 34 % i 2020). Det er også flere som velger alternativet «vet ikke» i år. Dette kan bety at det er en lavere bevissthet rundt hvor læremidlet kommer fra.

Figur 4-24 Frekvensfordeling - Vi benytter læremidler fra Statped (eks. lydbøker, punktskriftbøker og tegnspråkmateriell) (skoler og barnehager) – sammenlignet med 2020

Av de som svarte «ja» på spørsmålet om de benyttet læremidler fra Statped, fikk de videre spørsmål om hvilke læremidler de brukte: tegnspråklige og/eller blinde/svaksynte. Basert på hvilket læremiddel respondentene svarte, fikk de spørsmål om deltakelse i læringsfellesskap og faglig læring. Disse spørsmålene er nye i år, og har derfor ikke historikk. Nedenfor ser vi derfor et skille mellom PP-tjenester og skole/barnehager i samme figur.

Figur 4-25 Hvilke læremidler fra Statped benytter dere? Oppdelt på PP-tjenester og skoler/barnehager. Spørsmålet er kun stilt til de som svarte at de benytter læremidler fra Statped.

Her ser vi at det er nokså like resultater – både mellom PP-tjenester og skoler/barnehager og mellom tegnspråklige og blinde/svaksynte. PP-tjenester har noe høyere prosentandel som benytter tegnspråklige læremidler (72 %), der skoler/barnehager har 62 %. Skoler/barnehager har derimot litt høyere andel enn PP-tjenester når det gjelder blinde/svaksynte læremidler, med 60 % mot 58 % for PP-tjenester.

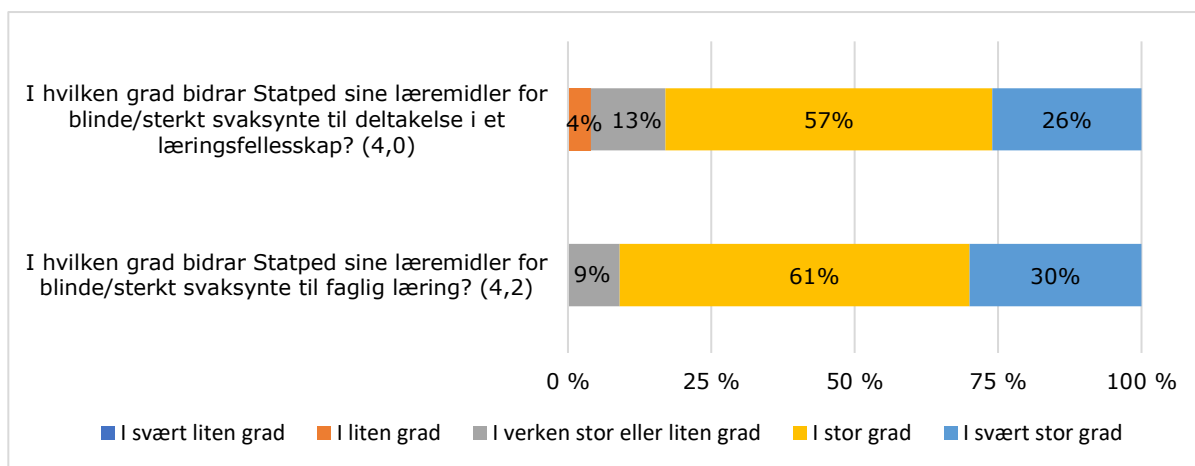
Nedenfor ser vi spørsmålene om hvorvidt de blinde/svaksynte læremidlene bidrar til deltakelse i et læringsfellesskap og faglig læring blant henholdsvis PP-tjenestene (figur 4-26) og skolene/barnehagene (figur 4-27). Blant PP-tjenestene ser vi at et stort flertall opplever at læremidlene for blinde/svaksynte bidrar i stor grad eller svært stor grad til deltakelse i et læringsfellesskap og faglig læring.

Gjennomsnittene er 4,0 på førstnevnte og 4,2 på sistnevnte. Her har også 0 % svart

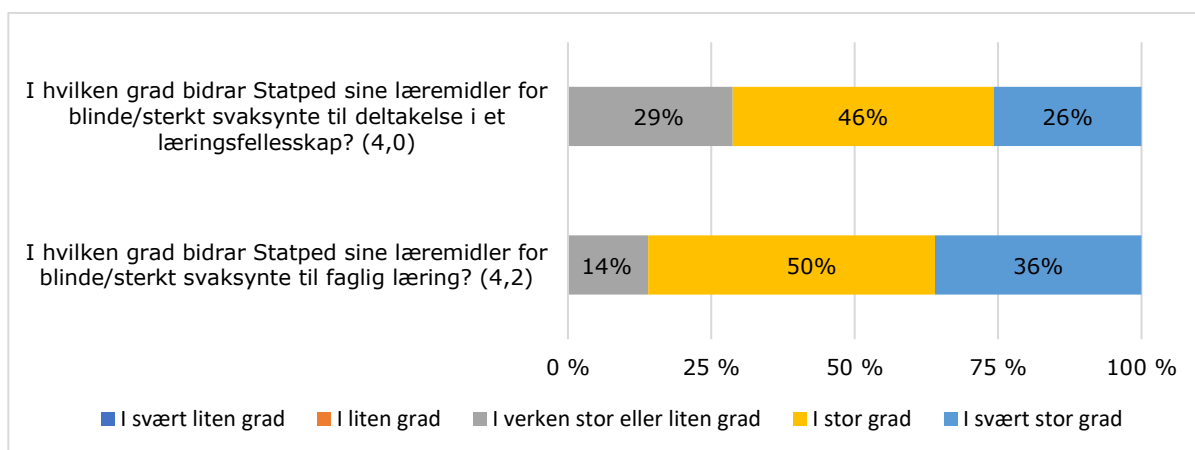
«i svært liten grad» og «i liten grad». Det viser at det er noe stor opplevelse blant PP-tjenestene av at læremidlene for blinde/svaksynte bidrar i svært stor grad til faglig læring.

Når det gjelder deltakelse i et læringsfellesskap, har også dette spørsmålet en høy andel som mener Statpeds læremidler for blinde/svaksynte i stor grad bidrar til dette. Det er likevel 13 % som har svart «i verken stor eller liten grad» og 4 % som har svart «i liten grad».

Figur 4-26 Læremidler for blinde/svaksynte (PP-tjenester).

Figur 4-27 Læremidler for blinde/svaksynte (skole/barnehage)

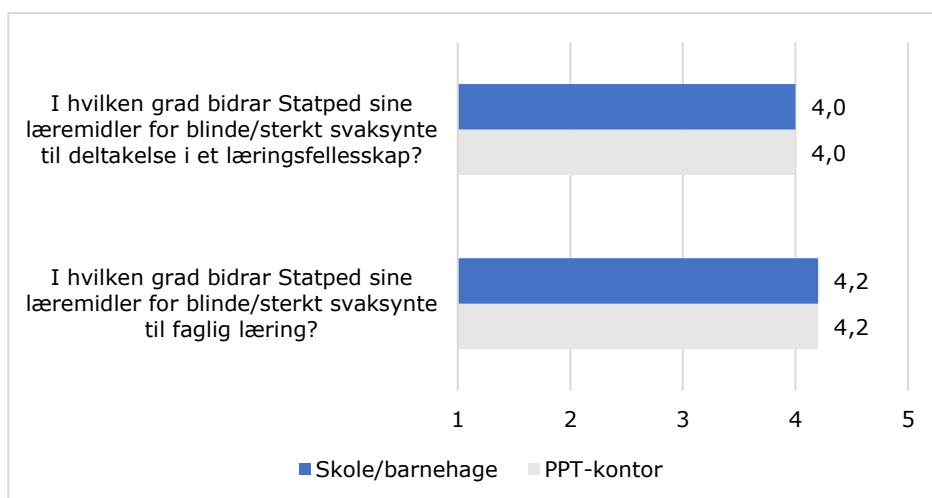
For skolene og barnehagene ser vi lignende prosentandeler som hos PP-tjenestene, og en helt lik gjennomsnittsscore. Dette tyder på at det er små forskjeller i hvordan PP-tjenestene og skolene/barnehagene opplever læremidlene for blinde/svaksynte. Det er likevel verdt å merke seg at en større andel svarer «i verken

stor eller liten grad» på spørsmålet om deltakelse i et læringsfellesskap (29 %).

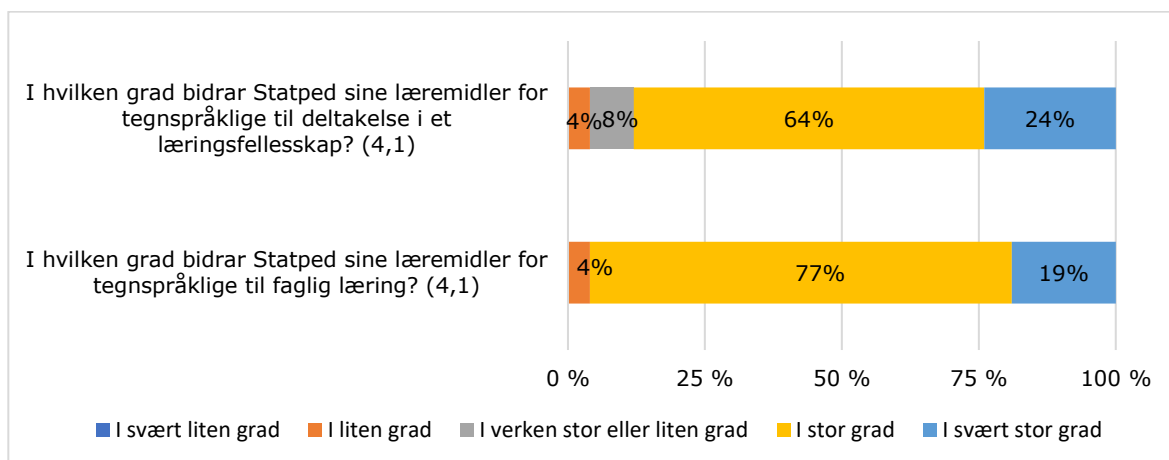
Dette kan tyde på at det er et forbedringspotensial, men det er ikke her det brenner mest.

Under ser vi sammenligningen av gjennomsnittene på de to spørsmålene. Her ser vi at opplevelsen av disse spørsmålene på et gjennomsnittsnivå er lik mellom skoler/barnehager og PP-tjenester.

Figur 4-28 Læremidler for blinde/svaksynte – sammenligning av gjennomsnitt mellom PPT-kontor og skole/barnehage

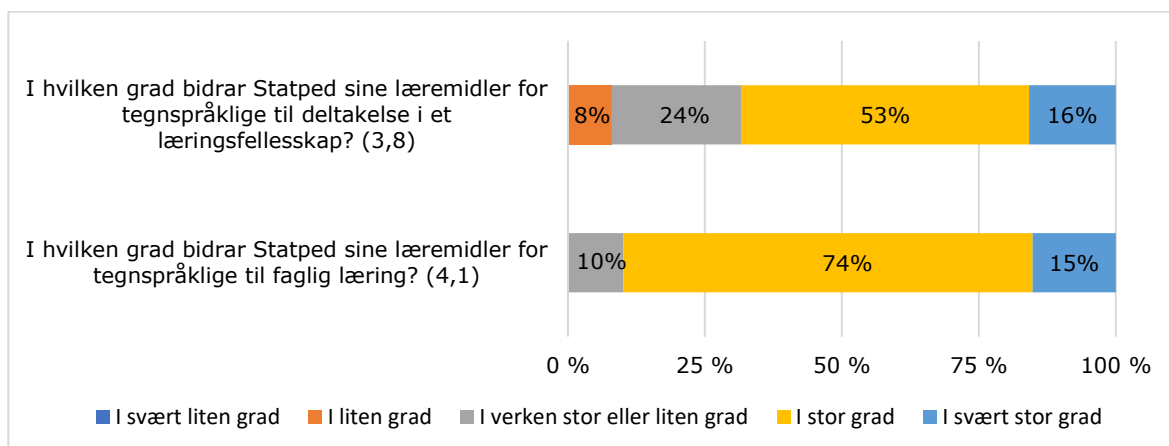

De samme spørsmålene har blitt stilt til de som opplyser at de bruker læremidler for tegnspråklige. For PP-tjenestene ser vi at det er mindre spredning i svarfordelingen angående spørsmålene om læringsfellesskap og faglig læring. Med andre ord er det større enighet om opplevelsen av disse spørsmålene. På spørsmål om læremidler for tegnspråklige bidrar til deltakelse i et læringsfellesskap, svarer 64 % «i stor grad» og 24 % «i svært stor grad». Når det gjelder hvorvidt læremidlene for tegnspråklige bidrar til faglig læring har hele 77 % svart «i stor grad» og 19 % «i svært stor grad».

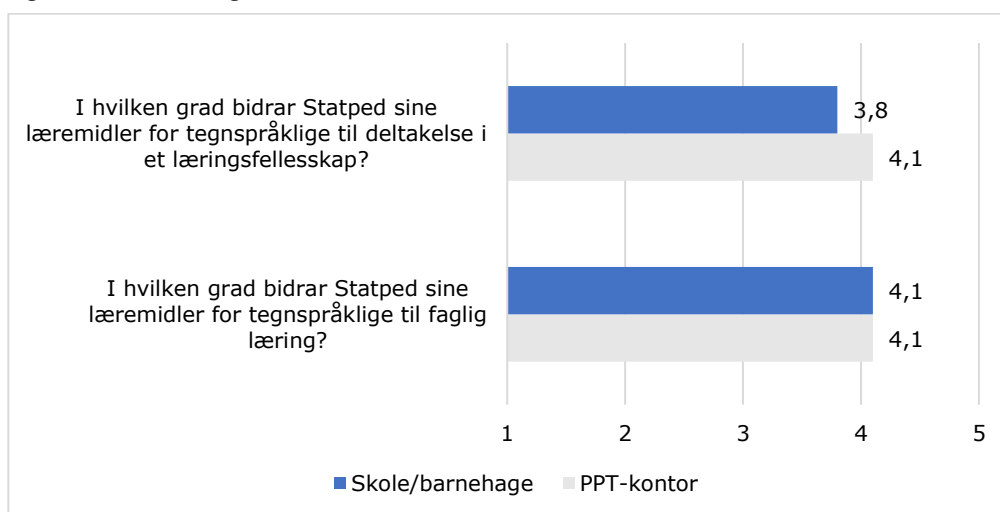
Figur 4-29 Læremidler for tegnspråklige (PP-tjenester)

For skoler og barnehager ser vi en lignende svarfordeling som hos PP-tjenestene, men en noe mindre tilfredshet med graden Statpeds læremidler for tegnspråklige bidrar til deltakelse i et læringsfellesskap. Gjennomsnittet er her på 3,8 – det laveste gjennomsnittet på disse spørsmålstypene. Dette tallet, sammen med svarfordelingen, viser at det er stor variasjon blant skolene og barnehagenes opplevelse av deltakelse i et læringsfellesskap. 8 % svarer «i liten grad», 24 % svarer «i verken stor eller liten grad», 53 % svarer «i stor grad» og 16 % svarer «i svært stor grad». Det er med andre ord godt over halvparten av respondentene som mener Statpeds læremidler bidrar i stor eller svært stor grad til deltakelse i et læringsfellesskap.

Når det gjelder faglig læring, ser vi at 0 % har svart «i liten grad» og «i svært liten grad». Det er positivt. 10 % er imidlertid usikre på hvilken grad læremidlene for tegnspråklige bidrar til faglig læring, og har valgt svaralternativet «i verken stor eller liten grad». Hele 74 % har svart «i stor grad» og 15 % har svart «i svært stor grad».

Figur 4-30 Læremidler for tegnspråklige (skole/barnehage)

Figur 4-31 viser sammenligning av gjennomsnittene mellom skoler/barnehager og PP-tjenester når det gjelder læremidler for tegnspråklige. Her ser vi at spørsmålet om faglig læring har lik gjennomsnittsscore, mens spørsmålet om læringsfellesskap har en betydelig forskjell blant skoler/barnehager og PP-tjenester.

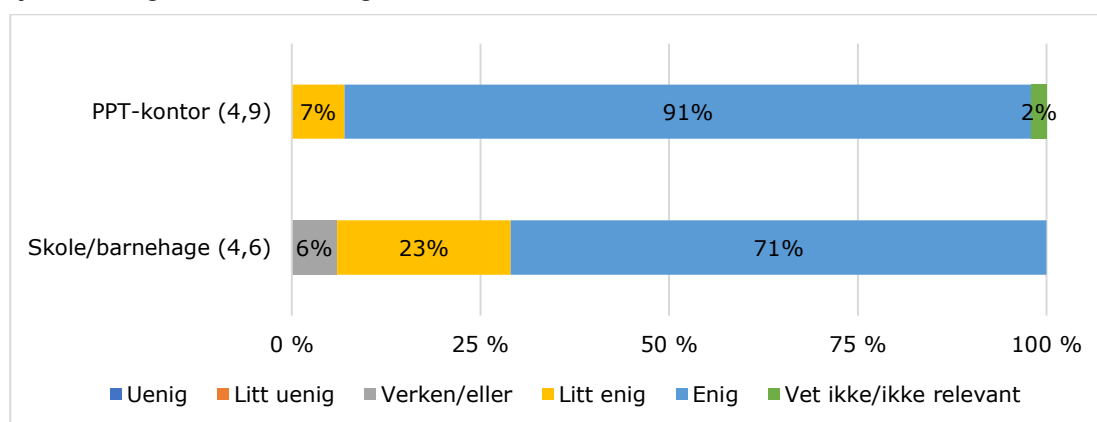
Figur 4-31 Læremidler for tegnspråklige – sammenligning av gjennomsnitt mellom PP-tjeneste og skole/barnehage

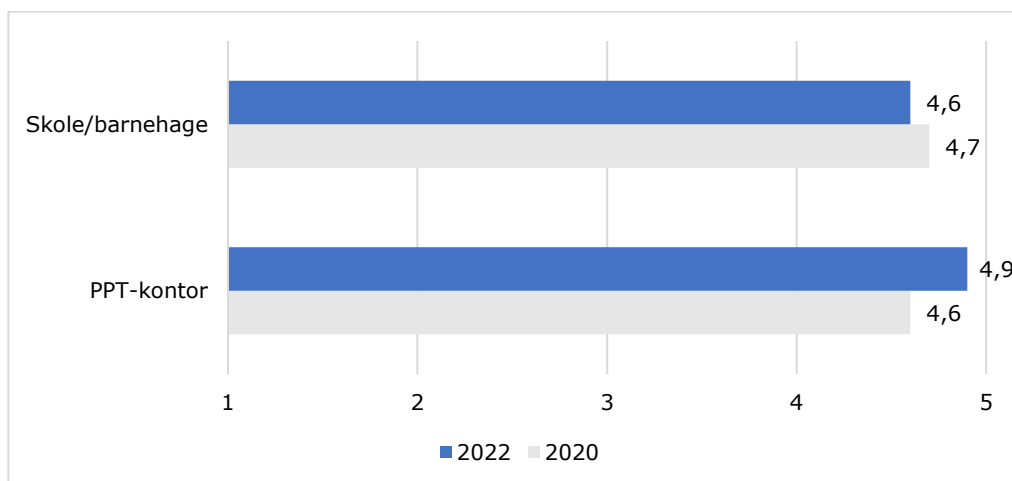
Respondentene som svarte at de benytter læremidler fra Statped ble deretter presentert følgende påstand «De fysiske læremidlene fra Statped er nyttige». Figurene nedenfor illustrerer at det er en sterk enighet blant både PP-tjenester og skoler/barnehager at Statpeds læremidler er nyttige. Hele 91 % av PP-tjenestene har svart «enig», og 7 % har svart «litt enig». 2 % har svart «vet ikke/ikke relevant». Det vil altså si at nærmest alle PP-tjenester i dette utvalget finner læremidlene nyttige. Skoler/barnehager ser vi er litt mindre samstemt. Dette kan henge sammen

med svarene i figurene 4-27 og 4-30. Her kan det være nyttig å gå i dialog med skoler og barnehager for å få et klarere bilde av hvilke utfordringer de opplever med læremidlene. Da kan man sette inn målrettede tiltak for å få bedre utbytte av læremidlene i skoler og barnehager. Det er positivt å se at en svært høy prosentandel som svarer «enig» (71 %) og «litt enig» (23 %). 6 % svarer «verken/eller».

Figur 4-33 viser gjennomsnittsfordelingen blant PP-tjenester og skoler/barnehager sammenlignet med 2020. Her ble spørsmålet imidlertid stilt litt annerledes i 2020: «De fysiske læremidlene fra Statped er nyttige». Spørsmålet i år inkluderer derfor også læremidler som ikke bare er fysiske. Vi ser at gjennomsnittet for PP-tjenester har økt med hele 0,3 poeng i år – fra 4,6 til 4,9. Dette er et svært høyt gjennomsnitt som klart indikerer at PP-tjenestene opplever læremidlene som nyttige. Dette gjenspeiler seg også i de kvalitative intervjuene, der de fleste kommunene opplever at digitale læremidler (og andre digitale ressurser) er svært nyttig, og et viktig fremtidig behov. Skoler/barnehagers gjennomsnitt har derimot sunket fra 4,7 i 2020 til 4,6 i år. Dette er et fortsatt høyt gjennomsnitt som indikerer at en stor andel skoler/barnehager mener Statpeds læremidler er nyttige. Det kan likevel være verdt å tenke over hva som kan ha ført til denne nedgangen i opplevelsen av læremidlene til Statped som nyttige blant skoler/barnehager.

Figur 4-32 «Læremidlene fra Statped er nyttige» - sammenligning av svarfordeling mellom PP-tjenester og skoler/barnehager

Figur 4-33 Læremidlene fra Statped er nyttige* – sammenlignet med 2020

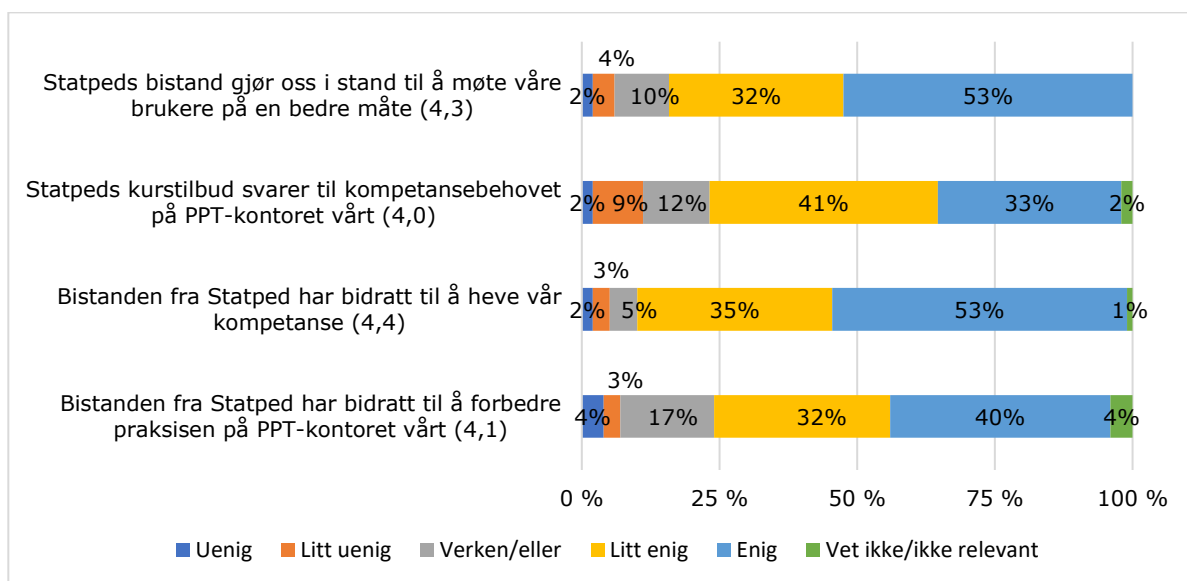
4.1.9 Lokal nytteverdi

Faktoren «lokal nytteverdi» består av fire påstander som er med på å kartlegge hvordan samarbeidspartnerne opplever nytten av bistanden fra Statped.

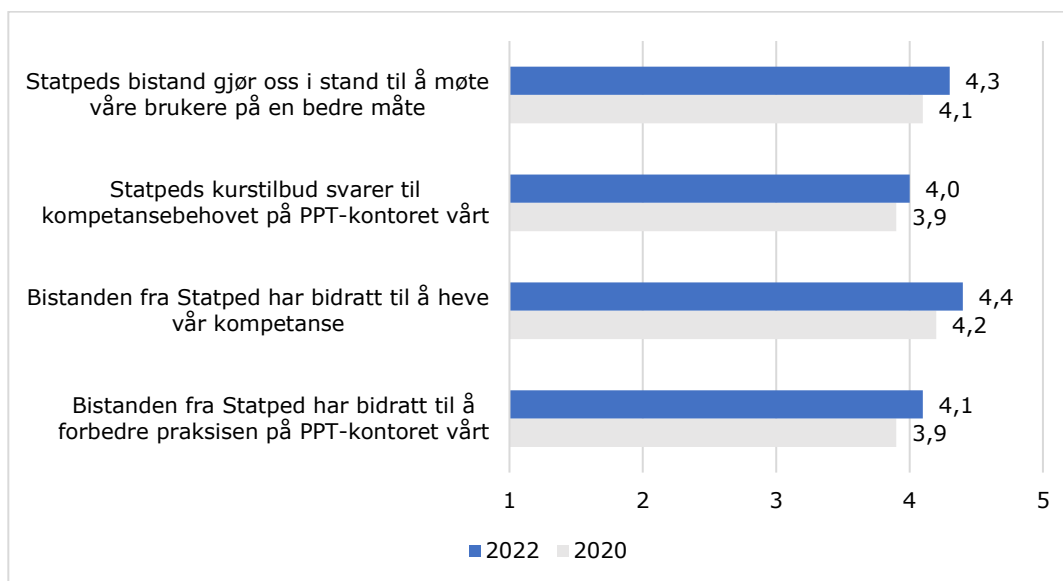
Resultater for PP-tjenester

Figuren under viser generelt en nytteverdi av Statpeds bistand blant PP-tjenestene. Samtlige spørsmål har et gjennomsnitt på 4,0 eller mer, som tilsvarer svaralternativene «litt enig» og «enig». Påstanden «Statpeds bistand gjør oss i stand til å møte våre brukere på en bedre måte» har et gjennomsnitt på 4,3. Her svarer 53 % at de er «enig» og 32 % at de er «litt enig» i denne påstanden. Til sammen har 16 % svart de resterende alternativene. «Statpeds kurstilbud svarer til kompetansebehovet på PPT-kontoret vårt» er påstanden med lavest gjennomsnitt av de fire spørsmålene innenfor denne faktoren. Her svarer 33 % «enig» og 41 % «litt enig», mens 12 % svarer «verken/eller» og 11 % «litt uenig» og «uenig».

Den neste påstanden «Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse» har høyest gjennomsnitt med 4,4. 53 % svarer «enig» og 35 % svarer «litt enig». Kun 11 % svarer øvrige svaralternativer. «Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen på PPT-kontoret vårt» har et gjennomsnitt på 4,1, og viser en lignende svarfordeling som påstand nummer to. 40 % sier seg «enig» og 32 % sier seg «litt enig» i denne påstanden.

Figur 4-34 Lokal nytteverdi (PP-tjenester)

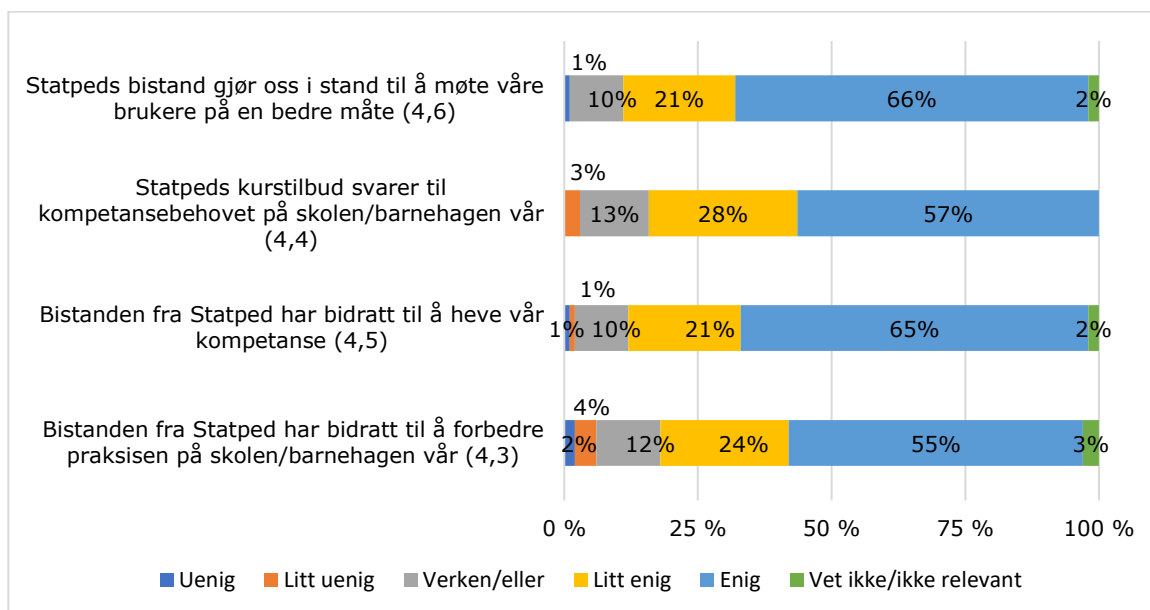
Figuren under viser gjennomsnittene fra 2022 sammenlignet med 2020. Her ser vi en økning på alle fire påstander på 0,1 og 0,2 poeng. Det viser at opplevelsen av lokal nytteverdi har hatt en positiv utvikling i løpet av de to siste årene. Likevel er det en variasjon i svarene, noe som kan forklares av at noen PP-tjenester er fornøyd med den individrettede bistanden, men ønsker mer bistand i systemarbeidet. Utfra de kvalitative intervjuene ser vi at PP-tjenester i både små og store kommuner opplever at de har stor nytte av bistanden fra Statped, og at særlig små kommuner trenger mer av dette fremover fordi de opplever at de ikke har like god kompetanse på alle områder (som særlig inngår i Kompetanseløftet). Store kommuner opplever på den andre siden mindre behov for Statpeds bistand fordi de besitter tilstrekkelig kompetanse på de fleste områder. Dette kan forklare den variasjonen vi ser i svarene i figuren overfor.

Figur 4-35 Lokal nytteverdi (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020

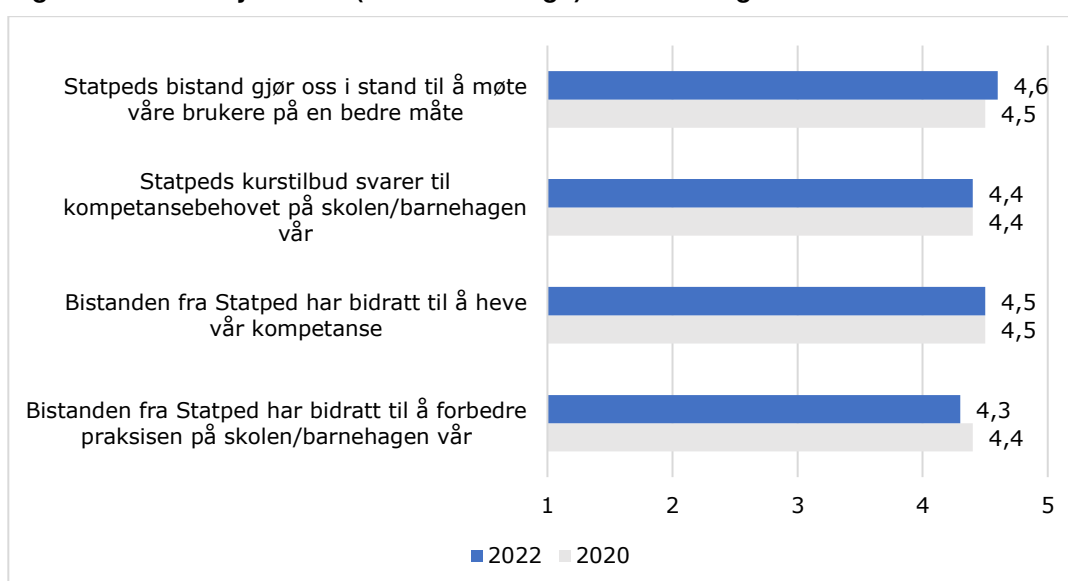
Resultater for skoler og barnehager

Sammenlignet med PP-tjenestene sier skolene/barnehagene seg i større grad enig i nytteverdien av bistanden fra Statped. Gjennomsnittene varierer mellom 4,3 og 4,6 på de fire påstandene.

«Statpeds bistand gjør oss i stand til å møte våre brukere på en bedre måte» er påstanden med høyest gjennomsnitt (4,6), og har 66 % som svarer «enig» og 21 % som svarer «litt enig». Når det gjelder påstanden om forbedring av praksis, har dette lavest gjennomsnitt av de fire påstandene (4,3). Her svarer 55 % «enig» og 24 % «litt enig», mens 21 % svarer de resterende svaralternativene.

Figur 4-36 Lokal nytteverdi (skole/barnehage)

Figuren under viser gjennomsnittene for skoler/barnehager sammenlignet med 2020. Her ser vi små forskjeller, noe som kan tyde på at på at opplevelsen av lokal nytteverdi har holdt seg stabil de siste to årene. Den øverste påstanden har økt gjennomsnittet med 0,1 poeng, mens den nederste påstanden har sunket med 0,1 poeng.

Figur 4-37 Lokal nytteverdi (skole/barnehage) – sammenlignet med 2020

Oppsummert ser vi at samarbeidspartnerne opplever den lokale nytteverdien til Statped som god. Vi ser relativt høye gjennomsnitt, med noe høyere gjennomsnitt blant skoler/barnehager til forskjell fra PP-tjenestene. Flere påstander har hatt en økning fra 2020, med unntak av en (for skoler/barnehager). Likevel viser gjennomsnittene at flest trekker mot svaralternativet «litt enig». Det kan tolkes som respondentene ikke er helt fornøyd med kurstilbudet de har fått.

Hva skyldes differansen mellom PP-tjenestene og skolene/barnehagene med hensyn til lokal nytteverdi? Noe av svaret kan, som vi var inne på tidligere, dreie seg om Statpeds tydelige ekspertrolle med spesialpedagogisk kompetanse når det gjelder skoler/barnehager, mens ansatte hos PP-tjenestene ofte har den samme spesialpedagogiske kompetansen som Statped-ansatte. Dette belyses også i de kvalitative intervjuene, der særlig PP-tjenestene i de store kommunene opplever at de ikke har like stor bruk for Statpeds kompetanse i de fleste saker fordi de ofte besitter den samme kompetansen. I tillegg kan skoler og barnehager i større grad oppleve et mer direkte utbytte av den samlede bistanden de får fra Statped og PP-tjenesten, mens PP-tjenesten sitter i en annen rolle hvor dette kan oppleves annerledes.

Påstandene som inngår i «lokal nytteverdi» er sentrale effektvariabler i endringsmodellen som ligger til grunn for spørreskjemaet. Vi har derfor gjort analyser som ser nærmere på hvilke andre faktorer som påvirker lokal nytteverdi. Disse analysene presenteres i kapittel 5.

4.1.10 Lokale forutsetninger

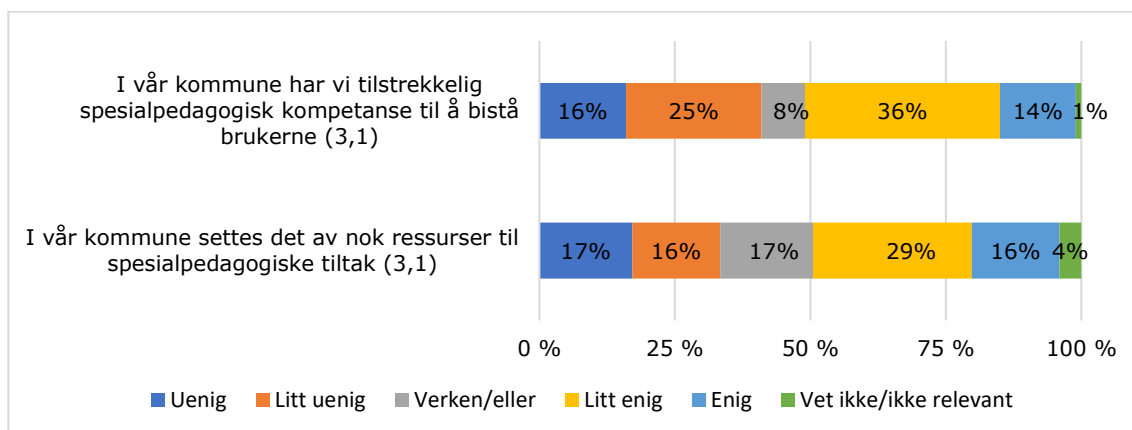
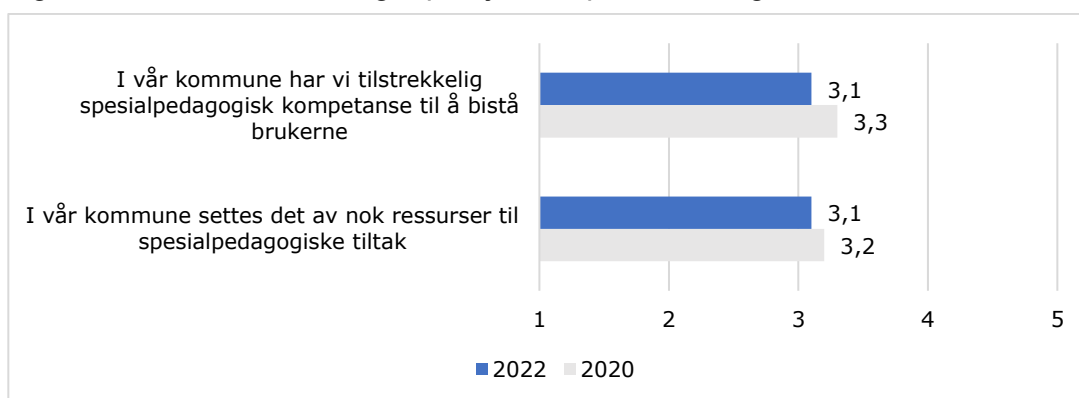
«Lokale forutsetninger» er en av faktorene i faktoranalysen. Faktoren inneholder to påstander som handler om spesialpedagogisk kompetanse og tiltak på kommunenivå. Påstandene er relevante for å undersøke om lokale faktorer spiller inn på opplevelsen av nytten av Statpeds tjenester og verktøy.

Resultater for PP-tjenester

For PP-tjenestene ser vi en stor spredning i svarene på påstandene om lokale forutsetninger. Begge påstander har et gjennomsnitt på 3,1. Dette er et relativt lavt gjennomsnitt sammenlignet med andre gjennomsnittsscorer i undersøkelsen.

Påstanden «I vår kommune har vi tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse til å bistå brukerne» viser at en fjerdedel har svart «litt uenig» og 16 % har svart «uenig». 8 % har svart «verken/eller» og 1 % har svart «vet ikke/relevant». 36 % har derimot svart «litt enig» og 14 % «enig». Man får likevel et variert inntrykk av hvordan PP-tjenestene opplever den spesialpedagogiske kompetansen i kommunen. Sammenlignet med 2020, ser vi at gjennomsnittet her har falt med 0,2 poeng. Det er en nedgang som kan være verdt å merke seg fordi gjennomsnittet i 2020 i utgangspunktet var lavt (3,3 og 3,2).

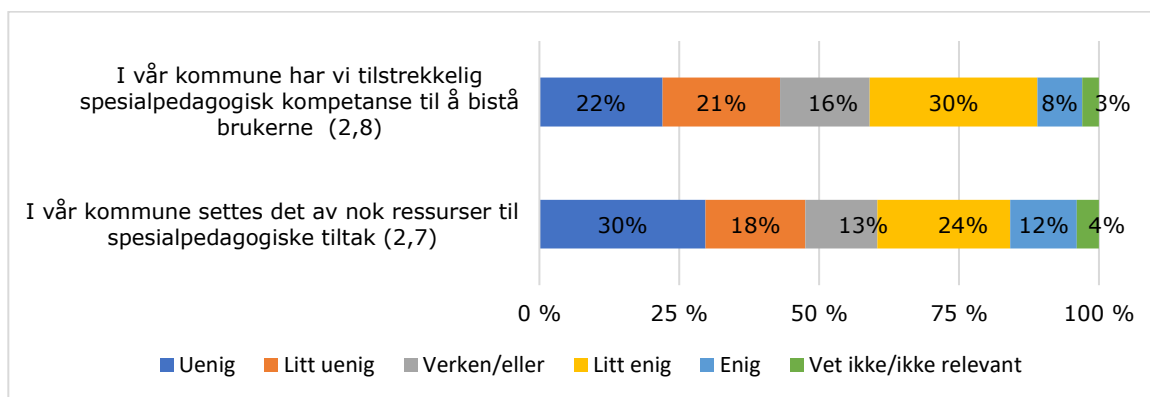
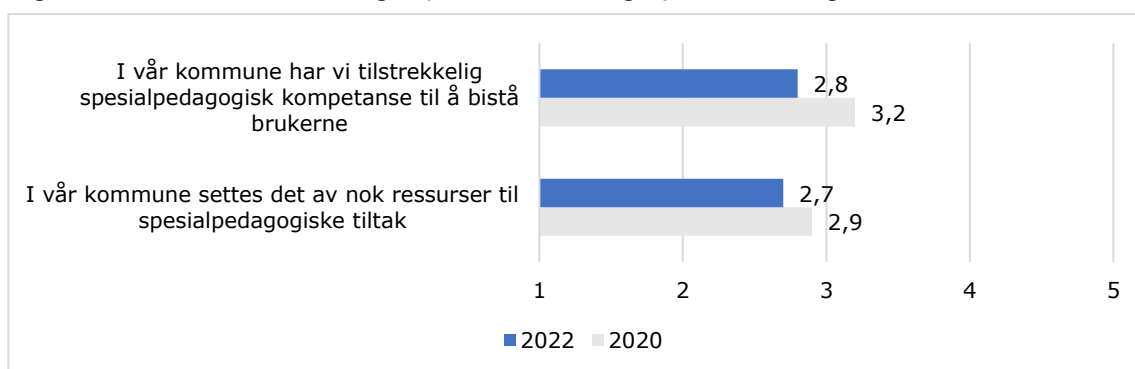
Påstanden «I vår kommune settes det av nok ressurser til spesialpedagogiske tiltak» har en høyest prosentandel som har svart «litt enig». Samtidig har 17 % svart «uenig» og «verken/eller», og 16 % har svart «litt uenig» og «enig», og gjennomsnittet er nokså lavt med 3,1. 4 % finner påstanden ikke relevant/vet ikke hva de skal svare. Når vi ser i figur 4-39, ser vi at gjennomsnittet har falt med 0,1 poeng. Dette er en liten nedgang, men sett i sammenheng med den første påstanden, er faktoren lokale forutsetninger noe Statped bør merke seg. Gjennom de kvalitative intervjuene ble det blant særlig PP-tjenester i små kommuner uttrykt bekymring for manglende kompetanse i kommunen, og at dette kunne svekke tilbudet til barna med særskilte behov i deres kommune. De var derfor bekymret for omstillingsperioden Statped er i.

Figur 4-38 Lokale forutsetninger (PP-tjenester)**Figur 4-39 Lokale forutsetninger (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020**

Resultater for skoler og barnehager

Figurene under viser skoler/barnehagers opplevelser av lokale forutsetninger. Her ser vi, som hos PP-tjenestene en stor spredning i svarene. Gjennomsnittet er enda lavere her, med henholdsvis 2,8 og 2,7 for «I vår kommune har vi tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse til å bistå brukerne» og «I vår kommune settes det av nok ressurser til spesialpedagogiske tiltak». Begge påstandene har over halvparten av respondentene svart «verken/eller», «litt uenig» eller «uenig».

Sammenlignet med 2020, ser vi en stor nedgang i gjennomsnittscorene på de to påstandene. Særlig påstanden om spesialpedagogisk kompetanse har sunket med hele 0,4 poeng. Det er den største nedgangen i gjennomsnittsscore fra 2020 til 2022 i undersøkelsen. Den andre påstanden har også en betydelig nedgang med 0,2 poeng.

Figur 4-40 Lokale forutsetninger (skoler/barnehager)**Figur 4-41 Lokale forutsetninger (skoler/barnehager) – sammenlignet med 2020**

Oppsummert ser vi at svarfordelingene og gjennomsnittene til både PP-tjenestene og skolene/barnehagene tyder på at samarbeidspartnerne ikke har tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse, eller nok ressurser lokalt til å håndtere de spesialpedagogiske tiltakene, uten hjelp fra Statped. Det kan være at formuleringen av påstandene påvirker de lave scorene til særlig skolene og barnehagene: Det er ofte få lærere med spesialpedagogisk kompetanse tilknyttet den enkelte skole/barnehage, og i tillegg påvirkes barnehager og skoler mer direkte av lokale forutsetninger, som kan forklare opplevelsen av lav tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse. PP-tjenestene etterlyser kompetanseheving blant skoler og barnehager i de kvalitative intervjuene, noe som videre støtter oppunder de lave scorene på denne faktoren.

4.1.11 Kompetanseløftet

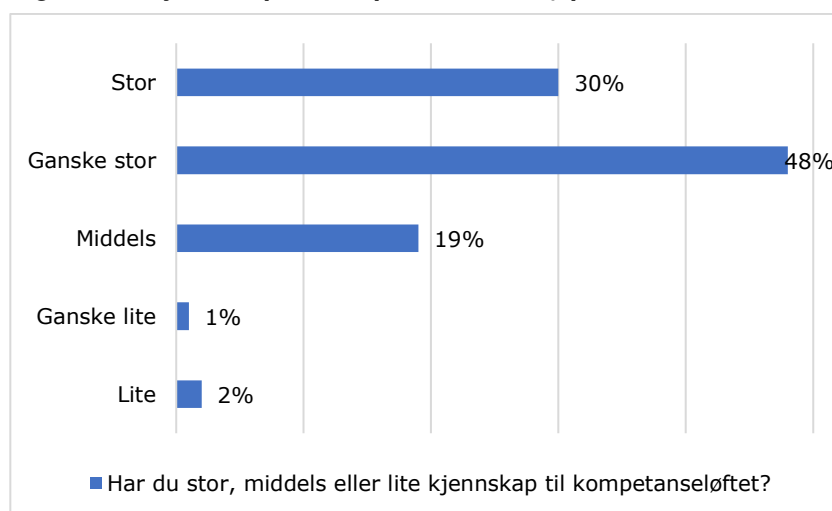
Spørsmålene om kompetanseløftet er nye i år, og er inkludert for å undersøke samarbeidspartners kjennskap til kompetanseløftet og i hvilken grad de opplever at de er klare for å møte kravene i kompetanseløftet. Den kvalitative undersøkelsen dreier seg i stor grad om kompetanseløftet og PP-tjenestenes opplevelse av kjennskap til kompetanseløftet, og behov og forutsetninger for å møte dette. Svarene herfra vil derfor sammenlignes med resultatene fra denne undersøkelsen gjennomgående i de neste avsnittene.

Under presenterer vi tre påstander som handler om kompetanse, samarbeid og forståelse rundt kompetanseløftet på kommunalt nivå. Gjennomsnittsscorene presenteres i figur 4-45, der skoler/barnehager og PP-tjenestene sammenlignes.

Resultater for PP-tjenester

Spørsmålet om kjennskap til kompetanseløftet ble kun stilt til PP-tjenestene. Her ser vi at en stor andel har svart «ganske stor» (48 %) og «stor» (30 %). 19 % har svart at de har middels kjennskap til kompetanseløftet, mens kun 3 % har svart «ganske lite» eller «lite». Dette tyder på at de fleste har god kjennskap til kompetanseløftet blant PP-tjenestene.

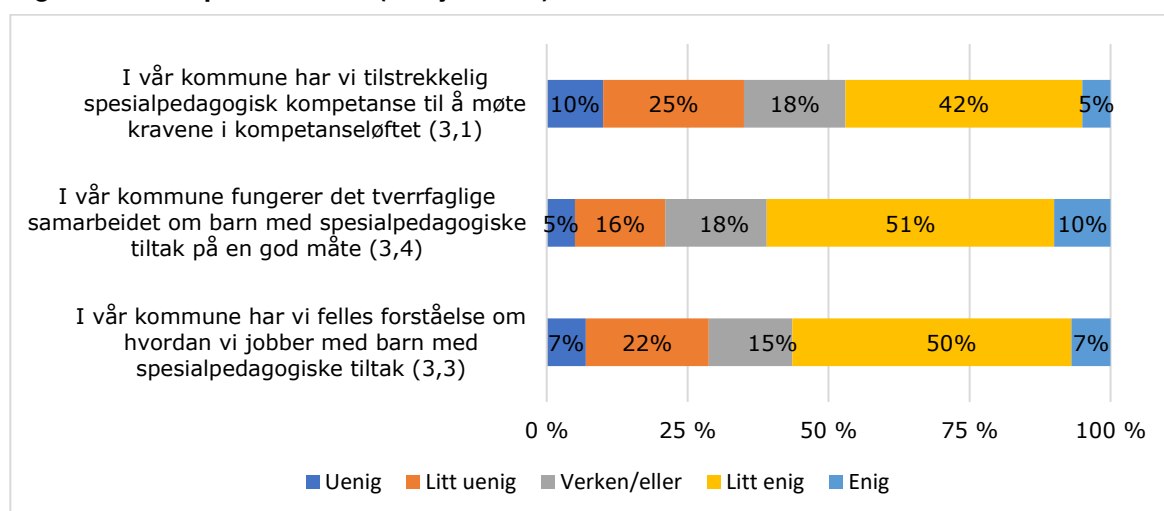
Figur 4-42 Kjennskap til kompetanseløftet (spørsmålet er kun stilt til PP-tjenester)

Når det gjelder de tre påstandene i faktoren «kompetanseløftet», ser vi at en relativt stor andel er «litt enig» i hver påstand. Påstanden «I vår kommune har vi

tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse til å møte kravene i kompetanseløftet» har lavest gjennomsnitt med 3,1. Her har over halvparten svart alternativene «uenig», «litt uenig» eller «verken/eller». «I vår kommune fungerer det tverrfaglige samarbeidet om barn med spesialpedagogiske tiltak på en god måte» har høyest gjennomsnittsscore av de tre påstandene med 3,4. Dette er likevel ikke et særlig høyt gjennomsnitt, men vi ser her at 61 % har svart «litt enig» eller «enig» på om det tverrfaglige samarbeidet om barn med spesialpedagogiske tiltak fungerer godt i kommunen. Når det gjelder påstanden «I vår kommune har vi felles forståelse om hvordan vi jobber med barn med spesialpedagogiske tiltak» har denne et gjennomsnitt på 3,3. Her har også over halvparten svart «litt enig» og «enig», mens 44 % har svart de øvrige alternativene.

Figur 4-43 Kompetanseløftet (PP-tjenester)

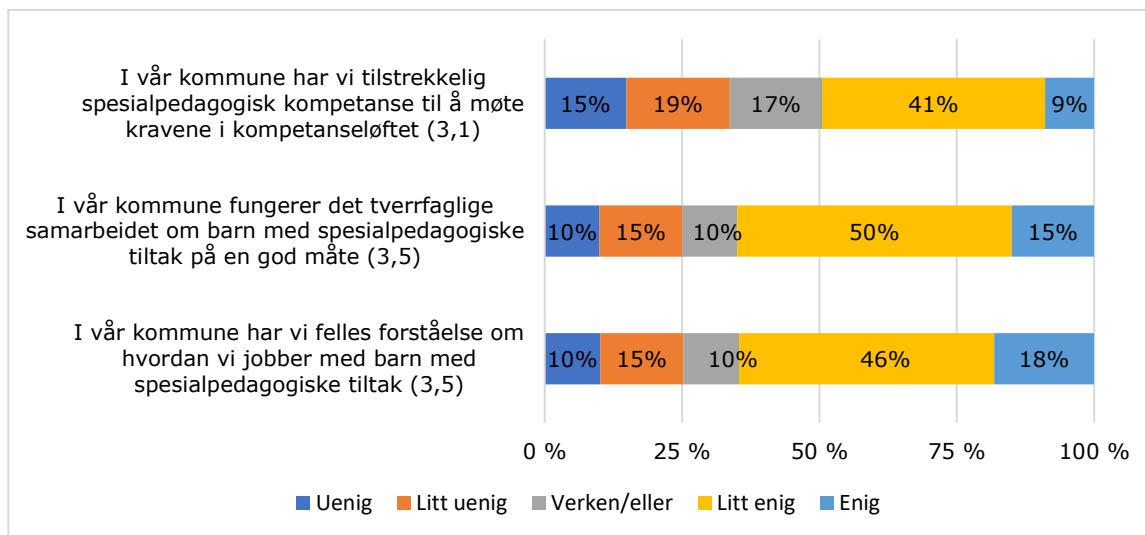

Resultater for skoler/barnehager

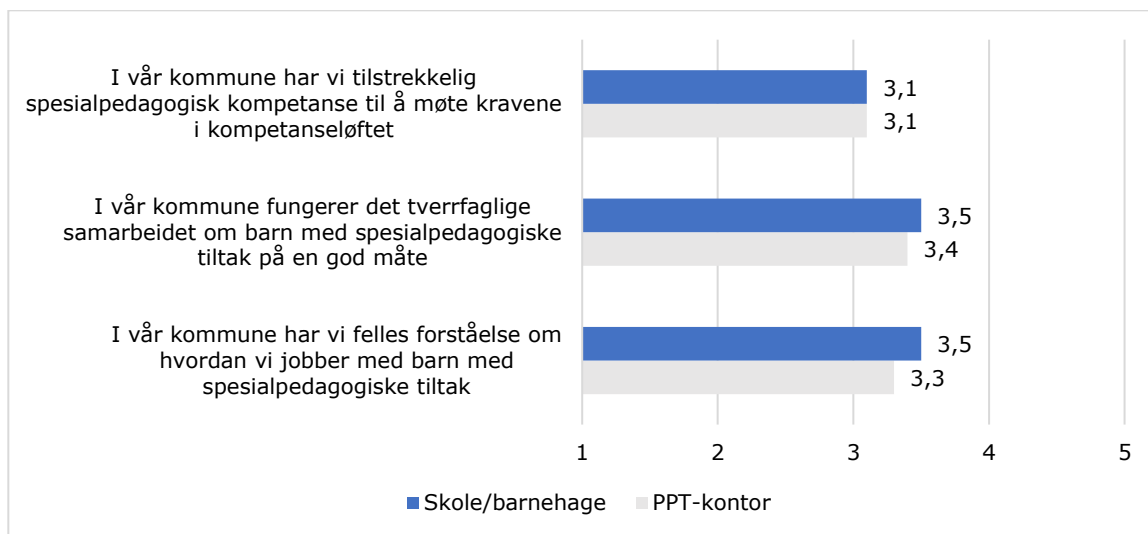
For skoler/barnehager er det like stor spredning i svarene som hos PP-tjenestene. Påstandene «I vår kommune fungerer det tverrfaglige samarbeidet om barn med spesialpedagogiske tiltak på en god måte» og «I vår kommune har vi felles forståelse om hvordan vi jobber med barn med spesialpedagogiske tiltak» har begge 3,5 i gjennomsnitt. Her svarer godt over halvparten «litt enig» eller «enig». Påstanden om «felles forståelse» har høyest prosentandel som har svart «enig», med 18 %. «I vår kommune har vi tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse til å møte kravene i kompetanseløftet» har lavest gjennomsnitt av de tre påstandene

(3,1), og har den ene halvparten svart «litt enig» og «enig», og den andre svart øvrige svaralternativer.

Figur 4-44 Kompetanseløftet (skoler/barnehager)

Figuren under viser at PP-tjenestene og skolene/barnehagene har relativt like opplevelser i påstandene om kompetanseløftet. Når det gjelder påstanden om felles forståelse, er det derimot et skille på 0,2 poeng, der PP-tjenestene i lavere grad opplever en felles forståelse om hvordan de jobber med barn med spesialpedagogiske tiltak enn skolene/barnehagene. Påstanden om tverrfaglig samarbeid fungerer i kommunen oppleves i snitt 0,1 poeng lavere hos PP-tjenestene enn hos skolene/barnehagene. Begge samarbeidspartnere har nokså lave gjennomsnitt når det gjelder kompetanse, samarbeid og forståelse rundt kompetanseløftet. Dette kan være av samme grunner som i kapittel 4.1.10 Lokale forutsetninger som også hadde relativt lave gjennomsnitt. De kvalitative intervjuene belyste at store kommuner oftere følte seg mer klare til å møte kravene i kompetanseløftet enn små kommuner.

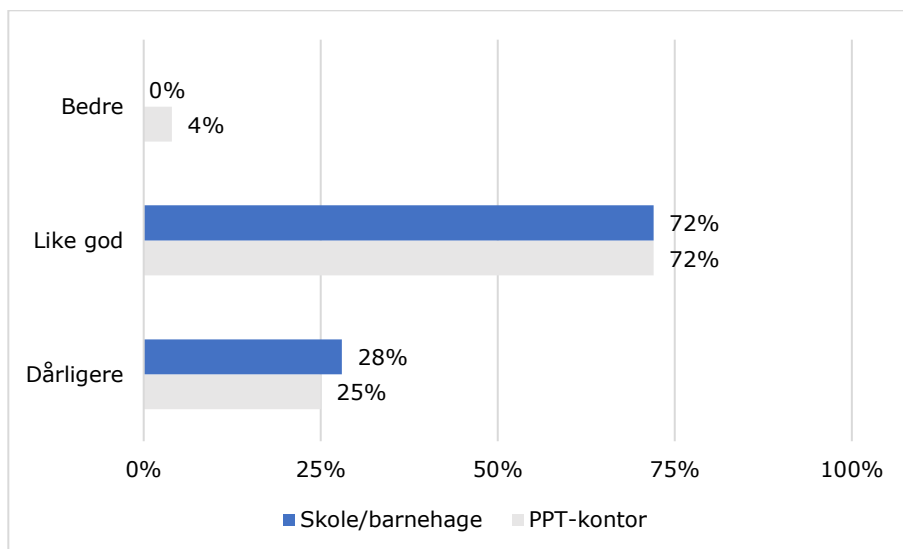
Figur 4-45 Kompetanseløftet – sammenligning av gjennomsnitt mellom skoler/barnehager og PP-tjenester

4.1.12 Pandemi

I år har også spørsmål og påstander som omhandler pandemien blitt inkludert. Her har vi spurt om hvordan samarbeidspartnerne opplevde hjelpen og tilbudene fra Statped, samt mulighetene for fysisk tilstedeværelse for Statpeds brukere under pandemien. Under pandemien la Statped stor vekt på digitalt førstevalg i tjenesteytingen, og bruken av digitale løsninger økte kraftig. Digitale tjenester ble utviklet og brukt der fysiske møter ikke var mulig på grunn av restriksjoner. Den digitale tjenesten «Spør oss» ble brukt av både samarbeidspartnere, brukere og foresatte, og gjorde Statped mer tilgjengelig.

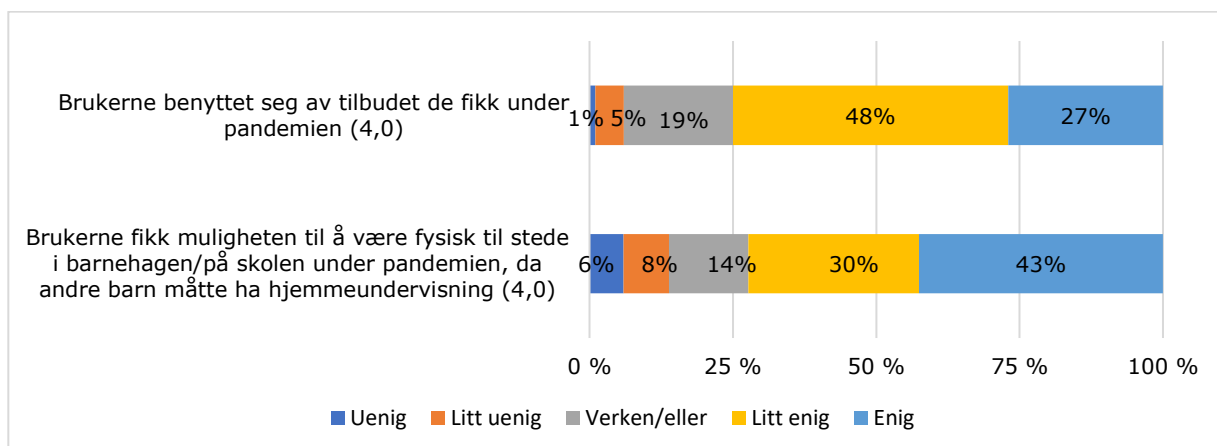
I figuren under har vi spurt om hjelpen fra Statped var bedre, like god eller dårligere under pandemien. Her ser vi at en svært stor andel har opplevd hjelpen fra Statped som like god under pandemien. Dette kan gjenspeiles i de mange ulike tilbudene fra Statped under pandemien. Blant både PP-tjenester og skoler/barnehager opplever 72 % hjelpen som like god. Det er likevel verdt å merke seg at 28 % av skolene/barnehagene og 25 % av PP-tjenestene finner hjelpen fra Statped dårligere under pandemien.

Figur 4-46 «Opplever du at hjelpen fra Statped under pandemien var bedre, like god eller dårligere enn før pandemien?» – sammenligning mellom skoler/barnehage og PP-tjenester

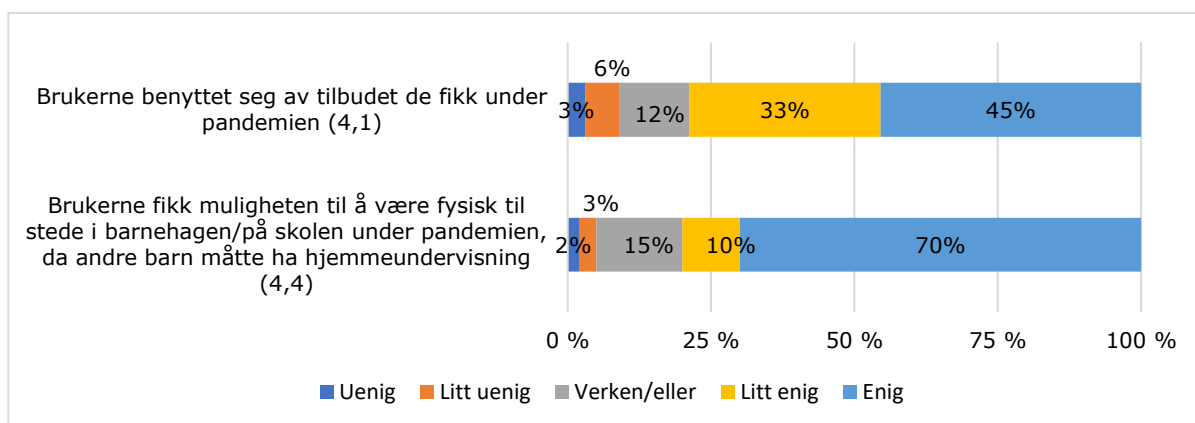
Av de som svarte at de opplever hjelpen fra Statped som dårligere under pandemien sammenlignet med før pandemien fikk deretter spørsmål om de kunne utdype grunnen til dette. Kommentarene viser i all hovedsak at fysiske møter er bedre enn digitale. Noen av kommentarene viser forståelse for at dette var det eneste alternativet når situasjonen var som den var. Lite tilgjengelighet, utsettelse og avlysninger trekkes også frem som grunner til at hjelpen fra Statped var dårligere under pandemien.

Under ser vi påstandene om tilbudene fra Statped og muligheter for fysisk tilstedeværelse blant Statpeds brukere under pandemien. Begge påstander har høye vet ikke-andeler (rundt en tredjedel), noe som tyder på at flere PP-tjenester opplever at de ikke har nok informasjon om hvordan brukerne har benyttet seg av tilbudene de fikk. Dette må vi ha i bakhodet når vi vurderer resultatene. Begge påstander har et gjennomsnitt på 4,0, og vi ser av svarfordelingen at de aller fleste er «litt enig» eller «enig» i disse påstandene. «Brukerne benyttet seg av tilbudet de fikk under pandemien» har en stor andel svart «litt enig» (48 %), mens 27 % har svart «enig». Påstanden «Brukerne fikk muligheten til å være fysisk til stede i barnehagen/på skolen under pandemien, da andre barn måtte ha hjemmeundervisning» har en litt mer variert svarfordeling, men har likevel en størst andel som har svart «enig» (43 %).

Figur 4-47 Opplevelser av Statped under pandemien (PP-tjenester)

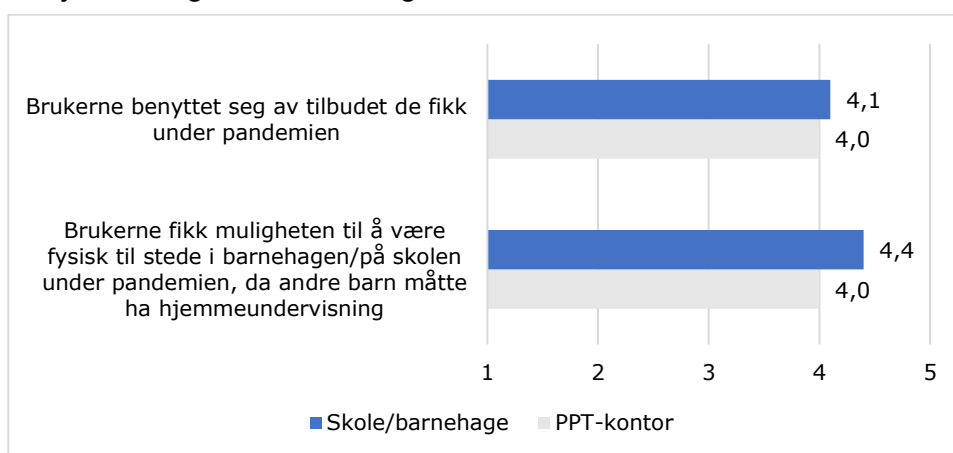
For skoler og barnehager ser vi en tydeligere enighet i påstandene om brukernes tilbud og muligheter under pandemien. «Brukerne benyttet seg av tilbudet de fikk under pandemien» har et gjennomsnitt på 4,1, og 30 og 43 % har svart henholdsvis «litt enig» og «enig» på denne påstanden.

«Brukerne fikk muligheten til å være fysisk til stede i barnehagen/på skolen under pandemien, da andre barn måtte ha hjemmeundervisning» har et høyere gjennomsnitt enn overnevnte, med 4,4. Her har hele 70 % sagt seg enig, og 10 % har svart «litt enig». Dette tyder på at de fleste skoler/barnehager i utvalget opplevde at Statpeds brukere fikk muligheten til fysisk tilstedeværelse i barnehagen/på skolen, når andre barn måtte være hjemme.

Figur 4-48 Opplevelser av Statped under pandemien (skoler/barnehager)

Under ser vi gjennomsnittene for skoler/barnehager og PP-tjenester satt opp mot hverandre. Her kan vi se at skoler/barnehager har høyere gjennomsnitt på de to påstandene enn PP-tjenestene.

Figur 4-49 Opplever av Statped under pandemien – sammenligning av gjennomsnitt mellom PP-tjenester og skoler/barnehager

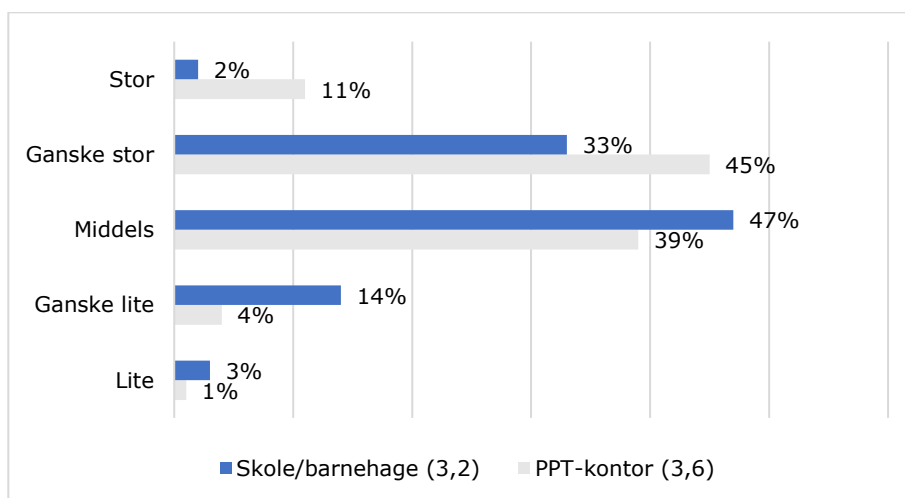

4.1.13 Digitalt samarbeid

Vi har spurt Statpeds samarbeidspartnere om deres opplevelse av Statpeds digitale tjenester. Her spør vi om kjennskap til Statpeds digitale tjenester, om de har hatt digital samhandling med Statped, og hvis ja: hvilke? I tillegg stiller vi spørsmål om opplevelsen av den innholdsmessige og tekniske kvaliteten på de digitale tjenestene.

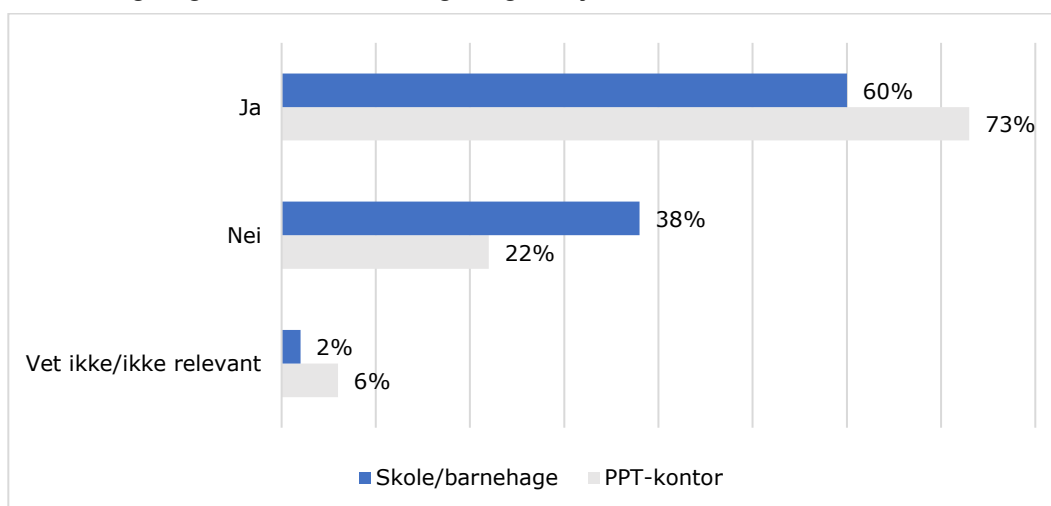
Først spør vi samarbeidspartnerne om graden av kjennskap til Statpeds digitale tjenester. Her ser vi at PP-tjenestene har de større andeler enn skoler/barnehager som har svart «ganske stor» (45 % mot 33 %) og «stor» (11 % mot 2 %) kjennskap. Dette gjenspeiler seg også i gjennomsnittene (3,6 mot 3,2). Skoler/barnehager har større andeler enn PP-tjenestene når det gjelder alternativene «middels» (47 % mot 39 %) og «ganske lite» (14 % mot 4 %). Dette tyder på at PP-tjenestene i større grad kjenner til Statpeds digitale tjenester enn skoler/barnehager.

Figur 4-50 «Har du stor, middels eller lite kjennskap til Statpeds digitale tjenester?» – sammenligning av skoler/barnehager og PP-tjenester

Videre har vi spurt om samarbeidspartnerne har hatt digital samhandling med Statped i løpet av det siste året. Her ser vi igjen at PP-tjenester har størst andel som har hatt dette (73 %). Det er likevel en stor andel av skoler/barnehager som svarer «ja» på dette spørsmålet (60 %).

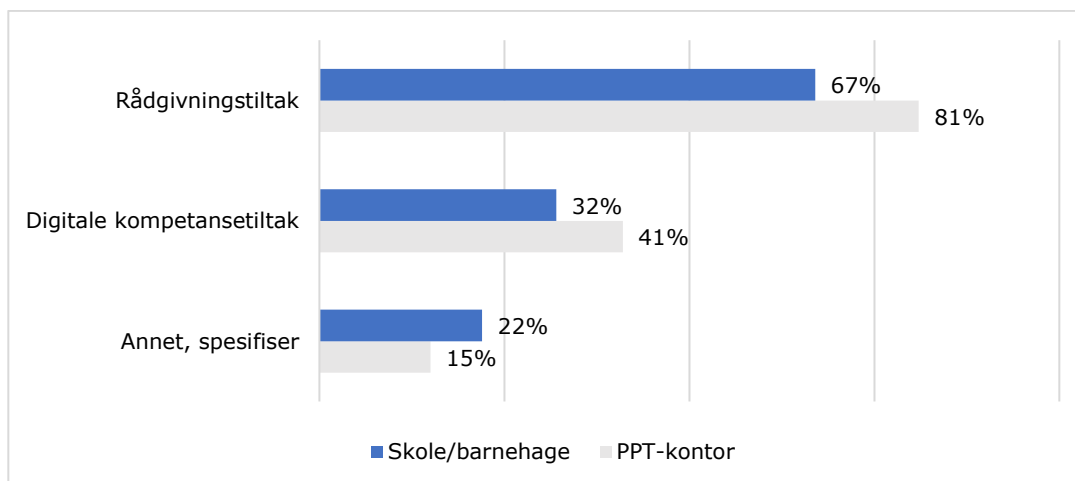
Figur 4-51 «Har du hatt digital samhandling med Statped i løpet av det siste året?» – sammenligning av skoler/barnehager og PP-tjenester

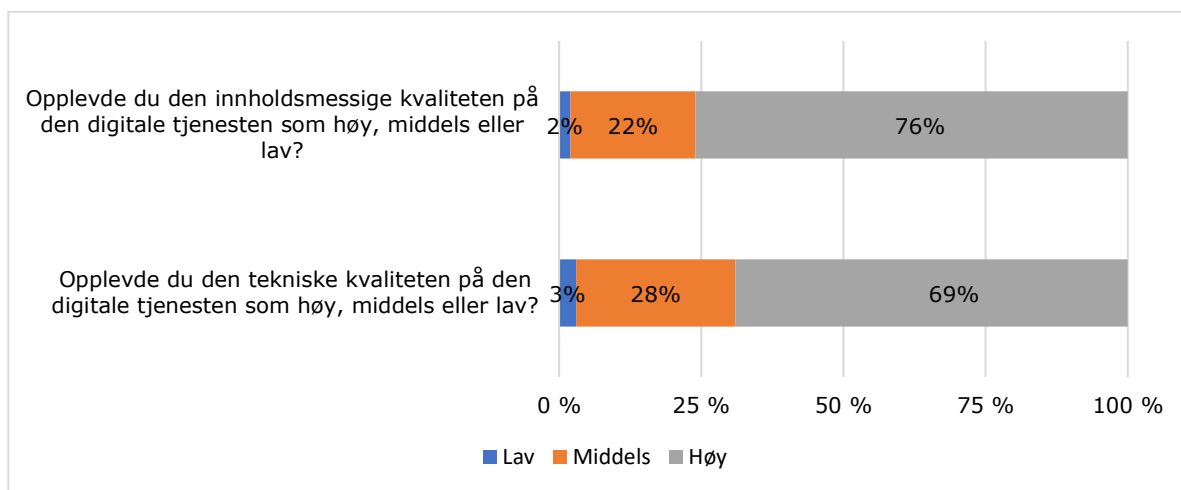
Av de som svarte «ja» på spørsmålet over, ble de spurt om hvilken type digital samhandling de har hatt i løpet av det siste året. Flere svaralternativer var mulig. Her ser at flest har hatt typen rådgivningstiltak digitalt – både blant skoler/barnehager og PP-tjenester. 81 % av PP-tjenestene og 67 % av skolene/barnehagene opplyser at de har hatt denne typen digital samhandling med

Statped det siste året. 41 % av PP-tjenestene og 32 % av skolene/barnehagene har også hatt digitale kompetansetiltak. Det er også en andel som har svart «annet», der de videre har blitt bedt om å spesifisere hvilken type samhandling de har hatt. Her nevnes blant annet: kurs, opplæring, digitale møter, veiledning via videomøte.

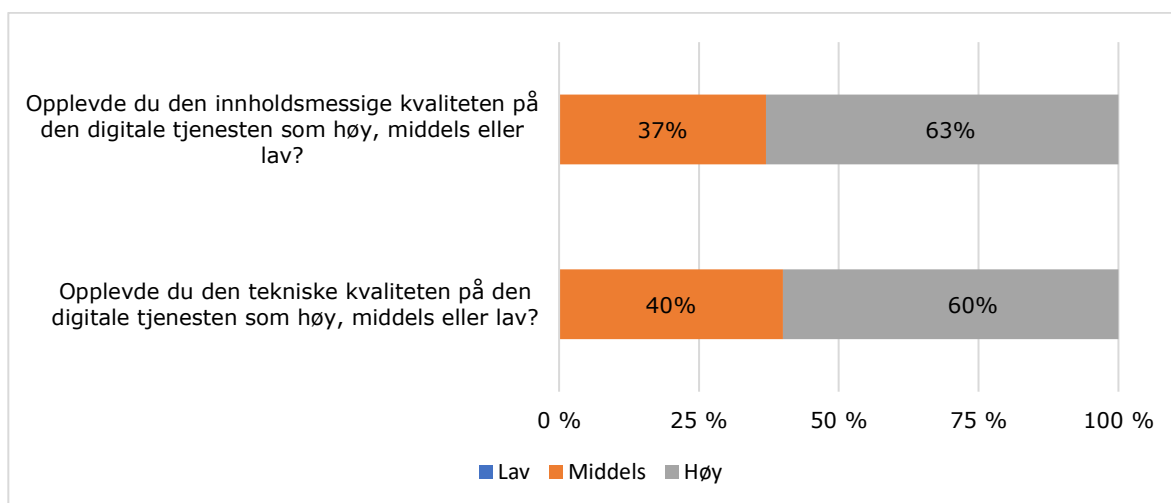
Figur 4-52 Hvilken type digital samhandling? (kun til de som svarte «ja» på spørsmål om digital samhandling) – sammenligning av skoler/barnehager og PP-tjenester

Figurene under viser svarfordelingen hos henholdsvis PP-tjenestene og skolene/barnehagene når det gjelder den innholdsmessige og tekniske kvaliteten på de digitale tjenestene. Når det gjelder den innholdsmessige kvaliteten, har hele 76 % av PP-tjenestene vurdert denne som «høy», mens 22 % har vurdert den som «middels». Den tekniske kvaliteten opplever 69 % av PP-tjenestene som «høy», mens 28 % opplever den som «middels». Det er med andre litt færre som opplever den tekniske kvaliteten på de digitale tjenestene som høy.

Figur 4-53 Opplevelsen av digital tjeneste hos Statped (PP-tjenester)

For skoler/barnehager finner 63 % den innholdsmessige kvaliteten «høy», mens 37 % har svart «middels». Den tekniske kvaliteten vurderer 60 % som «høy» og 40 % som «middels». 0 % har svart «lav».

Figur 4-54 Opplevelsen av digital tjeneste hos Statped (skoler/barnehager)

Svarfordelingene viser at samarbeidspartnerne både vet om og bruker Statpeds digitale tjenester. De aller fleste opplever den innholdsmessige og tekniske kvaliteten på tjenestene som høy. Dette finner vi igjen i de åpne kommentarfeltene hvor digitale kurs og «Spør oss»-tjenesten nevnes av flere som Statpeds styrker. Det nevnes spesielt at digitale kurs er med på å gi et mer likeverdig tilbud til hele landet, ettersom man ikke er avhengige av kostbare reisedøgn for å delta. Denne opplevelsen viser seg også tydelig i de kvalitative intervjuene, der de fleste er fornøyd med de digitale tjenestene, og ønsker at disse opprettholdes.

4.1.14 Samlet sett

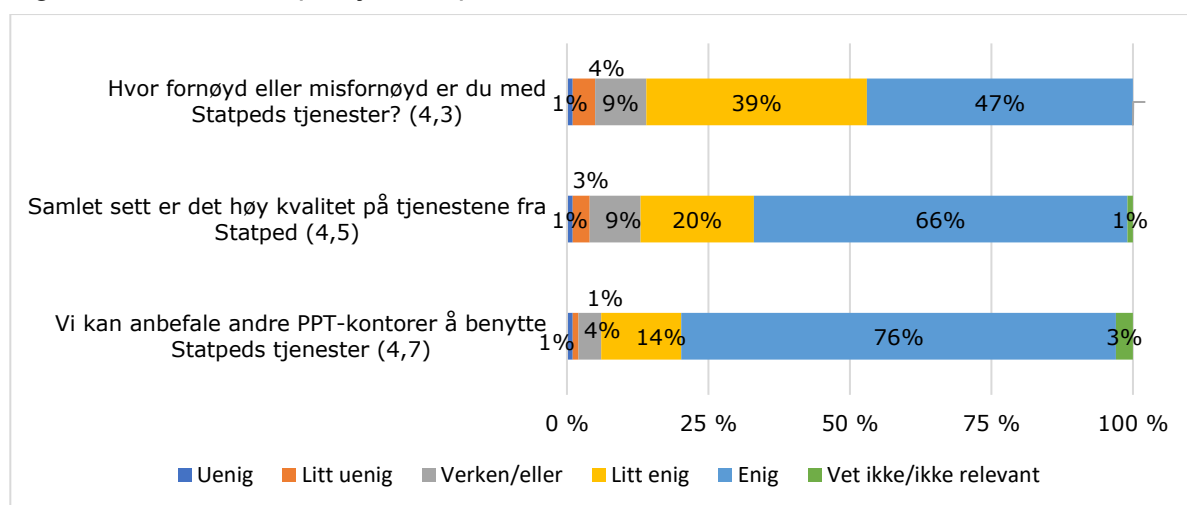
Til slutt har vi spurt samarbeidspartnerne om deres totalinntrykk av Statped. Denne faktoren har vi kalt «samlet sett», og inneholder de samme påstandene som i 2020.

Resultater for PP-tjenester

Samlet sett ser vi at PP-tjenestene i stor grad er enig i påstandene om «Samlet sett er det høy kvalitet på tjenestene fra Statped» og «Vi kan anbefale andre enheter å benytte Statpeds tjenester». Disse har gjennomsnitt på henholdsvis 4,5 og 4,7, der 66 og 76 % sier seg enig i disse påstandene.

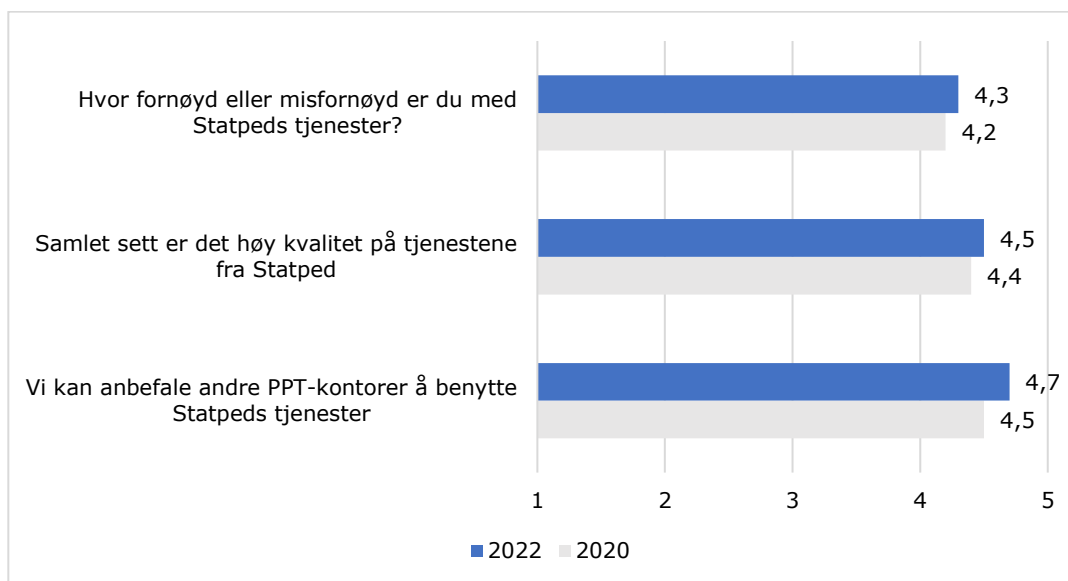
Det er noe mer spredning i svarene på spørsmålet om «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Statpeds tjenester?»*, som har et gjennomsnitt på 4,3. Her har 47 %, svart «fornøyd», 39 % har svart «ganske fornøyd» og 14 % har svart de øvrige kategoriene.

Figur 4-55 Samlet sett (PP-tjenester)

*Spørsmålet «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Statpeds tjenester» er besvart med på en fornøydhetsskala «Misfornøyd – Ganske misfornøyd – Verken eller – Ganske fornøyd – Fornøyd»

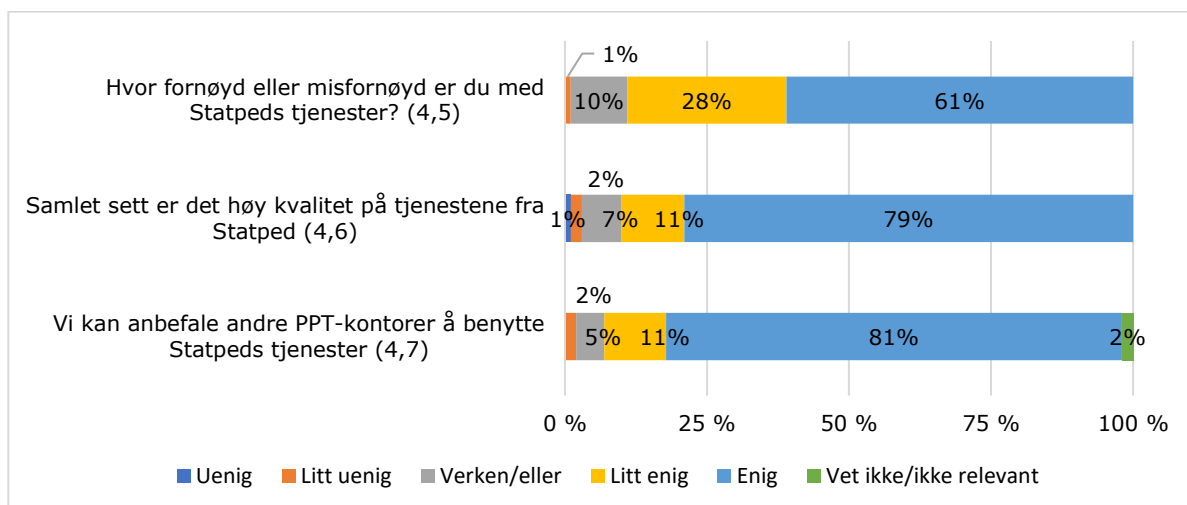
Sammenlignet med 2020 ser vi en økning på samtlige påstander i «samlet sett»-faktoren. Størst økning har «Vi kan anbefale andre enheter å benytte Statpeds tjenester» (0,2 poeng), som er positivt med tanke på Statpeds omdømme blant landets PP-tjenester. De andre har begge 0,1 poeng økning.

Figur 4-56 Samlet sett (PP-tjenester) – sammenlignet med 2020

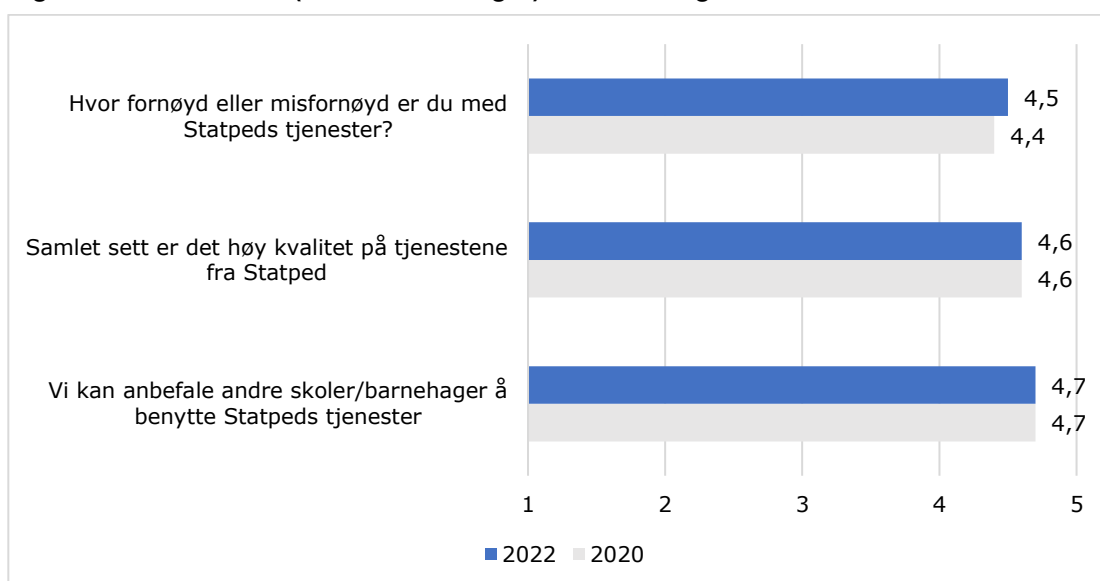
Resultater for skoler og barnehager

For skolene og barnehagene ser vi en enda større enighet i en god totalopplevelse av Statpeds tjenester. «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Statpeds tjenester?» har lavest gjennomsnitt blant de tre påstandene, men likevel er gjennomsnittet 4,5, som er en høy score. 61 % har svart «fornøyd» på dette spørsmålet.

«Samlet sett er det høy kvalitet på tjenestene fra Statped» har et gjennomsnitt på 4,6, der 79 % har svart «enig» på denne påstanden. Påstanden med høyest gjennomsnitt er også her: «Vi kan anbefale andre enheter å benytte Statpeds tjenester» (4,7). Her sier hele 81 % at de er «enig» i denne påstanden.

Figur 4-57 Samlet sett (skoler/barnehager)

Sammenlignet med 2020, ser vi at den totale opplevelsen av Statpeds tjenester i snitt har holdt seg stabil de siste to årene. På spørsmålet om fornøydhet ser vi en økning med 0,1 poeng, noe som er positivt.

Figur 4-58 Samlet sett (skoler/barnehager) – sammenlignet med 2020

Oppsummert tyder resultatene på at skolene og barnehagene er svært tilfreds med kvaliteten på tjenestene fra Statped. Det er verdt å merke seg at det er få barnehager som mottar tjenester fra Statped. Derfor er det i overkant av 100 barnehager som ble invitert til å delta i undersøkelsen. De barnehagene som får tjenester er imidlertid svært positive til kvaliteten, og nytten ved tjenestene.

Oppsummert ser vi at totalopplevelsen av Statpeds tjenester er svært høy blant PP-tjenestene, skolene og barnehagene som har deltatt i undersøkelsen.

4.2 Brukerundersøkelsen – gjennomsnitt, svarfordelinger og oppdelinger

I det følgende vil vi gjennomgå resultatene fra brukerundersøkelsen. Med brukere mener vi foresatte til barnehagebarn, foresatte til skolebarn og brukere over 18 år. Her vil det, i likhet med kapittel 4.1, sammenlignes med undersøkelsen fra 2020 der det er grunnlag for det. Gjennomgangen tar utgangspunkt noen hovedtematikker, der frekvensfordelinger og gjennomsnitt per spørsmål, samt faktorene, presenteres. Noen spørsmål er kun stilt til foresatte, og dette vil spesifiseres der det er tilfellet.

4.2.1 Møtet med Statped

Det første hovedtemaet, «Møtet med Statped», inneholder syv spørsmål. Spørsmålene handler om opplevelsen rundt kjennskap, tilgjengelig, respekt og medvirkning.

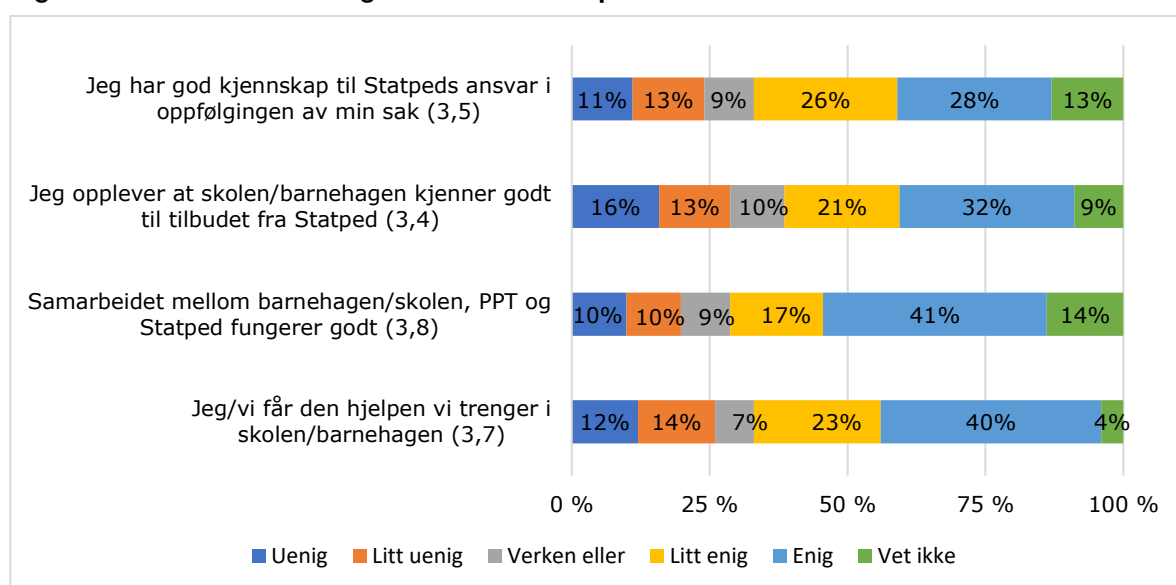
I Figur 4-59 ser vi svarfordeling over disse påstandene. En relativt stor andel sier seg litt enig og enig på påstanden om kjennskap til Statped. Til sammen svarer litt over halvparten at de opplever god kjennskap til Statpeds ansvar i oppfølgingen av egen deres sak, der 26 % har svart «litt enig» og 28 % har svart «enig». Gjennomsnittet er imidlertid på 3,5, noe som antyder at flere opplever lite kjennskap til Statpeds ansvar. En noe lavere prosentandel av brukerne opplever av skolen/barnehagen har god kjennskap til tilbudet fra Statped, og her er gjennomsnittet 3,4.

Når det gjelder samarbeid mellom skolen/barnehagen, PP-tjenesten og Statped opplever flere av brukerne at dette fungerer godt. Påstanden er kun stilt til foresatte for barnehagebarn/skolebarn. 41 % oppgir at de enig i denne påstanden, og 17 % er litt enig. Om brukerne opplever å få den hjelpen de trenger i skolen/barnehagen, svarer 40 % at de er enig og 23 % sier seg litt enig i denne påstanden. I de åpne kommentarfeltene i undersøkelsen nevnes det at det noen ganger er avvik mellom

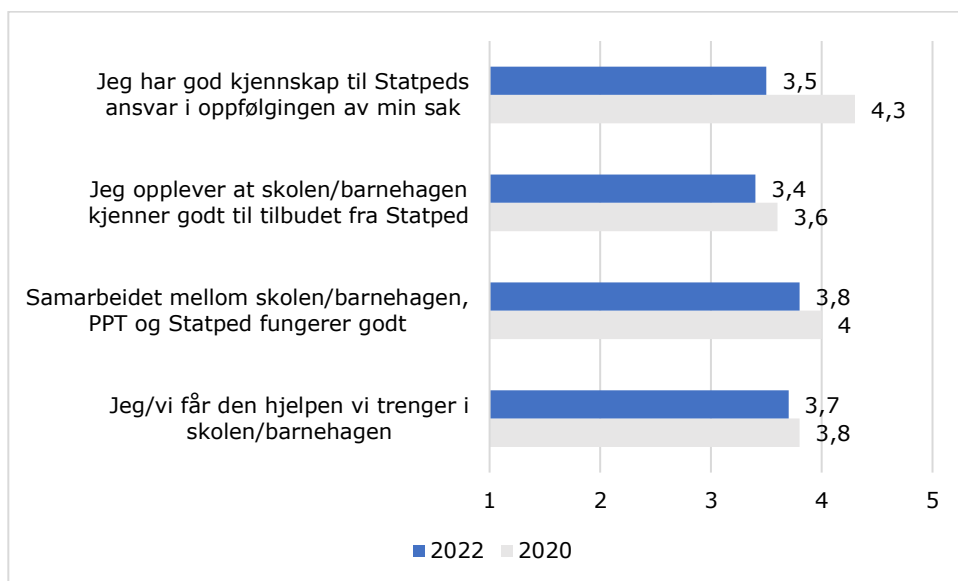
Statpeds ambisjoner og det skolen har ressurser til å få til. Dette kan bidra til en lavere score på spørsmålet om samarbeid mellom instansene. Noen trekker også frem at de ønsker mer fysisk tilstedeværelse av Statped i skolen eller barnehagen.

Påstandene om kjennskap og samarbeid har prosentandeler rundt 10 % på «vet ikke»-alternativet. Det kan gi en indikasjon på at noen respondenter opplever at de ikke har god nok innsikt i disse forholdene til å kunne svare på dem.

Figur 4-59 Frekvensfordeling – møtet med Statped

I Figur 4-60 sammenligner vi gjennomsnittene mellom 2022 og 2020. Her ser vi en nedgang i samtlige påstander. Den største nedgangen finner vi i påstanden «Jeg har god kjennskap til Statpeds ansvar i oppfølgingen av min sak», fra 4,3 i 2020 til 3,5 i 2022. Dette er en stor nedgang som indikerer at brukerne opplever dårligere kjennskap til Statpeds ansvar i oppfølging av saker sammenlignet med i 2020.

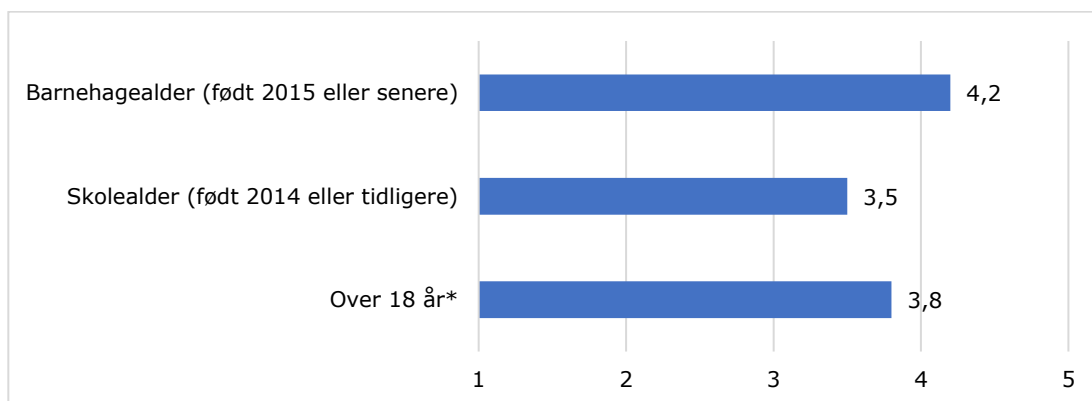
Figur 4-60 Gjennomsnittsfordeling, møtet med Statped – sammenlignet med 2020

Oppsummert antyder resultatene til dels kritikk av skolene og barnehagene, både når det gjelder brukernes kjennskap til Statpeds tilbud og hjelpen de får lokalt. Dels antyder resultatene kritikk av Statpeds informasjon om ansvaret de har overfor oppfølging av brukernes saker. Samarbeidet mellom skolen/barnehagen, PP-tjenesten og Statped scorer derimot høyest under dette tema, noe som kan tyde på at brukerne er fornøyd med dette samarbeidet. Dette kan ha flere årsaker, men den mest nærliggende å peke på er pandemien og at digitale møter ikke kan erstatte fysiske møter og tjenester. I de åpne kommentarfeltene i undersøkelsen er det flere brukere som nevner at de ønsker og involveres i større grad og å få mer informasjon om saken sin. Noen nevner også at PP-tjenesten står i veien som et unødvendig mellomledd, noe som bidrar til at avstanden til Statped blir større. Her er det et stort potensial for å øke brukernes kjennskap til det Statped har ansvar for i saken deres, slik at brukerne opplever at de har reell påvirkning på egen sak. I de åpne kommentarfeltene er det også flere som opplever at det finnes tilbud fra Statped som kan være aktuelle for dem, men som de ikke vet om eller at de oppdager de for sent. Her kan man jobbe mer med informasjon overfor brukerne for at Statpeds ulike tilbud skal nå frem til de som trenger det.

4.2.1.1 Aldersgruppe

Opplevelsen av å få den hjelpen man trenger i barnehagen/skolen er viktig for å oppleve mestring og inkludering i barnehagen og skolen. Under ser vi gjennomsnittsfordelingen på påstanden «Jeg/vi får den hjelpen vi trenger i barnehagen/skolen» fordelt på aldersgruppene barnehagealder, skolealder og over 18 år. De to første gruppene refererer til barnet, men den foresatte har svart på undersøkelsen. Figuren viser varierte svar mellom aldersgruppene. Foresatte for barn i barnehagealder har et gjennomsnitt på 4,2, mens foresatte for barn i skolealder har så lavt som 3,5. Brukere av Statpeds tjenester over 18 år har 3,8 i gjennomsnittsskår, men resultatet må tolkes med forsiktighet på grunn av at resultatet ikke er signifikant.

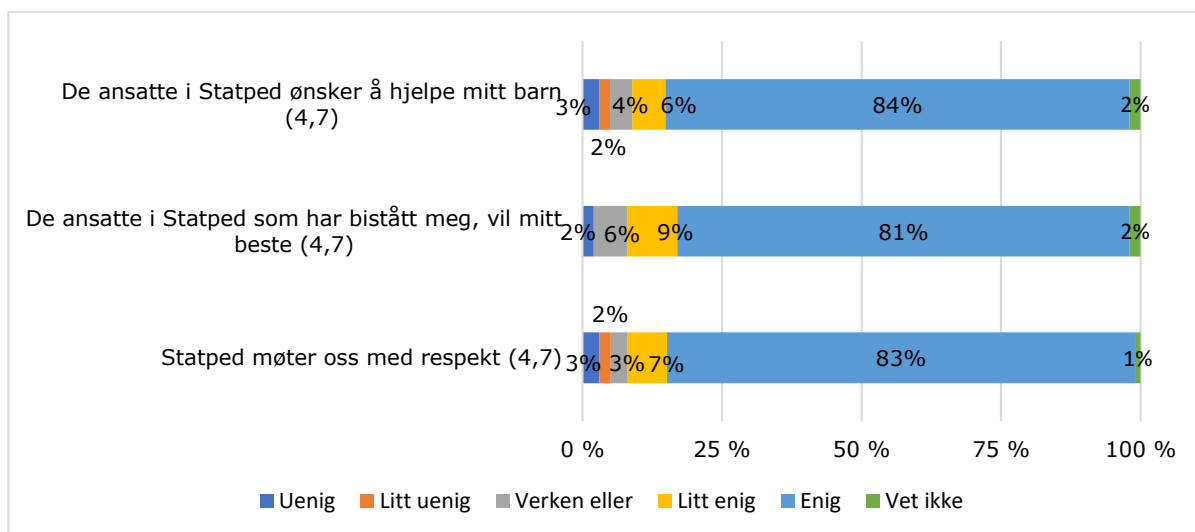
Figur 4-61 Jeg/vi får den hjelpen vi trenger i barnehagen/skolen

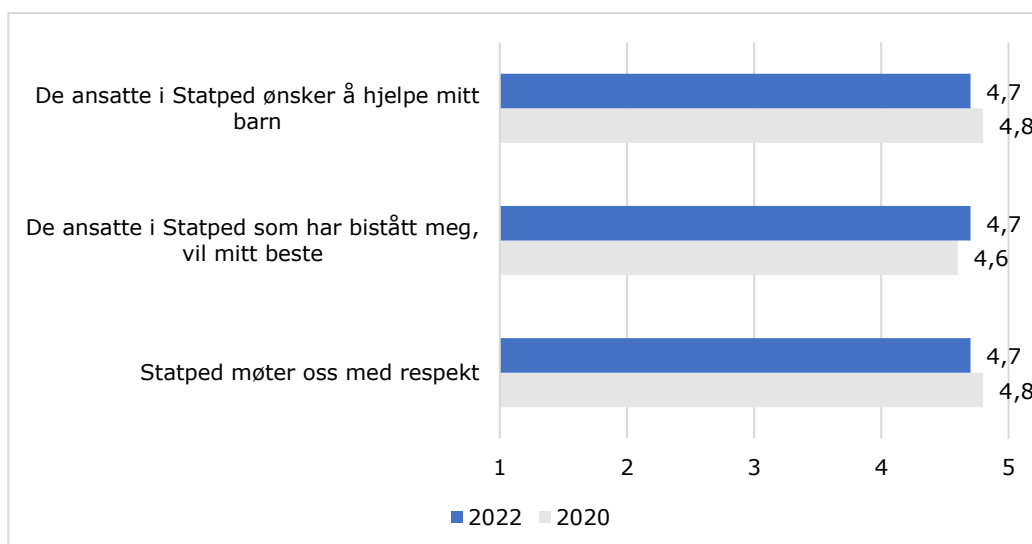
*Grupper markert med * har **ikke** signifikante forskjeller til andre grupper.

4.2.2 Respekt og hjelpsomhet

Det er tre påstander som handler om respekt og hjelpsomhet. Under ser vi bred enighet i samtlige påstander, og gjennomsnittene er alle på 4,7. Dette er høye gjennomsnitt som indikerer at brukerne opplever å bli møtt med stor respekt og hjelpsomhet fra Statped. Dette er spesielt viktig når resultatene i forrige delkapittel viste at scoren på kjennskap til egen sak var mye lavere enn i 2020. Funnet er i tråd med de åpne kommentarfeltene i undersøkelsen, hvor flere trekker frem at Statped er gode på å møte brukerne med respekt og forståelse.

Figur 4-62 Frekvensfordeling, respekt og hjelpsomhet

Sammenlignet med 2020, ser vi en liten nedgang på 0,1 poeng på påstandene «De ansatte i Statped ønsker å hjelpe mitt barn» og «Statped møter oss med respekt». På påstanden «De ansatte i Statped som har bistått meg, vil mitt beste» har økt med 0,1 poeng.

Figur 4-63 Frekvensfordeling, respekt og hjelpsomhet – sammenlignet med 2020

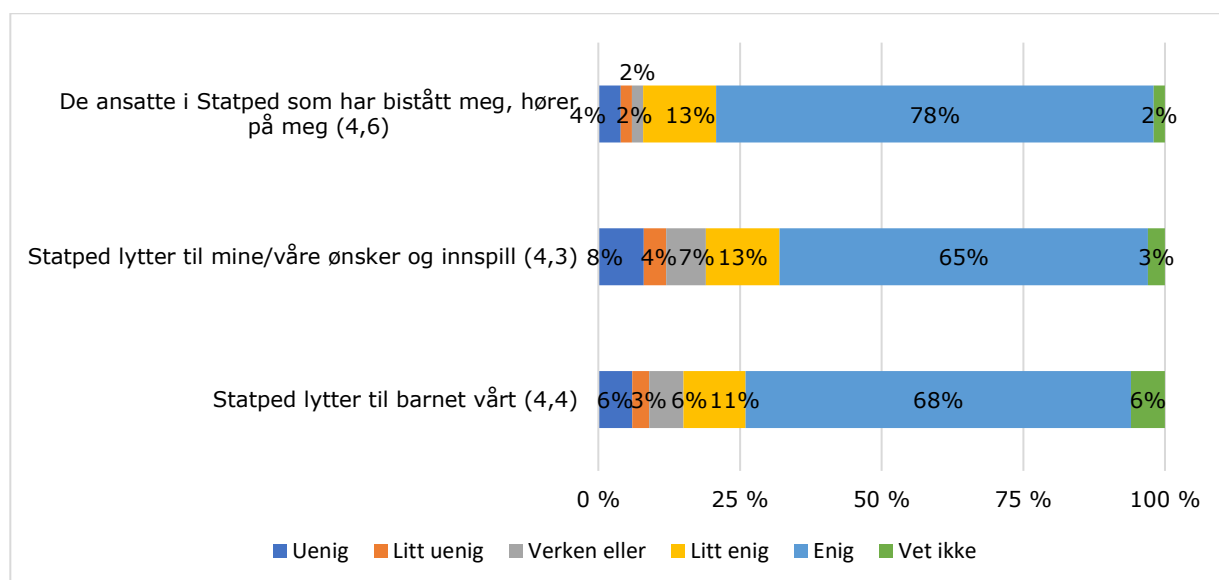
4.2.3 Medvirkning

Et annet hovedtema er «medvirkning». Her er det tre påstander som handler om hvorvidt brukerne opplever at Statped lytter til og hører på deres behov. Her er det en forskjell i hvilke målgrupper som har fått de ulike påstandene. «De ansatte i

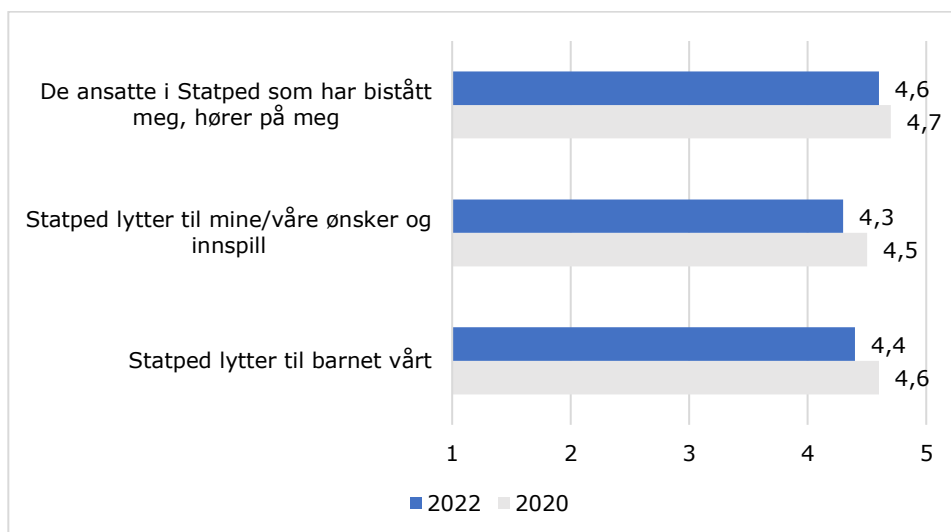
Statped som har bistått meg, hører på meg» er presentert kun til brukere over 18 år. Her svarer hele 78 % av respondentene at de er enig i denne påstanden. «Statped lytter til mine/våre ønsker og innspill» er stilt til alle målgruppene, og her ser vi en noe lavere, men fortsatt høy, prosentandel som er enig (65 %). Påstanden «Statped lytter til barnet» er kun stilt til foresatte (av både barnehagebarn og skolebarn), og der svarer 68 % at de er enig.

Resultatene tyder på at brukere over 18 år opplever medvirkning, og foresatte opplever at Statped lytter til både dem og barnet deres.

Figur 4-64 Frekvensfordeling, medvirkning

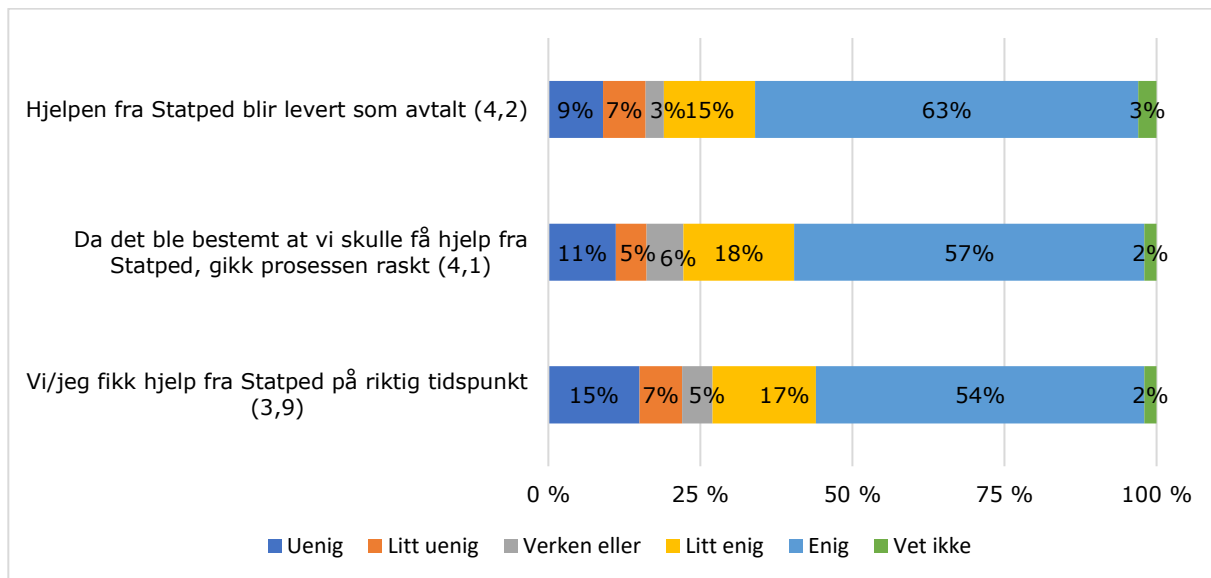
Sammenlignet med 2020, ser vi igjen en svak nedgang. Størst forskjell ser vi på påstanden «Statped lytter til mine/våre ønsker og innspill» og «Statped lytter til barnet vårt», der nedgangen er på 0,2 poeng. Gjennomsnittsscorene er generelt høye innenfor dette temaet, noe som er en styrke. Samtidig scorer man bare 3,7 på spørsmålet om man får hjelpen man trenger fra (som vi så i delkapittel 4.2.1). Dette tyder på at det er noe som gjør at brukerne ikke nødvendigvis opplever at det å bli lyttet til gir utslag i at de får hjelpen de trenger, selv om de opplever at Statped lytter til ønskene deres. Her kan det være et godt tiltak å undersøke videre hvor i prosessen det stopper opp, for å avklare om det er noe Statped kan gjøre noe med eller ikke.

Figur 4-65 Frekvensfordeling, medvirkning – sammenlignet med 2020

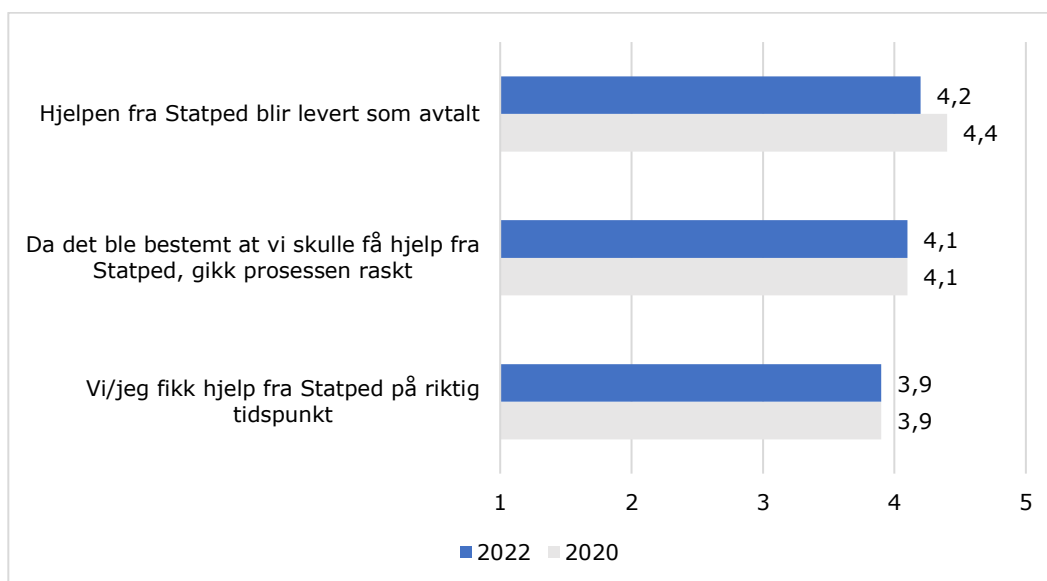
4.2.4 Hurtighet og pålitelighet

I hovedtemaet «hurtighet og pålitelighet» er det tre påstander som har til hensikt å måle hurtigheten i prosessen med å få bistand fra Statped, og om hjelpen ble levert som avtalt.

I figuren under ser vi at de fleste at brukerne opplever at hjelpen ble levert som avtal: 63 % er enig i denne påstanden, og gjennomsnittet er på 4,2. Det er en noe lavere prosentandel som sier seg enig i påstanden om prosessen med å få bistand fra Statped gikk raskt, og gjennomsnittet er på 4,1. Det vil si at et flertall er enig i at prosessen går raskt, men noen er ikke like enig i denne påstanden. Påstanden «Vi/jeg fikk hjelp fra Statped på riktig tidspunkt» har størst spredning i svar av de tre påstandene, og har et relativt lavt gjennomsnitt (3,9). Resultatet indikerer at det er varierte opplevelser knyttet til hvorvidt brukerne fikk hjelp på riktig tidspunkt.

Figur 4-66 Frekvensfordeling, hurtighet og pålitelighet

Sammenlignet med 2020, ser vi at temaet «hurtighet og pålitelighet» har holdt seg relativt stabilt. Påstandene om hurtighet og riktig tidspunkt er endret i år sammenlignet med 2020. Når det gjelder pålitelighet («Hjelpen fra Statped blir levert som avtalt») ser vi imidlertid en nedgang på 0,2 poeng. Dette indikerer at brukerne som har svart på undersøkelsen i 2022, opplever en noe lavere pålitelighet til Statped, sammenlignet med brukerundersøkelsen fra 2020. I de åpne kommentarfeltene i undersøkelsen

Figur 4-67 Hurtighet og pålitelighet – sammenlignet med 2020

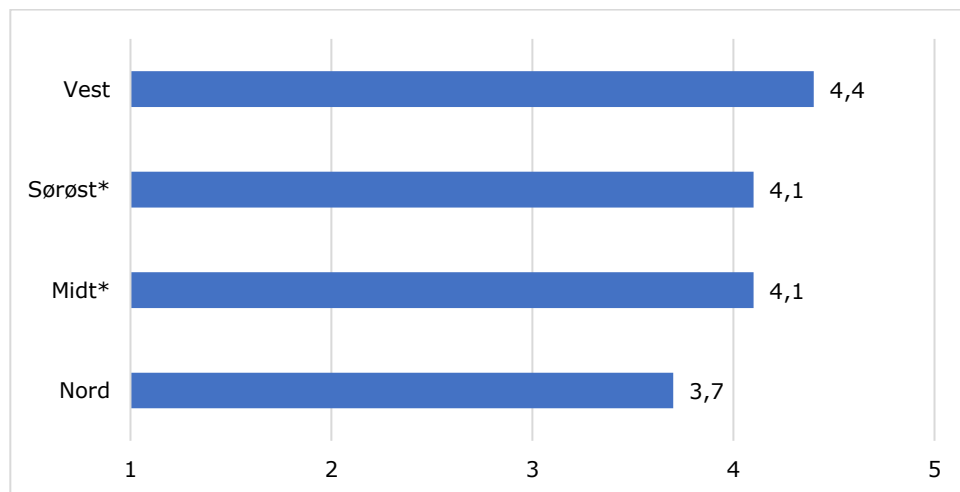
Oppsummert tyder resultatene på at en del av brukerne synes prosessen inntil Statped ble involvert tok for lang tid. Denne tilbakemeldingen kan sees i sammenheng med tilbakemeldingen fra brukerne i kapittel 4.2.1, som blant annet viser at brukerne opplever at skolene og barnehagene ikke har tilstrekkelig kjennskap til Statpeds tjenester.

4.2.4.1 Landsdel

Statpeds tjenester skal være landsdekkende, og vi har derfor gjort analyser på landsdelene (Vest, Sørøst, Midt og Nord) for å undersøke hvorvidt det er forskjeller mellom disse. Grunnet lavt antall svar i enkelte landsdeler, har to av landsdelene ikke signifikante forskjeller til andre landsdeler (Sørøst og Midt). Disse markeres med stjerne i figuren. Vi velger likevel å inkludere disse med forbehold om at man ikke kan generalisere utfra dette resultatet.

Figuren under viser landsdelenes gjennomsnitt for påstanden «Da det ble bestemt at vi skulle få hjelp fra Statped, gikk prosessen raskt». Landsdel Nord har lavest gjennomsnitt med 3 poeng (tilsvarer «verken eller» på skalaen). Sørøst og Midt har begge et gjennomsnitt på 4,1, men her må vi som sagt tolke resultatene med forsiktighet på grunn av ikke signifikante forskjeller. Landsdel Vest har den høyeste (og signifikante) gjennomsnittsscoren med 4,4. Forskjellen på høyeste og laveste gjennomsnitt er 0,7, noe som antyder at landsdeler kan oppleve ulik behandlingstid når det kommer til bistand og støtte fra Statped.

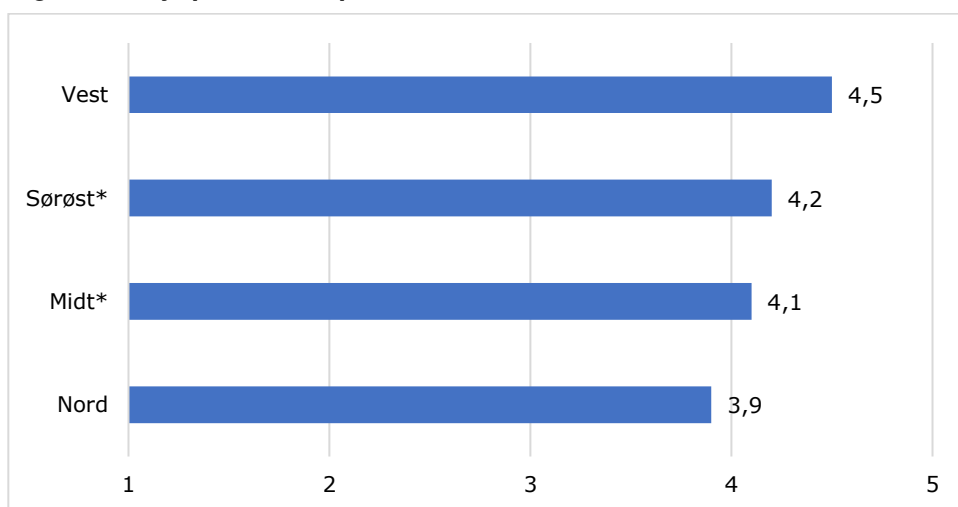
Figur 4-68 Da det ble bestemt at vi skulle få hjelp fra Statped, gikk prosessen raskt

*Landsdeler markert med * har ikke signifikante forskjeller til andre landsdeler.

Figur 4-69 viser tilsvarende ulikheter som figuren overfor. Her ser vi gjennomsnittsfordeling mellom landsdelene for påstanden «Hjelpen fra Statped blir levert som avtalt». Landsdel Nord har igjen lavest gjennomsnittsscore (3,9), mens Vest har høyest (4,5). Landsdel Sørøst har et gjennomsnitt på 4,2 og Midt har 4,1, men resultatene her er ikke signifikante.

Figur 4-69 Hjelpen fra Statped blir levert som avtalt

*Grupper markert med * har *ikke* signifikante forskjeller til andre grupper.

Spennet mellom høyest og lavest gjennomsnittsscore tyder på at det er noen forskjeller på tvers av landsdelene når det gjelder Statpeds hurtighet og pålitelighet. Landsdel Nord opplever i mindre grad at hjelpen fra Statped leveres som avtalt og at prosessen går raskt når de skal få hjelp fra Statped enn landsdel Vest.

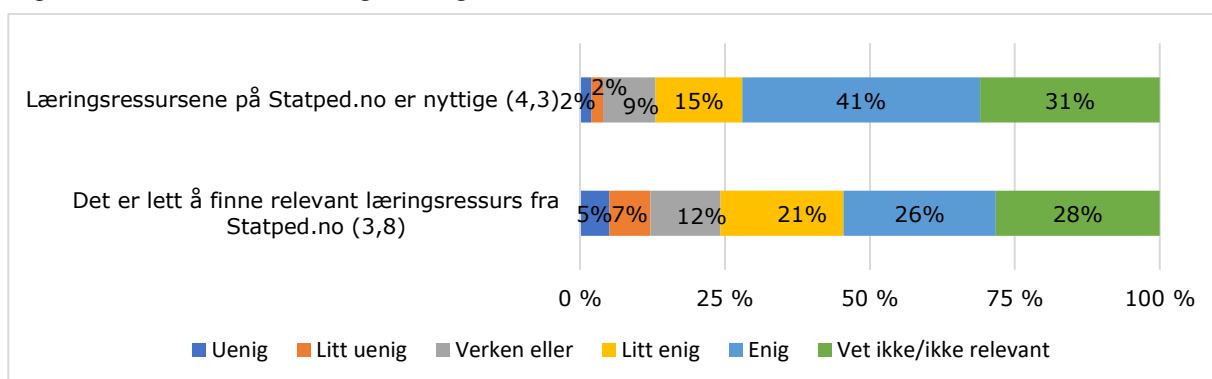
4.2.5 Læringsressurser

Vi har stilt to påstander om læringsressurser. Eksempler på læringsressurser er ressurser, verktøy og informasjon som tilnærminger og teknologi, som kan bidra til en god tilrettelegging, slik at barn og elever opplever mestring og delaktighet i et læringsfellesskap. Figuren under visualiserer brukernes varierte opplevelser med Statpeds læringsressurser. Nesten en tredjedel svarer «vet ikke/ikke relevant» på begge påstandene, noe som indikerer at brukerne ikke benytter seg av

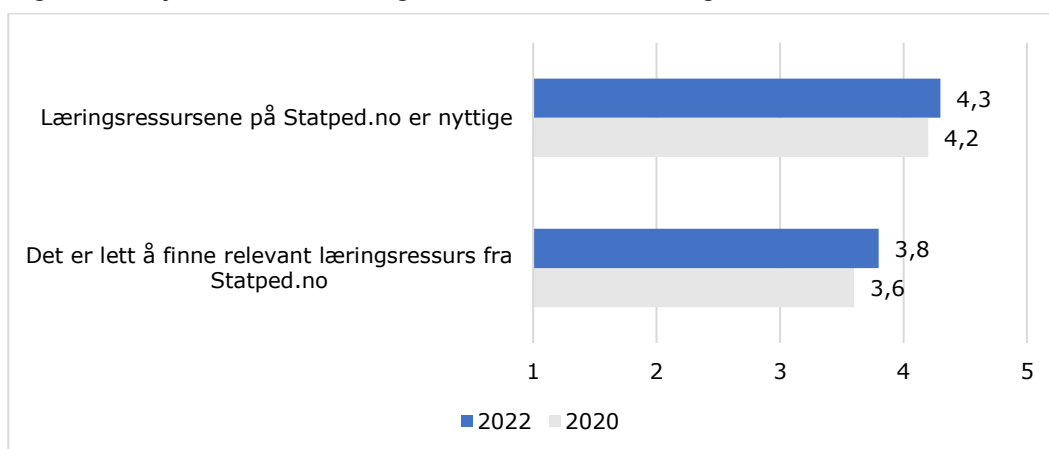
læringsressursene fra Statped, og derfor ikke har en formening om hvorvidt de er nyttige eller lette å finne frem til.

«Læringsressursene på Statped.no er nyttige» får et relativt høyt gjennomsnitt (4,3), og 41 og 15 % sier seg enig og litt enig i denne påstanden. Hvorvidt det er lett å finne relevant læringsressurs på Statped.no, får et noe lavere gjennomsnitt (3,8), der vi ser en større spredning i svar. Størst prosentandel, utenom «vet ikke/ikke relevant», sier likevel seg enig i denne påstanden (26 %). De som har svart «vet ikke/ikke relevant» er ikke inkludert i utregningen av gjennomsnitt. Det at andelen som har svart «Vet ikke/ikke relevant» er i seg selv et viktig funn, og antyder at kjennskapen til læringsressursene nok er lavere enn gjennomsnittsscorene gir inntrykk av.

Figur 4-70 Frekvensfordeling, læringsressurser

Figur 4-71 Gjennomsnitt, læringsressurser – sammenlignet med 2020

I Figur 4-71 ser vi en positiv økning på begge påstandene, som har økt med henholdsvis 0,1 og 0,2 poeng. Dette antyder at flere av brukerne i år synes læringsressursene fra Statped både er nyttige og lette å finne, sammenlignet med 2020.

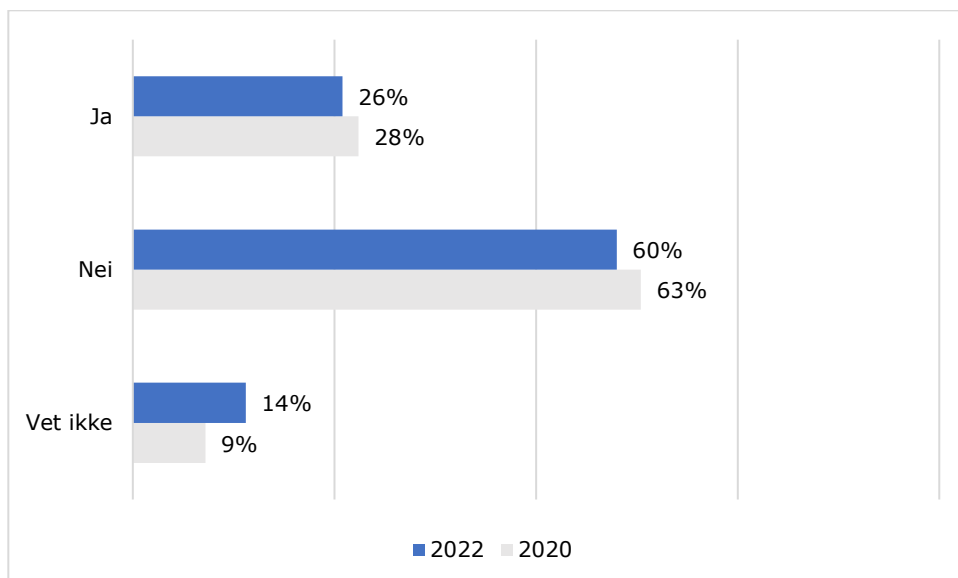
Oppsummert tyder resultatene på noen brukere ikke har en relasjon til læringsressursene fra Statped, i tillegg til at noen ikke synes det er lett å finne læringsressurser. Det er imidlertid en stor andel av brukerne som opplever at læringsressursene er nyttige, og vi ser i tillegg en økning av gjennomsnittene på disse påstandene, sammenlignet med 2020. Dette indikerer at det er et potensial i tiltak som kan øke brukernes kjennskap til og bruk av læringsressursene på Statped.no. Her kan det være nyttig en dialog med brukerne om hva som hindrer dem i å ta i bruk eller få nytte av læringsressursene på Statped.no

4.2.6 Læremidler

Læremidler er knyttet til konkrete mål i «Rammeplan for barnehager og kompetansemål i læreplanverket». Statped utvikler, tilrettelegger og produserer læremidler for tegnspråklige og barn og unge med sterke synsnedsettelse og blinde. Vi har stilt alle et spørsmål om de benytter læremidler fra Statped, og de som svarte «ja» på dette, ble stilt ytterligere fire spørsmål og påstander læremidlene. Disse omhandler hvilke læremidler som benyttes, nytten av disse, virkning og bidrag til læring. Noen av spørsmålene er nye i 2022, og har derfor ikke historikk.

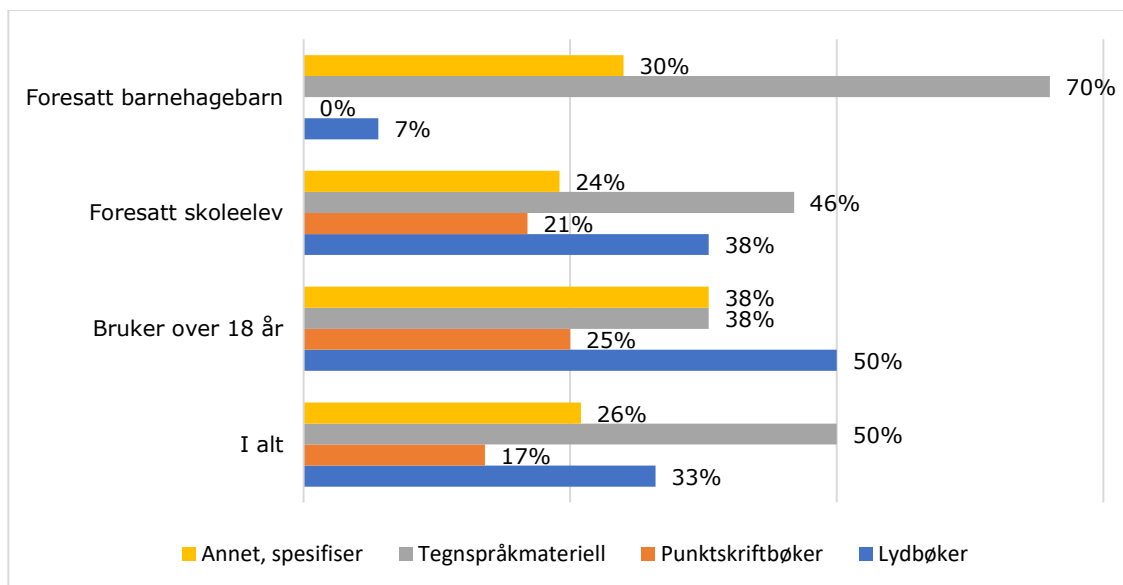
På spørsmål om brukerne benytter læremidler fra Statped, ser vi at andelen som har svart «ja» har sunket, sammenlignet med 2020 (26 % mot 28 %). I år som i 2020 ser vi størst andel som har svart «nei». Her er det litt færre som har svart dette i år (60 % mot 63 %), men andelen som har svart «vet ikke» har hatt en større økning. 14 % av brukerne er usikre på om de benytter læremidler fra Statped. Dette kan tolkes som at respondenten ikke er sikker på hva en «læremiddel» er, eller at man ikke vet om middelet man har brukt kategoriseres som et læremiddel. Dersom tallet som benytter læremidler er uventet lavt, bør man undersøke videre hva som gjør at ikke flere benytter læremidler.

Figur 4-72 Frekvensfordeling, «Jeg eller barnet mitt benytter læremidler fra Statped (eks. lydbøker, punktskriftbøker og tegnspråkmateriell)»

Av de som svarte ja (n=145), har vi stilt spørsmål om hvilke læremidler de benytter seg av. Totalt ser vi at 50 % av brukerne bruker tegnspråkmateriell (n=73), 33 % bruker lydbøker (n=47), 17 % bruker punktskriftbøker (n=25) og 26 % (n=37) bruker andre typer læremidler. Her spesifiseres blant annet symbolkort, e-bøker, taktile bøker og leseskjerm.

Figur 4-73 Hvilke læremidler benytter du/barnet ditt?

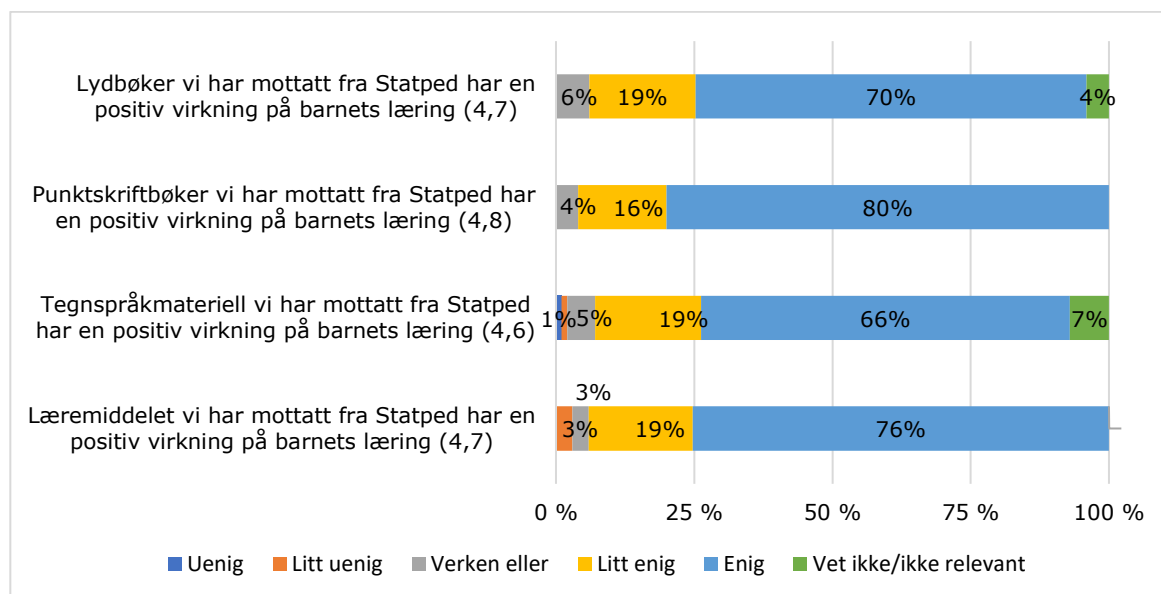

Vi har også sett på forskjellene mellom de ulike målgruppene. I figur 4-70 ser vi blant annet at foresatte til barnehagebarn i all hovedsak benytter seg av

tegnspråkmateriell (70 %). 30 % benytter seg av andre læremidler. Blant foresatte til skolebarn, er det 46 % som bruker tegnspråkmateriell og 38 % bruker lydbøker. Blant brukere over 18 år bruker halvparten lydbøker, mens 38 % bruker tegnspråkmateriell og 38 % andre læremidler. Punktskriftbøker blir med andre ord minst brukt blant brukerne i undersøkelsen, der størst andel brukes av brukere over 18 år (25 %).

De som svarte de ulike læremidlene, ble deretter spurt om læremiddelet de mottok fra Statped har hatt en positiv virkning på barnets læring. Under ser vi at et stort flertall av samtlige læremidler, opplever dette som positivt. Respondentene som bruker lydbøker har et gjennomsnitt på 4,7, der 70 % sier seg enig i denne påstanden. For de som bruker punktskriftbøker er andelen som er enig høyest med 80 %, og et gjennomsnitt på 4,8. 66 % av de som bruker tegnspråkmateriell er enig i at dette læremiddelet har en positiv virkning på barnets læring, med et gjennomsnitt på 4,6. De som har opplyst at de bruker andre læremidler enn ovenstående, har 76 % sagt seg enig med påstanden om at disse har en positiv virkning på læring.

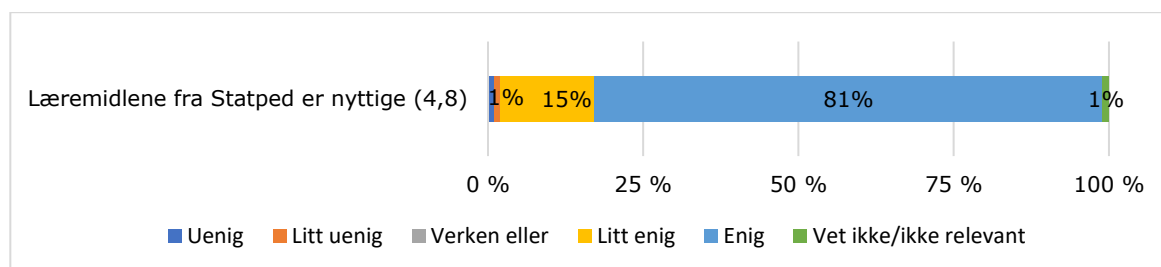
Figur 4-74 Frekvensfordeling, positiv virkning av læremidler

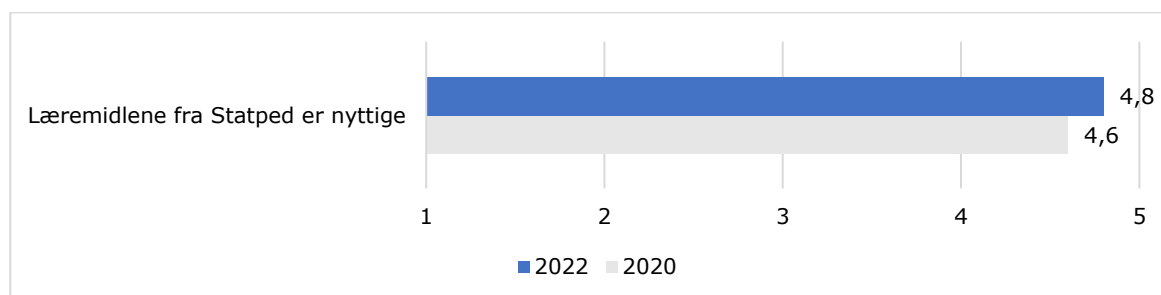
Figur 4-75 viser en frekvensfordeling av om de som benytter læremidler fra Statped mener de er nyttige. Vi ser her at nesten alle er litt enig eller enig i denne påstanden; 15 % har svart «litt enig» og 81 % har svart «enig». Figur 4-75 viser

denne påstanden sammenlignet med 2020. Her ser vi en økning av gjennomsnittsscoren på 0,2 poeng – fra 4,6 til 4,8. Dette illustrerer at brukerne i 2022 finner læremidlene mer nyttige enn brukerne som besvarte undersøkelsen i 2020.

Figur 4-75 Frekvensfordeling, nytte av læremidler

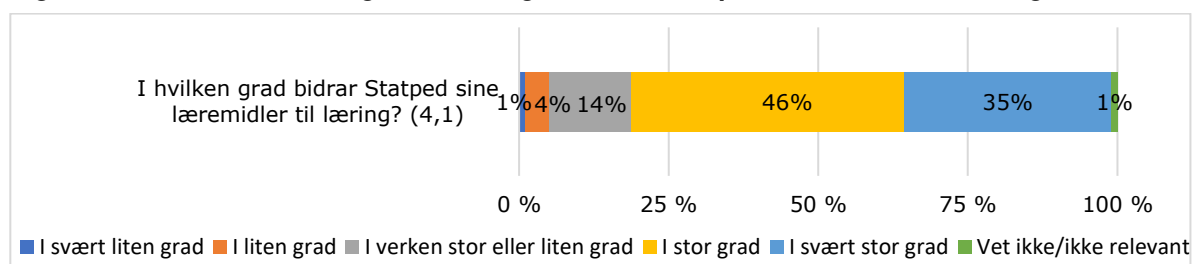

Figur 4-76 Gjennomsnitt, nytte av læremidler – sammenligning med 2020

I år har vi også stilt et mer overordnet spørsmål om i hvilken grad Statpeds læremidler bidrar til læring. Her ser vi totalt at de fleste har valgt alternativene «i stor grad» (46 %) og «i svært stor grad» (35 %). 14 % har svart «i verken stor eller liten grad, og gjennomsnittet er på 4,1. Det er med andre ord mange av brukerne som mener at læremidlene bidrar til læring, men vi ser likevel mindre samstemthet på dette spørsmålet, sammenlignet med spørsmålene over. Dette kan skyldes spørsmålsformuleringen, der «i svært stor grad» kan oppleves «høyere» enn «enig».

Figur 4-77 Frekvensfordeling, «I hvilken grad bidrar Statpeds læremidler til læring?»

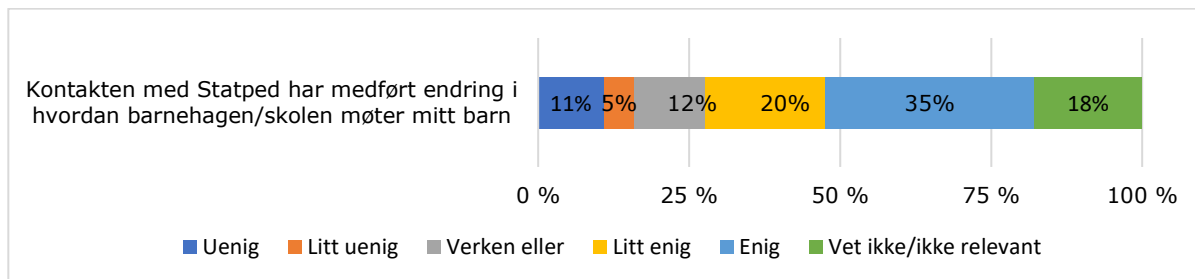
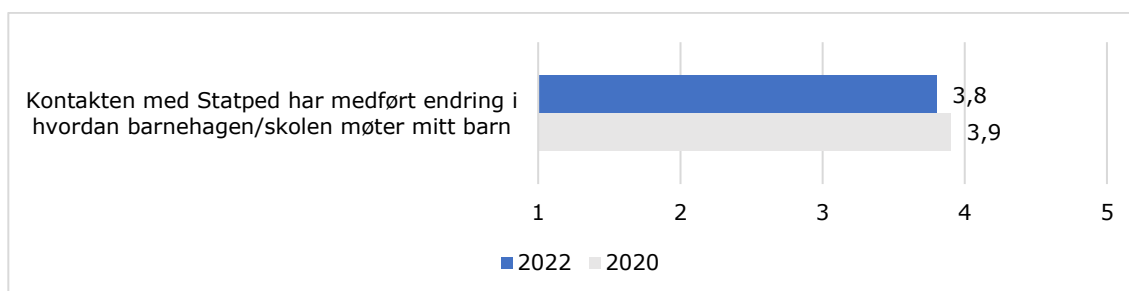
Oppsummert ser vi at få (26 %) av brukerne i denne undersøkelsen benytter seg av læremidlene til Statped. Av de som bruker læremidler, oppgir flest at de bruker tegnspråkmateriell (50 %). En svært stor andel av brukerne av de ulike læremidlene synes disse har en positiv virkning på barnets læring. Brukere av læremidler generelt, mener i all hovedsak at disse er nyttige og bidrar til læring.

Sett i sammenheng med læringsressurser er det en høyere andel som svarer at læremidlene er nyttige. En tolkning kan være at læremidlene oppfattes som forutsetninger for læring og brukes mer i hverdagen. Mens læringsressursene i større grad oppfattes som ekstra ressurser som støtter læringsprosessen, men ikke nødvendigvis forutsetninger for læring.

4.2.7 Endring i hvordan barnehagen/skolen møter mitt barn

Tematikken «endring i praksis» er en av effektene vi måler i undersøkelsen. Her stiller vi spørsmål om endring i hvordan lærestedet (skolen/barnehagen) møter barnet etter at Statped har kommet inn. Spørsmålet er kun stilt til foresatte.

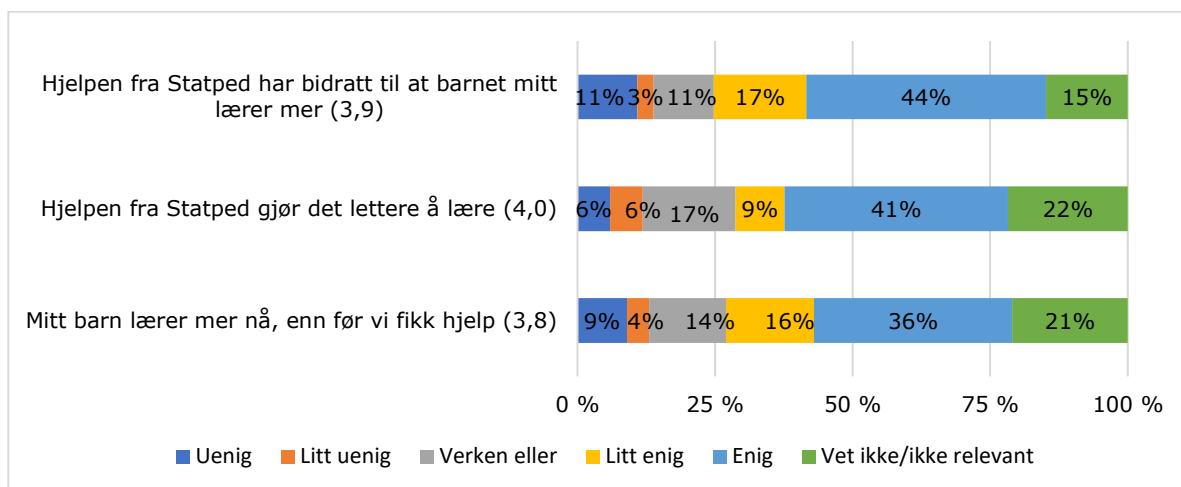
Påstanden «Kontakten med Statped har medført endring i hvordan barnehagen/skolen møter mitt barn» viser at det er stor spredning i svarene. Det er verdt å påpeke at 18 % har svart «vet ikke/ikke relevant», noe som kan antyde at flere ikke opplevde spørsmålet som relevant for dem eller at dette er vanskelig å vurdere. 35 % sier seg derimot enig i påstanden, og 20 % svarer «litt enig». 12 % svarer «verken eller», 5 % svarer «litt uenig» og 11 % svarer «uenig». Totalt har påstanden et gjennomsnitt på 3,8, noe som er relativt lavt. I 2020 var gjennomsnittet 3,9, noe som vil si at det er en nedgang på 0,1 poeng. Dette indikerer at brukerne ikke opplever en særlig endring i hvordan barnehagen/skolen møter deres barn, og færre opplever dette sammenlignet med 2020. Dette kan bygge opp under det tidligere funnet om at brukerne føler at de blir lyttet til, men at de ikke nødvendigvis opplever at det medfører at de har en reell påvirkning.

Figur 4-78 Frekvensfordeling, endring i møtet med barnet**Figur 4-79 Gjennomsnitt, endring i møtet med barnet – sammenligning med 2020**

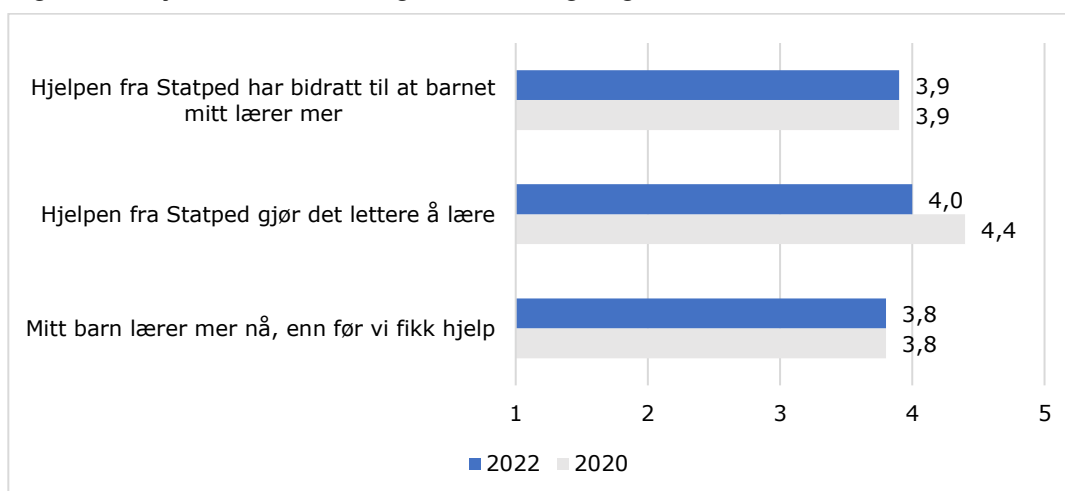
4.2.8 Læring

Et viktig mål for Statpeds tjenester er brukernes læring. Derfor har vi stilt brukerne over 18 år og foresatte om hjelpen fra Statped har hatt effekt på læring. Det er tre påstander som inngår her, og alle ble stilt i 2020 også. Ut fra faktoranalysen, er «læring» den eneste faktoren som kom ut med tilstrekkelig grad av intern validitet mellom svarene blant enkeltpørsmålene i undersøkelsen til brukerne. Derfor blir dette temaet også omtalt som faktor i kapittel 5.2.2.

Den første påstanden, «Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet mitt lærer mer», viser at 44 % er enig og 17 % er litt enig i dette blant foresatte. Gjennomsnittet er på 3,9. «Hjelpen fra Statped gjør det lettere å lære» har et noe høyere gjennomsnitt (4,0), men har en relativt høy «vet ikke»-andel (22 %), noe som fjernes fra gjennomsnittsberegningen. Dette spørsmålet gikk kun til brukere over 18 år. Det er litt under halvparten (49 %) som er litt enig eller enig i denne påstanden. Påstanden «Mitt barn lærer mer nå, enn før vi fikk hjelp fra Statped» har det laveste gjennomsnittet av de tre påstandene (3,8). Her er 36 % som er enig og 16 % som er litt enig i påstanden om barnet lærer mer nå, enn før de fikk hjelp. 21 % har svart «vet ikke/ikke relevant».

Figur 4-80 Frekvensfordeling, læring

Sammenlignet med 2020, ser vi en nokså stor nedgang på påstanden «Hjelpen fra Statped gjør det lettere å lære» - fra 4,4 i 2020 til 4,0 i 2022. Det tyder på at færre av brukerne i denne undersøkelsen synes Statpeds hjelp og bistand gjør det lettere å lære, sammenlignet med brukerne fra 2020. Den store variasjonen i svarene og helt moderate gjennomsnittsscorer indikerer at det er et forbedringspotensial på dette området. I tillegg indikerer de høye andelene som har svart «vet ikke/ikke relevant» at det bør jobbes mer med brukernes kjennskap til Statpeds hjelp.

Figur 4-81 Gjennomsnitt, læring – sammenligning med 2020

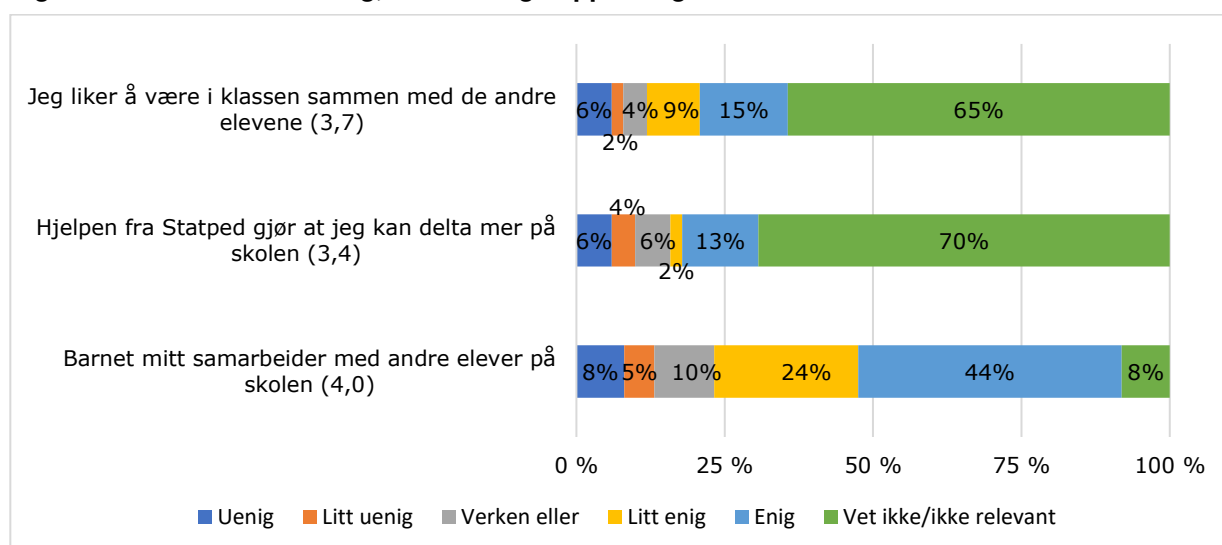
4.2.9 Inkludering i opplæringen

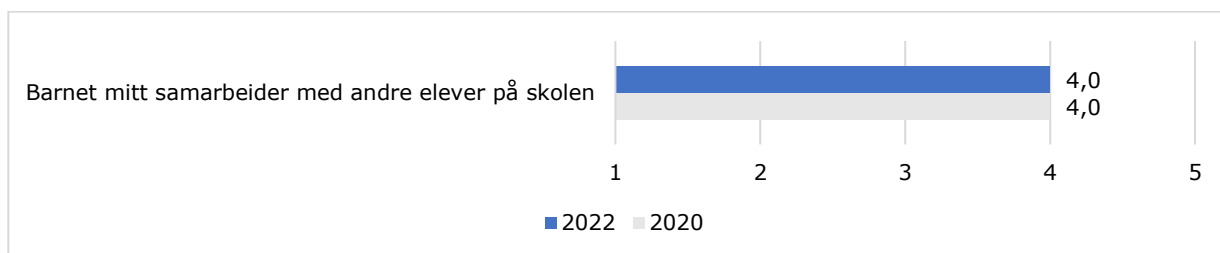
I temaet «inkludering i opplæringen» ønsker vi å analysere effekten av kontakten med Statped på barnets inkludering i opplæringen. Her har vi stilt noen påstander til de ulike målgruppene, og noen til alle. I tillegg har vi et par nye spørsmål. Dette vil spesifiseres der det er tilfellet.

Figur 4-82 viser frekvensfordeling over brukernes opplevelser av inkludering i opplæringen. Påstandene «Jeg liker å være i klassen sammen med de andre elevene» og «Hjelpen fra Statped gjør at jeg kan delta mer på skolen» er kun stilt til brukere over 18 år, og er nye i år. Begge påstander viser et stort flertall som opplever påstandene som «ikke relevant» eller at de ikke vet. Av de som har valgt noen av de andre alternativene, ser vi at gjennomsnittene er på 3,7 og 3,4. Disse resultatene bør tolkes med forsiktighet på grunn av de høye andelene «vet ikke/ikke relevant», og man bør vurdere å omformulere spørsmålene dersom undersøkelsen skal gjentas.

«Barnet mitt samarbeider med andre elever på skolen» er kun stilt til foresatte for skolebarn. Her ser vi en del spredning i svarene, der 44 % har svart «enig» og 24 % «litt enig». Gjennomsnittet er på 4,0, noe som antyder at de fleste foresatte til skolebarn opplever at deres barn samarbeider med andre elever på skolen. Sammenlignet med 2020, ser vi at gjennomsnittet er likt i år.

Figur 4-82 Frekvensfordeling, inkludering i opplæringen

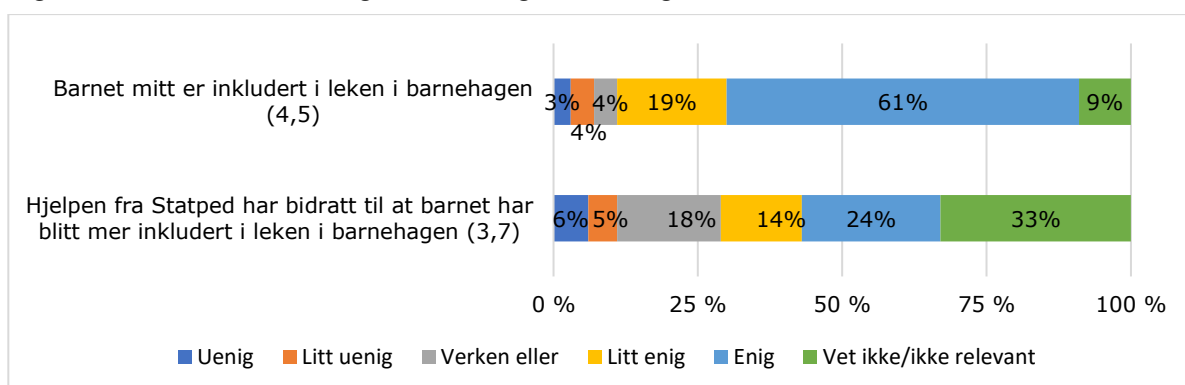
Figur 4-83 Gjennomsnitt, inkludering i opplæringen

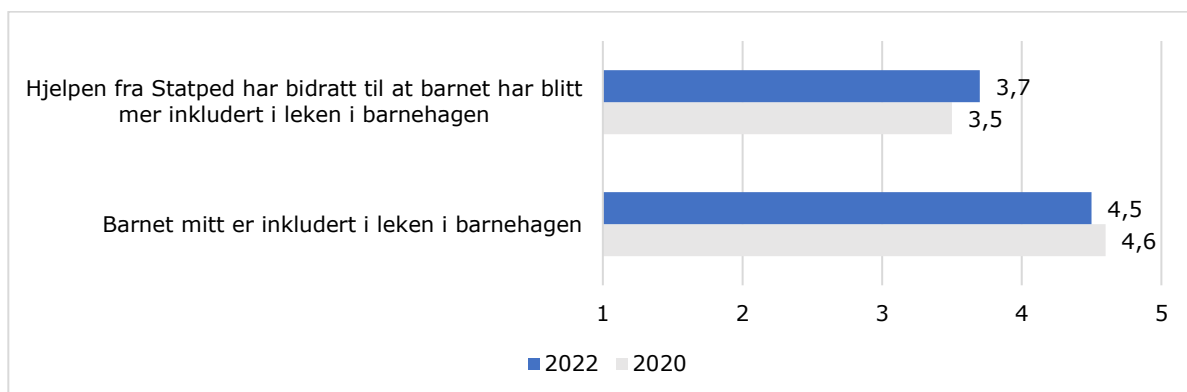
4.2.10 Inkludering i barnehagen

Under ser vi to påstander som kun har blitt stilt til foresatte til barnehagebarn som omhandler inkludering i barnehagen. Begge påstander ble også stilt i 2020.

«Barnet mitt er inkludert i leken i barnehagen» har en høy gjennomsnittsscore med 4,5. 61 % er enig og 19 % er litt enig i denne påstanden.

«Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet har blitt mer inkludert i leken i barnehagen» har derimot kun 3,7 i gjennomsnitt, der 38 % har sagt seg enig og litt enig i denne påstanden. Hele 33 % har imidlertid valgt alternativet «vet ikke/ikke relevant». Dette ser vi er tilsvarende resultater som i 2020. I år, som i 2020, kan resultatene tyde på at foresatte til barnehagebarn opplever at barnet er inkludert i leken i barnehagen, men de kan ikke bekrefte at dette skyldes hjelpen fra Statped. Det er likevel en høyere andel i år som mener hjelpen fra Statped har bidratt til inkludering i barnehage, sammenlignet med 2020. Den store variasjonen i svar kan bety at brukerne har ganske ulike opplevelser med inkludering i lek, og lek kan foregå på ulike nivåer. Samtidig kan det være vanskelig for de foresatte å ha innsikt i dette.

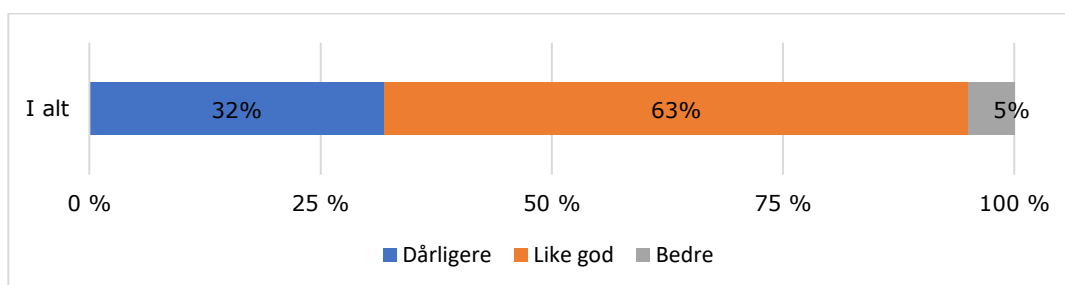
Figur 4-84 Frekvensfordeling, inkludering i barnehagen

Figur 4-85 Inkludering i barnehagen – sammenligning med 2020

Oppsummert ser vi at foresatte av barnehagebarna opplever at barna er inkludert i barnehagen. Vi har imidlertid ikke noe klart svar på i hvilken grad Statped påvirker denne inkluderingen. Det er dessuten utfordrende å påvise en slik effekt, siden Statped kun kan ha en indirekte effekt gjennom skolen og barnehagen. Dersom det er ønskelig at foresatte skal ha en større bevissthet rundt hvilken hjelp som kommer fra Statped, bør det jobbes med informasjonstiltak overfor foresatte.

4.2.11 Pandemi

I år har vi også stilt spørsmål om pandemiens påvirkning på hjelpen fra Statped. Her har vi et spørsmål om hvordan brukerne opplevde hjelpen fra Statped under pandemien kontra før pandemien. I tillegg ba vi respondentene som svarte «dårligere» utdype grunnen til dette. Frekvensfordelingen under viser at totalt var det 63 % som opplevde hjelpen fra Statped som like god under pandemien som før pandemien. 32 % opplevde hjelpen som dårligere, mens kun 5 % opplevde den som bedre. Blant samarbeidspartnerne var det

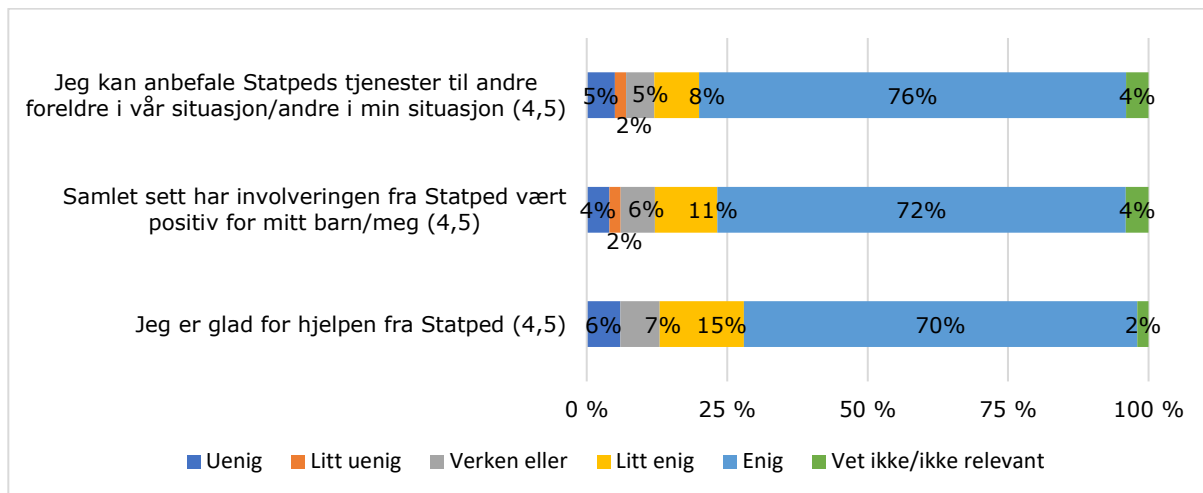
Figur 4-86 Frekvensfordeling, «Opplever du at hjelpen fra Statped under pandemien var bedre, like god eller dårligere enn før pandemien?»

De som svarte at hjelpen fra Statped var dårligere under pandemien sammenlignet med før pandemien, fikk oppfølgingsspørsmål om de kunne utdype hvorfor de svarte dette. Ut fra kommentarene ser vi at mange opplever at digitale møter og kurs ikke var tilfredsstillende, og at fysiske møter er langt bedre. Noen trekker frem at digital undervisning har fortsatt etter pandemien, og er misfornøyd med det. Flere opplevde Statped som utilgjengelige, noe som gjorde samarbeid vanskelig. I tillegg peker noen på at utsettelse og avlysninger av timer og møter var et stort problem under pandemien.

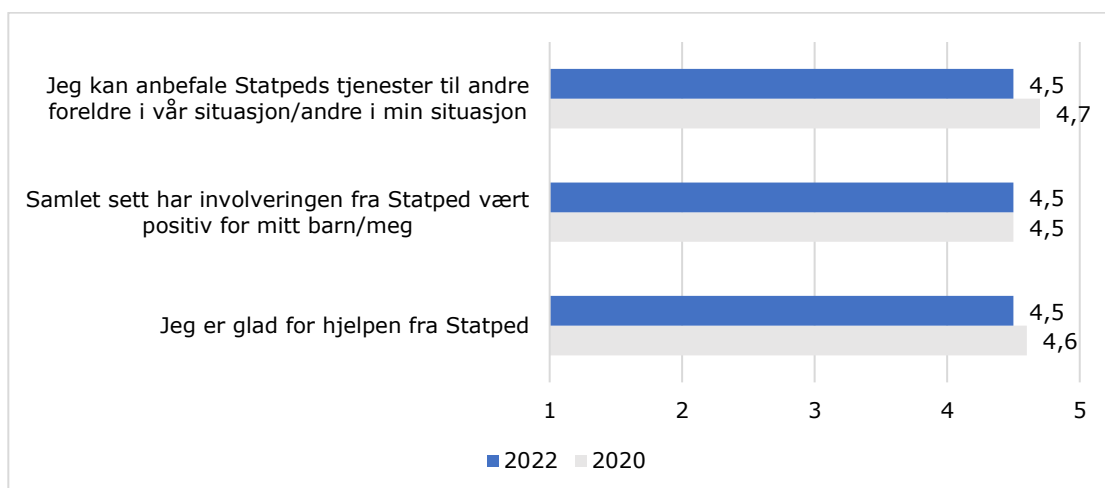
4.2.12 Samlet sett

Til slutt ser vi på faktoren «samlet sett» som dreier seg om brukerne kan anbefale Statped, om Statpeds involvering har opplevdes positiv og om brukeren er glad for hjelpen fra Statped. Sistnevnte er kun stilt til brukere over 18 år, og påstandene ble også stilt i 2020.

«Jeg kan anbefale Statpeds tjenester til andre foreldre i vår/min situasjon» er en påstand 76 % av brukerne i undersøkelsen sier seg enig i. 8 % svarer «litt enig», som til sammen antyder at nærmest alle kan anbefale Statpeds tjenester. Påstanden «Samlet sett har involveringen fra Statped vært positiv for mitt barn/meg» har 72 og 11 % sagt seg enig og litt enig i, og har også et gjennomsnitt på 4,5. 70 % av brukerne over 18 år sier seg enig i påstanden om de er glad for hjelpen fra Statped, og 15 % er litt enig. Gjennomsnittet er også her på 4,5.

Figur 4-87 Frekvensfordeling, samlet sett

Når vi sammenligner gjennomsnittene på de ulike påstandene med 2020, ser vi noen forskjeller. «Jeg kan anbefale Statpeds tjenester til andre foreldre i vår/min situasjon» har en nedgang på 0,2 poeng fra 2020. Det er fortsatt et relativt høyt gjennomsnitt, men det var noe flere som var enig i denne påstanden i 2020 enn i år. «Samlet sett har involveringen fra Statped vært positiv for mitt barn/meg» har holdt seg stabil fra 2020 til 2022, mens «Jeg er glad for hjelpen fra Statped» har sunket med 0,1 poeng.

Figur 4-88 Gjennomsnitt, samlet sett – sammenligning med 2020

Oppsummert kan vi si at brukerne samlet sett er svært fornøyd med tjenestene, involveringen og hjelpen fra Statped. Samtlige har gjennomsnitt på 4,5. Det er

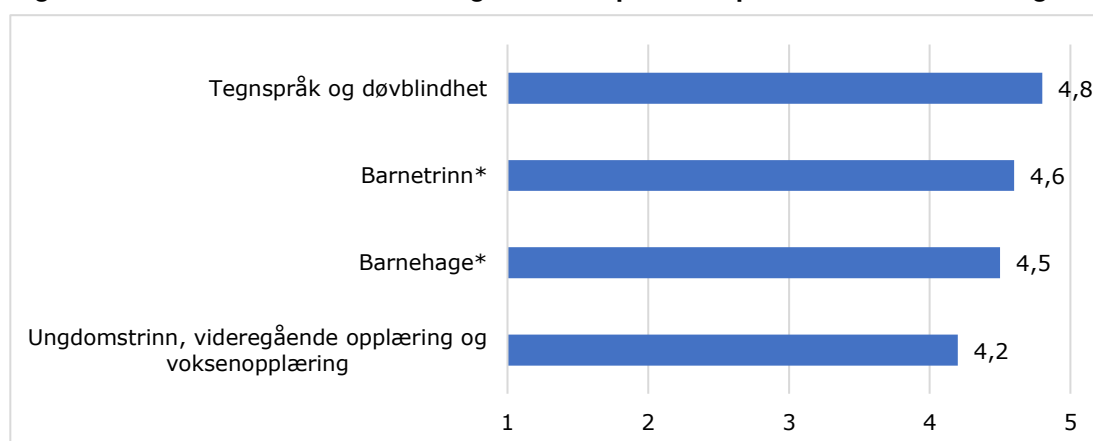
imidlertid en svak nedgang i gjennomsnitt på påstandene om tjenester og involvering sammenlignet med 2020, noe som kan være verdt å merke seg.

4.2.12.1 Divisjon tegnspråk og døvblindhet

Brukere i divisjon tegnspråk og døvblindhet scorer høyere på samlet tilfredshet sammenlignet med brukere på ungdomstrinn, videregående opplæring og voksenopplæring. Analyser av resultatene på tvers av divisjoner avdekket svært få signifikante funn. Dette skyldes nok det at svarantallet er lavt, slik at det ikke er et tilstrekkelig antall respondenter i alle divisjonene.

Figuren under viser fordelingen av gjennomsnitt for påstanden «Samlet sett har involveringen fra Statped vært positiv for mitt barn/meg». Vi ser at alle gruppene har et gjennomsnitt over 4, der laveste gruppe (ungdomstrinn, videregående opplæring og voksenopplæring) har et gjennomsnitt på 4,2. Barnehagegruppen har 4,5 i gjennomsnitt, mens barnetrinnet har 4,6 i gjennomsnitt. Høyest gjennomsnitt av gruppene har «tegnspråk og døvblindhet» med 4,8. Det er kun forskjellen mellom tegnspråk og døvblindhet og ungdomstrinn, videregående opplæring og voksenopplæring som er signifikant. Vi kan derfor ikke generalisere på bakgrunn av de andre kategoriene.

Figur 4-89 Samlet sett har involveringen fra Statped vært positiv for mitt barn/meg

*Grupper markert med * har ikke signifikante forskjeller til andre grupper.

Vi har tidligere sett at brukerne som bruker tegnspråkmateriell opplever å ha en svært positiv virkning av dette. Andre tilbud som fungerer godt, er elevkurs og kurs

rettet mot familien. I de åpne kommentarfeltene i undersøkelsen blir både elevkurs og kursing av familien trukket frem som tilbud som gir god effekt, og som man ønsker mer av. Tilbudet «Se mitt språk» blir nevnt som et spesielt godt kurs: «*Se mitt språk* har vært en gamechanger for vår læring av tegn!». Resultatene viser at brukerne i divisjon tegnspråk samlet sett er svært tilfredse med Statpeds involvering og tjenestetilbud. Dette er et godt arbeid som bør fortsette, samtidig som man bør undersøke hvorfor divisjon ungdomstrinn, videregående opplæring og voksenopplæring scorer mye lavere.

5. Analyser

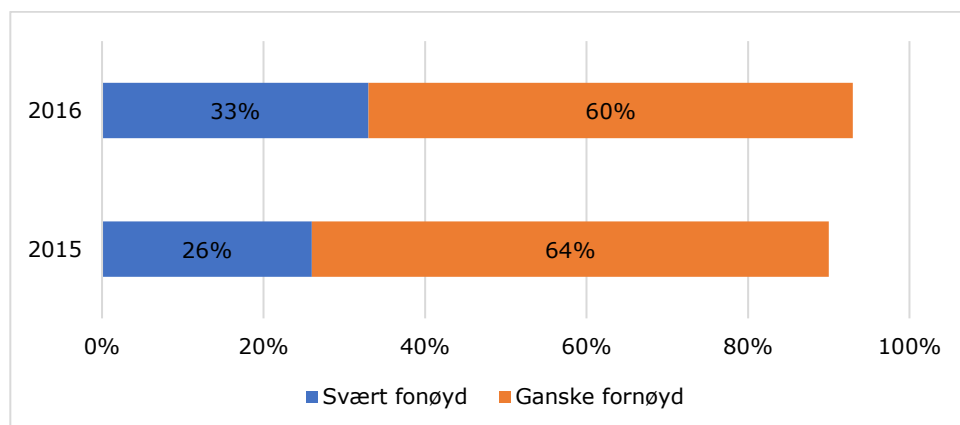
5.1 Sammenligning «fornøydhet med Statpeds tjenester» med tidligere undersøkelser

Det har blitt gjennomført lignende undersøkelser for Statpeds samarbeidspartnere i 2014, 2015 og 2016. Disse har skilt seg ut på ulike måter sammenlignet med 2020 og 2022, noe som gjør en gjennomgående sammenligning vanskelig. Det er likevel ett spørsmål som har blitt stilt med en lignende formulering til PP-tjenestene. Spørsmålet fra undersøkelsene i 2015 og 2016 er formulert slik: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Statpeds tjenester alt i alt?». I 2020 og 2022 formuleres det slik: «Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Statpeds tjenester?».

5.1.1 2015 og 2016

I 2015 og 2016 ble spørsmålet stilt med en firepunktsskala, der de høyeste kategoriene var «Svært fornøyd» og «Ganske fornøyd». I 2020 og 2022 er de høyeste kategoriene «Fornøyd» og «Ganske fornøyd». Vi inkluderer derfor kategorien «Verken eller» for 2020 og 2022, for å gi et bedre sammenligningsgrunnlag. Det er den totale andelen som er fornøyd (eller som har svart «verken eller») som vi ønsker å sammenligne.

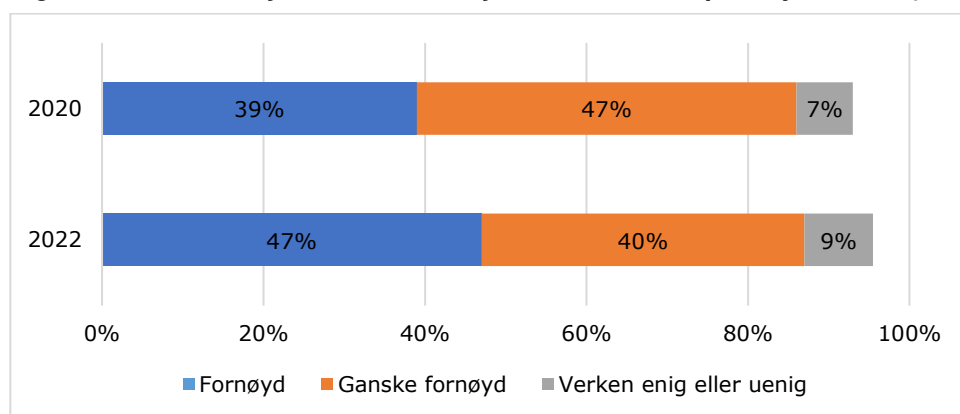
Figur 5-1 Hvor fornøyd er du alt i alt med tjenestene du/dere mottar fra Statped? (PP-tjenester)

5.1.2 2020 og 2022

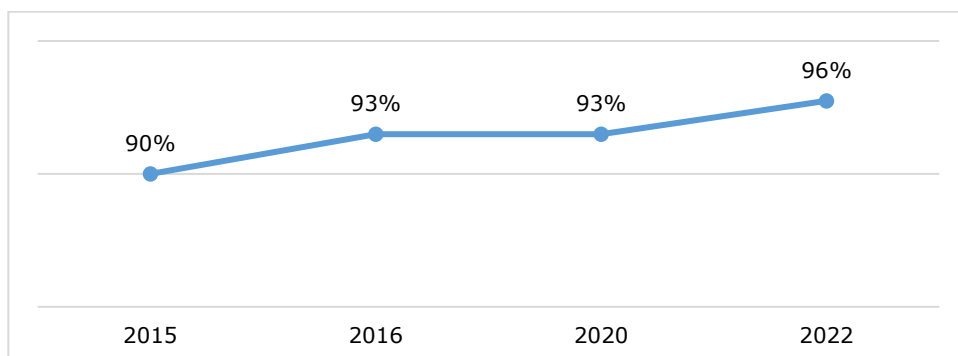
I figuren under finner vi tallene for 2020 og 2022, hvor vi kan se en positiv utvikling i andelen som har valgt de høyeste kategoriene. Kategorien «Fornøyd» har økt med 8 prosentpoeng fra 2020 til 2022. Den totale andelen som svarer i de tre høyeste kategoriene har også økt noe, med tre prosentpoeng (fra 93 % til 96 %). Dette innebærer også at det er en svært liten andel som har svart at de er misfornøyd eller ganske misfornøyd med Statped.

Figur 5-2 Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Statpeds tjenester? (PP-tjenester)

5.1.3 Samlet utvikling 2015-2022

Figuren under viser historisk utvikling i andelen som er fornøyd. For 2015 og 2016 har vi slått sammen andelene som svarte «Fornøyd» og «Ganske fornøyd». For 2020 og 2022 har vi slått sammen andelene som svarte «Fornøyd», «Ganske fornøyd» og «Verken eller». Andelen som er fornøyd med Statpeds tjenester er høy, og den har hatt en positiv utvikling siden 2015. Det er betryggende å se at det er en positiv utvikling også fra 2020 til 2022, ettersom disse resultatene bygger på den samme spørsmålsformuleringen og de samme svarkategoriene.

Figur 5-3 Total andel fornøyd 2015-2022

5.2 Regresjons- og driveranalyser

En viktig del av Statpedundersøkelsen er å undersøke hvilke tjenester og kvaliteter ved Statped som påvirker kompetanseheving, endring i praksis og dermed en videre påvirkning på inkludering i fellesskapet. Det er i tillegg interessant å avdekke om det er egenskaper ved mottaker som påvirker i hvordan Statpeds tjenester og kvalitet oppleves av brukerne og samarbeidspartnerne. Dette kan for eksempel være kjennskap til Statped, type samarbeidspartner og eventuelle lokale forutsetninger. Det er ikke mulig å koble sammen besvarelsene fra brukerundersøkelsen og undersøkelsen til samarbeidspartnerne direkte. Vi vil derfor presentere analysene for de to undersøkelsene separat.

Vi benytter lineær regresjon for å beskrive sammenhengene mellom de uavhengige variablene og en avhengig variabel. Gjennom regresjonsanalysen kan vi si noe om retningen og styrken i sammenhengen mellom de uavhengige variablene og avhengig variabel. Med andre ord kan vi si noe om hvordan de ulike faktorene påvirker effektvariabelen vår.

Påvirkning blir oppgitt som standardisert betakoeffisient i tabellene. I gjennomgangen av resultatene bruker vi kun «påvirkning» for enkelthets skyld.

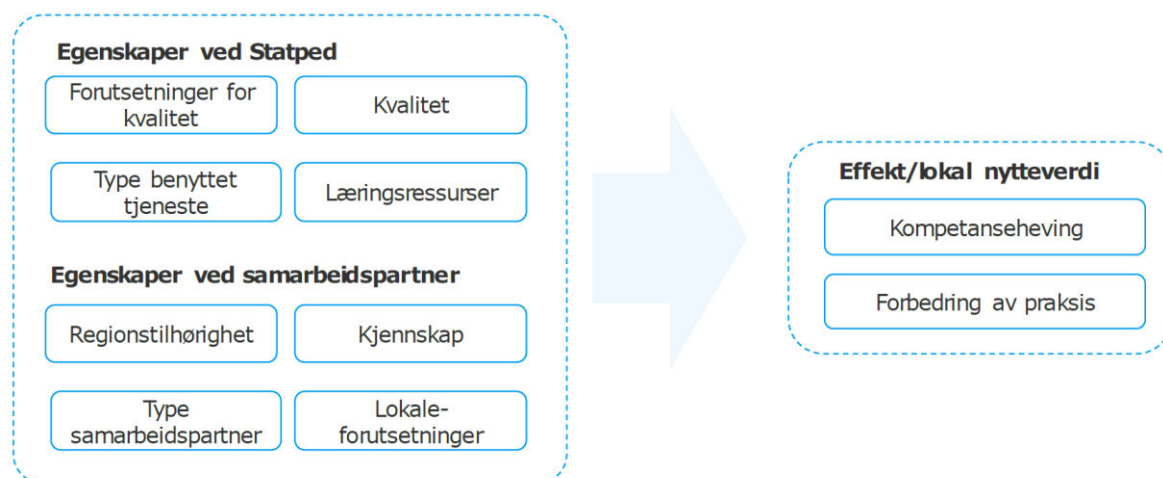
5.2.1 Regresjonsanalyse av undersøkelsen til samarbeidspartnerne

Analysen av undersøkelsen blant samarbeidspartnerne tar utgangspunkt i seks av faktorene fra faktoranalysene:

1. Kvalitet
2. Forutsetninger for kvalitet
3. Kjennskap
4. Læringsressurser
5. Lokal nytteverdi
6. Lokale forutsetninger

I tillegg har vi inkludert en variabel som sier noe om enheten er en PP-tjeneste eller en skole/barnehage. Vi har også lagt inn en variabel om hvilke tjenester eller verktøy enheten har benyttet seg av i løpet av de siste 12 månedene. Vi har basert regresjonsanalysen på den samme teoretiske modellen som i 2020, der vi legger til grunn at de uavhengige variablene kan deles inn i to hovedgrupper: 1) Egenskaper ved Statped, og 2) Egenskaper ved samarbeidspartneren selv. Forventningen er at egenskapene ved Statped skal ha en påvirkning på henholdsvis «Kompetanseheving» og «Forbedring av praksis» også etter at vi har kontrollert for egenskapene ved samarbeidspartnerne.

Figur 5-4 Modell for undersøkelsen til samarbeidspartnerne

Effektfaktoren «lokal nytteverdi» er delt opp i enkeltspørsmålene «Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse» og «Bistanden fra Statped har bidratt

til å forbedre praksisen på enheten vår». Det er gjort separate analyser med dem som avhengige variabler. Vi går ut fra et signifikansnivå med p-verdi på 0,05 eller mindre. Dersom et funn har en p-verdi på 0,05 betyr det at det er 5 % sannsynlighet for at sammenhengen vi har påvist er et resultat av tilfeldigheter. Signifikante funn er merket med asterisk *.

Det var liten variasjon i hvilke tjenester respondentene benyttet seg av i samtlige analyser. Disse variablene kom derfor ut som ikke-signifikante i våre analyser. Dette kan tolkes som at forskjeller på bakgrunn av benyttet tjeneste kun er et utslag av tilfeldigheter, og ikke faktiske kvalitetsforskjeller. Vi har derfor fjernet variablene som angir tjeneste i presentasjonen av analysene.

5.2.1.1 Faktorer med påvirkning på kompetanseheving lokalt

I den første analysen er spørsmålet «Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse» satt som avhengig variabel. Vi har trinnvis trukket inn hver av faktorene for å forklare hva som påvirker spørsmålet. Justert R^2 på 0,489 indikerer at modellen forklarer 48,9 % av variansen i den avhengige variabelen. Dette betyr at modellen vår har en god forklaringskraft.

Tabell 5-1 Faktorer med høyest påvirkning på «Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse»

	Standardisert betakoeffisient	Signifikansnivå
Type samarbeidspartner (referansekategori=PP-tjenesten)*	-0,100	0,057
Kjennskap	0,134*	0,033
Lokale forutsetninger	-0,041	0,393
Kvalitet	0,262*	0
Læringsressurser	-0,031	0,602
Forutsetninger for kvalitet	0,464*	0

*Referansekategorien er PP-tjenesten, noe som betyr at vi sammenligner den andre gruppen (skole/barnehage) med PP-tjenesten i analysen.

Justert R^2 0.489

Regresjonsanalysen over viser at faktorene «kjennskap», «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet» har signifikant positiv påvirkning på at Statped bidrar til å heve kompetansen hos samarbeidspartnerne. Det er de to sistnevnte som har den

sterkeste påvirkningskraften. Disse to faktorene hadde signifikant positiv effekt i 2020, mens den svake positive effekten av «kjennskap» ikke var til stede i 2020. Variabelen som angir om enheten er en PP-tjeneste eller skole/barnehage, har en svak negativ påvirkningskraft, men denne er ikke signifikant.

Videre i analysen har vi inkludert enkeltspørsmålene som hører til de signifikante faktorene fra forrige analyse. Dette var «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet». Vi gjør dette for å undersøke hvilke enkeltspørsmål i faktorene som har størst påvirkning.

Tabell 5-2 Faktorer og enkeltpåstander for «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet» med høyest påvirkning på «Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse»

	Standardisert betakoeffisient	Signifikansnivå
Type samarbeidspartner (referansekategori=PP-tjenesten)*	Vises ikke pga. mangelfull varians	
Kjennskap	0,100	0,242
Lokale forutsetninger	-0,004	0,957
Kvalitet i enkeltpåstander		
Statped er tilgjengelige når vi trenger dem	-0,107	0,341
Statped er tett nok på til å være en god rådgiver for oss og våre brukere	0,132	0,202
Statped samarbeider godt med fagpersonene ved enheten vår	0,194*	0,045
Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped	0,253*	0,009
Læringsressurser	0,077	0,350
Forutsetninger for kvalitet i enkeltpåstander		
Statped har kompetansen til å gi brukerne relevant hjelp	0,157	0,101
Statped leverer tjenestene som avtalt	-0,005	0,956
Statpeds tjenester er tilpasset behovene våre	0,171	0,093

*Referansekategorien er PP-tjenesten, noe som betyr at vi sammenligner den andre gruppen (skole/barnehage) med PP-tjenesten i analysen.

Justert R² 0.448

Den nye regresjonsanalysen med enkeltspørsmål har en noe lavere forklaringskraft enn den første analysen vår, med en forklart varians på 44,8 %. Dette kan indikere at det er faktorene som helhet, fremfor bestemte enkeltspørsmål som først og fremst påvirker den avhengige variabelen. Dette betyr at det er kvalitet og forutsetninger for kvalitet på et overordnet nivå som påvirker kompetanseheving

lokalt. I faktoren «kvalitet» er det to enkeltspørsmål som har signifikant positiv effekt: «Statped samarbeider godt med fagpersonene ved enheten vår» og «Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped». Spørsmålet om samarbeid var signifikant i 2020 også, mens spørsmålet om å få hjelp innen rimelig tid er signifikant i år og ikke i 2020. Mens i faktoren «forutsetninger for kvalitet» er det ingen av enkeltspørsmålene som har signifikant effekt alene. I 2020 var både spørsmålet om å levere tjenester som avtalt og spørsmålet om tjenester tilpasset behov signifikante.

Oppsummering

Analysene viser at faktorene «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet» utgjør den viktigste driveren for at samarbeidspartnerne opplever at Statped bidrar til kompetanseheving. Spesielt enkeltspørsmålene «Statped samarbeider godt med fagpersonene ved enheten vår» og «Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped» er viktige innenfor faktoren «kvalitet». Samtidig er verken lokale forutsetninger, type tjenester som brukes av samarbeidspartnerne, type samarbeidspartner (PP-tjeneste eller skole/barnehage) eller kjennskap, spesielt viktige.

5.2.1.1 Faktorer med påvirkning på forbedring av praksis lokalt

I tabellen nedenfor er enkeltspørsmålet «Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen i enheten vår» analysert som avhengig variabel. Det er et viktig mål for Statped at den lokale praksisen bedres av Statpeds involvering. Vi har trukket inn de andre faktorene samt kontrollvariablene type samarbeidspartner og type tjenester som brukes av samarbeidspartnerne. Forklart varians i modellen er på 36,8 %, noe som kan forstås som middels høyt.

Tabell 5-3 Faktorer med høyest påvirkning på «Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen i enheten vår»

Indikator	Standardisert betakoeffisient	Signifikansnivå
Type samarbeidspartner (referansekategori=PP-tjenesten)*	-0,174*	0,003
Kjennskap	0,162*	0,022
Lokale forutsetninger	-0,028	0,606
Kvalitet	0,223*	0,003

Læringsressurser	0,027	0,691
Forutsetninger for kvalitet	0,353*	0

*Referansekategorien er PP-tjenesten, noe som betyr at vi sammenligner den andre gruppen (skole/barnehage) med PP-tjenesten i analysen

Justert R² 0.368

Som i den første analysen finner vi en signifikant positiv påvirkning av faktorene «kjennskap», «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet». «Kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet» har den sterkeste påvirkningskraften. Type samarbeidspartner har en svak, men signifikant negativ effekt. Dette betyr at skolene/barnehagene har en mer positiv opplevelse av at Statpeds bistand bidrar til forbedring av praksis, sammenlignet med PP-tjenestene. Dette antyder at det er noe ved skolene og barnehagene som gjør at de har en mer positiv opplevelse enn PP-tjenestene. «Lokale forutsetninger» og «læringsressurser» har ikke signifikant effekt på den avhengige variabelen. Vi så de samme effektene i analysen i 2020.

For å granske funnene våre ytterligere, går vi videre med analysen ved å inkludere enkeltpørsmålene i faktorene med sterkest påvirkning: «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet». Forklart varians ligger på omtrent samme nivå her (35 %). I denne modellen ser vi at type samarbeidspartner faller ut av modellen på grunn av manglende varians. Det er altså ikke lenger en negativ påvirkning fra PP-tjenester på opplevd bidrag til å forbedre praksis i denne analysen.

Tre av enkeltpåstandene under faktoren «kvalitet» har signifikant positiv effekt: «Statped er tett nok på til å være en god rådgiver for oss og våre brukere», «Statped samarbeider godt med fagpersonene ved enheten vår» og «Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped». Disse har de sterkeste effektene i modellen, og dette betyr at både det at Statped er tett nok på, at de samarbeider godt med lokale fagpersoner og at hjelpen kommer innen rimelig tid, betyr mye for at samarbeidspartnerne opplever at bistanden bidrar til forbedring i praksis. I 2020 hadde ingen av enkeltpåstandene i faktoren «kvalitet» signifikant effekt. Ett spørsmål i faktoren «forutsetninger for kvalitet» har signifikant positiv effekt: «Statped har kompetansen til å gi brukerne relevant hjelp». Dette spørsmålet

hadde ikke signifikant effekt i 2020, men har i år en moderat positiv effekt på den avhengige variabelen.

Tabell 5-4 Faktorer og enkelt-påstander for «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet» med høyest påvirkning på «Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen i enheten vår»

	Standardisert betakoeffisient	Signifikansnivå
Type samarbeidspartner (referansekategori=PP-tjenesten)*	Vises ikke pga. mangelfull varians	
Kjennskap	0,059	0,525
Lokale forutsetninger	-0,019	0,793
Kvalitet i enkeltpåstander		
Statped er tilgjengelige når vi trenger dem	-0,196	0,108
Statped er tett nok på til å være en god rådgiver for oss og våre brukere	0,266*	0,022
Statped samarbeider godt med fagpersonene ved enheten vår	0,349*	0,002
Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped	0,254*	0,014
Læringsressurser	0,022	0,804
Forutsetninger for kvalitet i enkeltpåstander		
Statped har kompetansen til å gi brukerne relevant hjelp	0,225*	0,029
Statped leverer tjenestene som avtalt	-0,127	0,234
Statpeds tjenester er tilpasset behovene våre	-0,039	0,722

*Referansekategorien er PP-tjenesten, noe som betyr at vi sammenligner den andre gruppen (skole/barnehage) med PP-tjenesten i analysen.

Justert R² 0.355

Oppsummering

«Kvalitet» er den viktigste driveren for at bistanden fra Statped skal bidra til å forbedre praksisen lokalt hos samarbeidspartnerne. Den utdypende analysen viser at denne effekten er spesielt sterk for et godt samarbeid mellom Statped og lokale fagpersoner. Det at Statped er tett nok på, samt at hjelpen kommer innen rimelig tid er også viktige drivere for kvalitet. Når vi ser på faktorene som helhet, har «forutsetninger for kvalitet» sterkest effekt i den første analysen. Verken lokale forutsetninger, læringsressurser eller type tjenester som brukes av samarbeidspartnere har signifikant påvirkning i modellen. Med andre ord spiller ikke disse forholdene en vesentlig rolle som drivere eller barrierer for om bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen hos samarbeidspartnerne. Når enkeltpåstandene i «kvalitet» og «forutsetninger for kvalitet» inkluderes i modellen,

forsvinner effekten fra kjennskap til Statped. Dette kan bety at denne effekten er svak og at effekten av enkeltpåstandene er viktigere enn kjennskap.

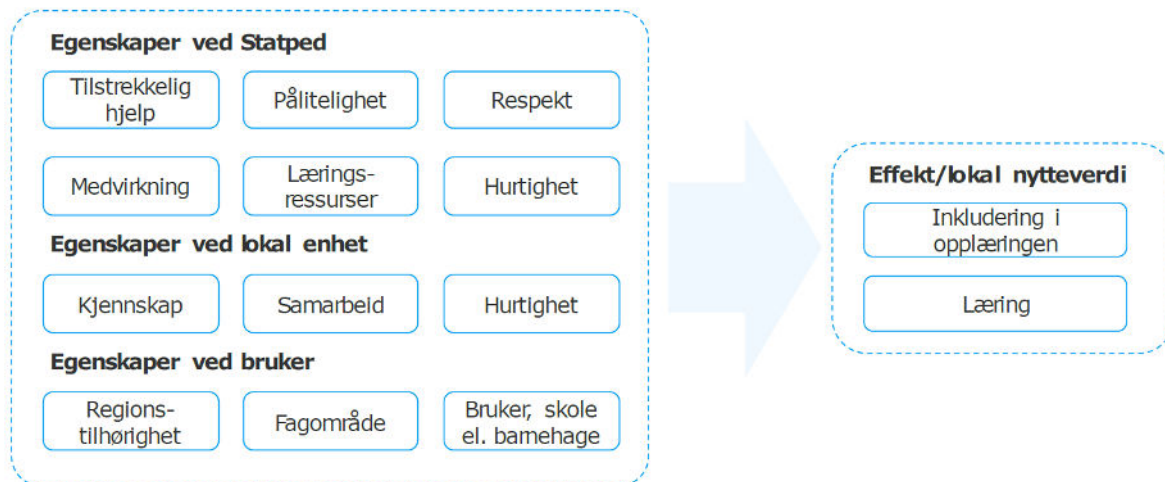
5.2.2 Regresjonsanalyse av undersøkelsen til brukerne

Målene for Statpeds arbeid innebærer både læring og inkludering i opplæring. I dette delkapitlet følger regresjonsanalyser hvor vi undersøker hva som påvirker disse forholdene. Dette bruker vi resultatene fra brukerundersøkelsen til å finne ut av. Vi starter med analysen av hva som påvirker faktoren «læring», som er den eneste tematiske faktoren som kom ut av brukerundersøkelsen. I den andre bruker vi enkeltpåstanden «hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet har blitt mer inkludert i leken i barnehagen» som avhengig variabel.

Som nevnt tidligere har vi delt inn de uavhengige variablene i tre grupper: 1) Egenskaper ved Statped, 2) Egenskaper ved lokal enhet, og 3) Egenskaper ved bruker. Enkeltpåstandene i modellene inkluderer alle påstander som er felles på tvers av respondentgruppene, samt påstandene som kun de foresatte svarte på.

Den teoretiske modellen om forventede sammenhenger er som følger: Egenskaper hos Statped som pålitelighet, respektfullhet, hjelpsomhet, effektivitet, tilbyr tilpassede læringsressurser og mulighet til medvirkning, forventer vi har en positiv påvirkning på opplevelsen av inkludering i opplæring og læring. Videre forventer vi at skolens eller barnehagens kjennskap, samarbeid med PP-tjenesten og Statped, samt hurtighet i søknadsarbeidet skal påvirke brukerens inkludering og læring positivt.

I tillegg har vi med tre egenskaper ved brukeren: fagområde, bruker ved barnehage og bruker ved skole. Disse fungerer som kontrollvariabler, og er med for å kontrollere hvorvidt det er barrierer eller drivere som kan knyttes til hva slags type bruker man er, og hvor man er bruker. I likhet med analysene i undersøkelsen til samarbeidspartnere, bruker vi en p-verdi på 0,05 som signifikansnivå. Signifikante resultater er merket med asterisk *.

Figur 5-5 Modell for brukerundersøkelsen

5.2.2.1 Faktorer med påvirkning på faktoren «Læring»

I den første regresjonsanalysen i brukerundersøkelsen har vi inkludert variablene trinnvis for å undersøke hva som påvirker faktoren «læring». «Læring» består av tre påstander som måler Statpeds bidrag til læring, om man lærer mer enn før man fikk hjelp og om hjelpen har medført noen endringer i hvordan skolen eller barnehagen møter brukeren. Den består av disse enkeltpåstandene:

- «Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet mitt lærer mer»
- «Mitt barn lærer mer nå, enn før vi fikk hjelp»
- «Kontakten med Statped har medført endring i hvordan barnehagen/skolen møter mitt barn»

Regresjonsanalysen forklarer 61 % av variansen i faktoren «læring». Dette er en høy R^2 og det betyr at modellen har høy forklaringskraft. Den sterkeste signifikante effekten på læring finner vi på enkeltpåstanden «læringsressursene på Statped.no er nyttige». Det at brukerne kan finne nyttige ressurser på Statped.no har positiv effekt på læring. Den nest sterkeste effekten handler om at Statped lytter til barnet, også denne har signifikant positiv effekt. I 2020 var dette enkeltpåstanden med den sterkeste effekten. Effekten av at Statped lytter til de foresattes ønsker og innspill, har ingen signifikant effekt, noe som tyder på at barnets medvirkning er viktigere for læring enn de voksnes medvirkning.

Den neste enkeltpåstanden med signifikant effekt er «de ansatte i Statped ønsker å hjelpe mitt barn», og denne har positiv effekt. Dette viser at det er viktig for brukerne at de opplever at de ansatte de møter fra Statped har et ønske om å hjelpe barnet deres. Denne påstanden hadde ingen signifikant effekt i 2020. I tillegg er det viktig for læringen at samarbeidet mellom instansene som Statped samarbeider med fungerer godt. Dette gjelder for eksempel PP-tjenesten og skolen/barnehagen. Dette har en signifikant positiv effekt, noe den også var i 2020. Dette kan sees i sammenheng med at den lokale innsatsen også er viktig for læring. Noe som gjenspeiles i den signifikant positive effekten av enkeltpåstanden «Jeg/vi får den hjelpen vi trenger i barnehagen/skolen». For å oppnå læring må den lokale hjelpen fungere etter brukerens behov, samtidig som samarbeidet mellom instansene må fungere.

Blant fagområdene finner vi kun en forskjell mellom hørsel og sammensatte læreversker. Hørsel er referansekategori i modellen, og vi må derfor tolke funnet ved å sammenligne det med hørsel. Dette betyr at de under fagområdet «sammensatte læreversker» opplever mindre læring, sammenlignet med de under fagområdet «hørsel». Dette er i tråd med resultatene fra tidligere undersøkelser. Det er ingen forskjell mellom foresatte i skole og barnehage. Det var ikke tilstrekkelig variasjon i kategorien «bruker over 18 år», og denne er derfor utelatt fra modellen.

Tabell 5-5 Faktorer og enkeltpåstander med høyest påvirkning på «Læring»

	Standardisert betakoeffisient	Signifikansnivå
Fagområder (referansekategori=hørsel)*		
Ervervet hjerneskade	0,011	0,795
Kombinerte syns- og hørselstap og døvblindhet	-0,067	0,097
Språk/tale	-0,055	0,233
Syn	0,006	0,890
Sammensatte læreversker	-0,097*	0,037
Foresatt barnehage	-0,011	0,786
Enkeltpåstander		
Jeg opplever at skolen/barnehagen kjenner godt til tilbudet fra Statped	0,097	0,085
Vi/jeg fikk hjelp fra Statped på riktig tidspunkt	-0,020	0,719
Statped lytter til barnet vårt	0,174*	0,015
Statped lytter til mine/våre ønsker og innspill	0,076	0,307
Statped møter oss med respekt	-0,040	0,565
De ansatte i Statped ønsker å hjelpe mitt barn	0,140*	0,041

Da det ble bestemt at vi skulle få hjelp fra Statped, gikk prosessen raskt	-0,010	0,864
Hjelpen fra Statped blir levert som avtalt	0,124	0,065
Samarbeidet mellom barnehagen/skolen, PPT og Statped fungerer god	0,143*	0,027
Jeg/vi får den hjelpen vi trenger i barnehagen/skolen	0,165*	0,007
Det er lett å finne relevant læringsressurs fra Statped.no	-0,081	0,185
Læringsressursene på Statped.no er nyttige	0,218*	0,000

*Hørsel er referansekategori og er utelatt fra tabellen. Dette betyr at vi sammenligner de andre gruppene opp mot fagområde hørsel i analysen.

Justert R² 0.610

5.2.2.2 Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet har blitt mer inkludert i leken i barnehagen

Det at barnet inkluderes i leken i barnehagen er en annen ønsket effekt av Statpeds innsats. Justert R² er imidlertid bare på 0,255, noe som betyr at modellen forklarer 25,5 % av variansen. Dette er en ganske liten forklaringskraft. I tabellen under ser vi at det ikke er noen signifikante funn. Dette kan henge sammen med at svarprosenten er lavere i år, og at modellen derfor ikke fanger opp nok variasjon. Vi må ta den lave forklaringskraften til modellen i betraktning og være forsiktige med å konkludere med funnene fra denne analysen. Det er en enkeltpåstand som er veldig nær å være signifikant med en p-verdi på 0,052: «Statped lytter til mine/våre ønsker og innspill», som har positiv effekt. Dette støtter opp under funnene fra den forrige analysen av faktoren «læring», om at medvirkning er viktig for å få et godt utbytte av bistanden fra Statped.

Tabell 5-6 Faktorer og enkelt-påstander med høyest påvirkning på «Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet har blitt mer inkludert i leken i barnehagen»

	Standardisert betakoeffisient	Signifikansnivå
Fagområde (referansekategori=hørsel)*		
Ervervet hjerneskade	0,191	0,430
Kombinerte syns- og hørselstap og døvblindhet	0,292	0,182
Språk/tale	0,608	0,154
Syn	0,734	0,097
Sammensatte læreversker	0,472	0,138
Enkeltpåstander		
Jeg opplever at skolen/barnehagen kjenner godt til tilbudet fra Statped	0,183	0,167
Samarbeidet mellom barnehagen/skolen, PPT og Statped fungerer god	-0,122	0,475

Jeg/vi får den hjelpen vi trenger i barnehagen/skolen	0,180	0,205
Statped lytter til mine/våre ønsker og innspill	0,341	0,052
Hjelpen fra Statped blir levert som avtalt	-0,021	0,892

*Hørsel er referansekategori og er utelatt fra tabellen. Dette betyr at vi sammenligner de andre gruppene opp mot fagområde hørsel i analysen.

Justert R² 0.255

6. Måloppnåelse, styrker og svakheter

6.1 Sammenhengen mellom resultatet og Statpeds målsettinger jf. Mål- og disponeringsskriv.

I dette kapitlet knytter vi indikatorer og resultater fra øvrige kapitler sammen med målsettingene og indikatorene fra Statpeds mål- og disponeringsskriv. Dette er de samme målene og indikatorene som har vært grunnlaget for utviklingen av undersøkelsene til samarbeidspartnerne og brukerne. Det første hovedmålet i mål- og disponeringsskrivet, «Tjenesteyting», er «Barnehage- og skoleeiere får målrettede tjenester på det spesialpedagogiske området». Tabell 6-1 viser enkeltpåstandene i spørreskjemaet som vi bruker til å vurdere måloppnåelse på de ulike indikatorene.

Tabell 6-1 Hovedmål – Tjenesteyting

Delmål	Indikatorer
Delmål 1.1	Barn, unge og voksne med særlige opplæringsbehov er inkludert i læringsfellesskapet
1.1.1	Statpeds tjenester bidrar til forbedret læring
1.1.3	Statpeds tjenester bidrar til å styrke inkluderende fellesskap i barnehagen
Delmål 1.2	Barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov får raskt tjenester
1.2.5	Tilgang til Statped tjenester

Tabell 6-2 illustrerer tilsvarende enkeltpåstander som har til hensikt å vurdere det andre hovedmålet, «Kompetansespredning», som heter «Barnehage- og skoleeiere har ansatte med kunnskap og kompetanse som fremmer utvikling og inkludering».

Tabell 6-2 Hovedmål 2 – Kompetansespredning

Delmål	Indikatorer
Delmål 2.1	Samarbeidspartnerne og brukere har rask og enkel tilgang til spesialpedagogisk kunnskap og kompetanse
2.1.2	Brukere får tilpassede læringsressurser
2.1.3	Brukere har enkel tilgang til læringsressurser

Delmål**2.2 Utdanningssektoren styrker sin kompetanse gjennom tilgang til forskningsbasert kunnskap**

2.2.1 Pedagogisk personale (ansatte i PPT, skoler og barnehagepersonale) får tilgang til kunnskap og kompetanse de har behov for (brukerundersøkelser)

2.2.2 Evaluering av tjenester viser at pedagogisk personale har tatt i bruk ny kunnskap og ferdigheter til å løse oppgaver (evaluering av tjenester/brukerundersøkelser)

6.1.1 Vurdering av måloppnåelse

Her ønsker vi å gi en vurdering av måloppnåelsen hos Statped ved å se på resultater av relevante spørsmål og faktorer i undersøkelsene. Disse vurderingene bør leses med forsiktighet, fordi det er et tolkningsspørsmål når det kommer til hvor grensen for hva som er «godt nok» skal ligge. Vi velger å sette en standard på 4,0 for tilstrekkelig kvalitet. 4,0 på en fempunktskala tilsvarer at gjennomsnittet av respondentene er «litt enig» i en gitt påstand. Det er likevel verdt å nevne at et gjennomsnitt på 3,9 eller 4,1 ikke er betydelig ulikt fra 4,0. Dette er den samme grensen som ble brukt i 2020.

I og med at mål- og disponeringsskrivet angår både Statpeds samarbeidspartnere og brukere, vil vi omtale de to undersøkelsene om hverandre. Det presiseres hvilke påstander som angår i hvilke undersøkelser, eller om de angår begge.

Indikator 1.1.1

Indikator 1.1.1 «Statpeds tjenester bidrar til forbedret læring» har vi knyttet til påstandene om læring i brukerundersøkelsen. Tabell 6-3 viser en oversikt over påstandene, samt gjennomsnittene for respondentgruppene fra henholdsvis 2020 og 2022. Her ser vi at begge påstander har hatt en nedgang fra 2020 til 2022. Det er nå kun «Hjelpen fra Statped gjør det lettere å lære» som har et gjennomsnitt på 4,0, som vi vurderer som en tilstrekkelig måloppnåelse. Den andre påstanden har et gjennomsnitt på 3,9, som så vidt ikke er tilstrekkelig.

Indikator 1.1.1 har derfor ikke tilstrekkelig måloppnåelse, ifølge våre resultater.

Tabell 6-3 Måloppnåelse indikator 1.1.1

Påstand	Brukere	
	2020	2022
«Hjelpen fra Statped gjør det lettere å lære»	4,4	4,0

«Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet mitt lærer mer»	4,0	3,9
--	-----	-----

Indikator 1.1.3

Indikator 1.1.3 «Statpeds tjenester bidrar til å styrke inkluderende fellesskap i barnehagen» kan kobles til kapitlet 4.2.9 Inkludering i barnehage som inngår i brukerundersøkelsen. Mer spesifikt vurderes indikatoren utfra påstanden «Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet har blitt mer inkludert i leken i barnehagen».

Tabellen under viser at gjennomsnittet har økt fra 2020, men har fortsatt et gjennomsnitt på under 4,0 (3,7). Det vil si at vi vurderer måloppnåelsen på indikator 1.1.3 som ikke tilstrekkelig, men at utviklingen ser ut til å gå i riktig retning.

Tabell 6-4 Måloppnåelse indikator 1.1.3

Påstand	Brukere	
	2020	2022
«Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet har blitt mer inkludert i leken i barnehagen»	3,5	3,7

Indikator 1.2.5

Indikator 1.2.5 «Tilgang til Statpeds tjenester» knytter vi til påstander fra undersøkelsen om samarbeidspartnerne, som vist i tabell 6-5. Her vi stort sett høye gjennomsnitt over 4,0, men påstandene som i år har gjennomsnitt under dette, er følgende: «Det er enkelt å søke bistand fra Statped», «Statped er tett nok på til å være en god rådgiver for oss og våre brukere» og «Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped». Det er viktig å notere seg at Statped har høy måloppnåelse på enkeltpåstandene som omhandler tilgjengelighet og å levere som avtalt, både blant PP-tjenester og skoler og barnehager.

Dette betyr at tilstrekkelig kvalitet på indikator 1.2.5 ikke er helt nådd, men man er nærmere målet blant samarbeidspartnere i PP-tjenester enn i skoler og barnehager. I resultatene for PP-tjenestene finner vi også historisk fremgang på alle påstander i indikatoren.

Tabell 6-5 Måloppnåelse indikator 1.2.5

Påstand	PP-tjeneste	Skole og barnehage
---------	-------------	--------------------

	2020	2022	2020	2022
«Statped er tilgjengelige når vi trenger dem»	4,1	4,3	4,2	4,2
«Det er enkelt å søke om bistand fra Statped»	3,9	4,0	3,9	3,7
«Statped er tett nok på til å være en god rådgiver for oss og våre brukere»	3,7	3,9	3,9	4,1
«Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped»	3,9	4,2	4,1	3,9
«Statped leverer tjenestene som avtalt»	4,4	4,6	4,6	4,5

Indikator 2.1.2

«Læringsressursene på Statped.no er nyttige» er påstanden fra undersøkelsen til både brukerne og samarbeidspartnerne vi knytter til indikator 2.1.2 «Brukere får tilpassede læringsressurser». Som vi ser i tabell 6-6, vurderes måloppnåelsen som høy. Gjennomsnittene er alle over 4,0, og samtlige har økt fra 2020.

Tabell 6-6 Måloppnåelse indikator 2.1.2: «Læringsressursene på Statped.no er nyttige»

	PP-tjeneste		Skoler og barnehager		Brukere	
	2020	2022	2020	2022	2020	2022
«Læringsressursene på Statped.no er nyttige»	4,6	4,7	4,4	4,6	4,2	4,3

Indikator 2.1.3

«Det er lett å finne relevant læringsressurs fra Statped.no» har til hensikt å vurdere indikator 2.1.3 «Brukere har enkel tilgang til læringsressurser». Påstanden stilles i både undersøkelsen for samarbeidspartnere og brukere.

Her ser vi at samtlige gjennomsnitt har økt fra 2020. Samarbeidspartnerne har gjennomsnitt over eller akkurat på 4,0, noe som at indikatoren har tilstrekkelig måloppnåelse blant denne målgruppen. Brukerne har imidlertid et gjennomsnitt under 4,0. Derfor kan ikke denne måloppnåelsen sies å være tilstrekkelig.

Tabell 6-7 Måloppnåelse indikator 2.1.3: «Det er lett å finne relevant læringsressurs fra Statped.no»

	PP-tjeneste		Skoler og barnehager		Brukere	
	2020	2022	2020	2022	2020	2022
«Det er lett å finne relevant læringsressurs fra Statped.no»	4,2	4,4	3,9	4,0	3,6	3,8

Indikator 2.2.1

Indikator 2.2.1 «Pedagogisk personale (ansatte i PPT, skoler og barnehagepersonale) får tilgang til kunnskap og kompetanse de har behov for» kan knyttes til påstandene i tabell 6-7. Disse påstandene stilles kun i undersøkelsen til samarbeidspartnerne. «Statpeds tjenester er tilpasset behovene våre» er kun stilt til PP-tjenestene.

Ut fra resultatene ser vi at de tre påstandene har gjennomsnitt over eller akkurat på 4,0. Alle har enten holdt seg stabile eller økt fra 2020. Vi kan derfor si at indikator 2.2.1 har tilstrekkelig måloppnåelse.

Tabell 6-8 Måloppnåelse indikator 2.2.1: «Pedagogisk personale (ansatte i PPT, skoler og barnehagepersonale) får tilgang til kunnskap og kompetanse de har behov for»

Påstand	PP-tjenesten		Skole og barnehage	
	2020	2022	2020	2022
«Statpeds kurstilbud svarer til kompetansebehovet på enheten vår»	3,9	4,0	4,4	4,4
«Statped har kompetansen til å gi brukerne relevant hjelp»	4,4	4,6	4,8	4,8
«Statpeds tjenester er tilpasset behovene våre»	3,8	4,1		

Indikator 2.2.2

Følgende påstander fra undersøkelsen til samarbeidspartnerne, kan vurdere måloppnåelsen i indikator 2.2.2 «Evaluerings av tjenester viser at pedagogisk personale har tatt i bruk ny kunnskap og ferdigheter til å løse oppgaver»:

Tabell 6-9 Måloppnåelse indikator 2.2.2

Påstand	PP-tjenesten		Skole og barnehage	
	2020	2022	2020	2022
«Statpeds bistand gjør oss i stand til å møte våre brukere på en bedre måte»	4,1	4,3	4,6	4,6
«Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen i enheten vår»	3,9	4,1	4,4	4,3
«Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse»	4,2	4,4	4,5	4,5

Her ser vi at flere av gjennomsnittene har økt fra 2020, mens to er stabile og en har hatt en svak nedgang. Likevel er samtlige over 4,0, noe som indikerer at Statped har tilstrekkelig måloppnåelse på indikator 2.2.2.

6.2 Styrker og svakheter

I det følgende presenterer vi Statpeds styrker og svakheter basert på resultatene i regresjonsanalysene og gjennomsnittscorene på faktorene og enkeltpåstandene i spørreskjemaet. Her inkluderes faktorer og enkeltpåstander som har en *signifikant positiv påvirkning* på effektvariablene vi har undersøkt.

I undersøkelsen for samarbeidspartnere har vi kartlagt disse effektvariablene:

1. «Kompetanseheving»
2. «Endring av praksis lokalt»

I undersøkelsen for brukerne er effektvariablene følgende:

1. «Læring»
2. «Inkludering i barnehage»

Her følger en oversikt over hva som inngår i de ulike faktorene i undersøkelsen til samarbeidspartnere.

Faktorene i undersøkelsen til samarbeidspartnere

Faktor	Handler om
Kvalitet	Statpeds pålitelighet, tilgjengelighet og samarbeidsevne
Forutsetninger for kvalitet	Statpeds kompetanse og leveransedyktighet
Kjennskap	Respondentenes kjennskap til Statpeds tjenester og kjennskap til læringsressursene på Statped.no.
Læringsressurser	Læringsressursenes nytte, bruk og tilgjengelighet
Lokal nytteverdi	Konsekvenser av Statpeds bidrag på forbedret praksis og hevet kompetanse
Lokale forutsetninger	Lokale ressurser og lokal kompetanse
Samlet totalopplevelse	Generell tilfredshet med Statpeds tjenester

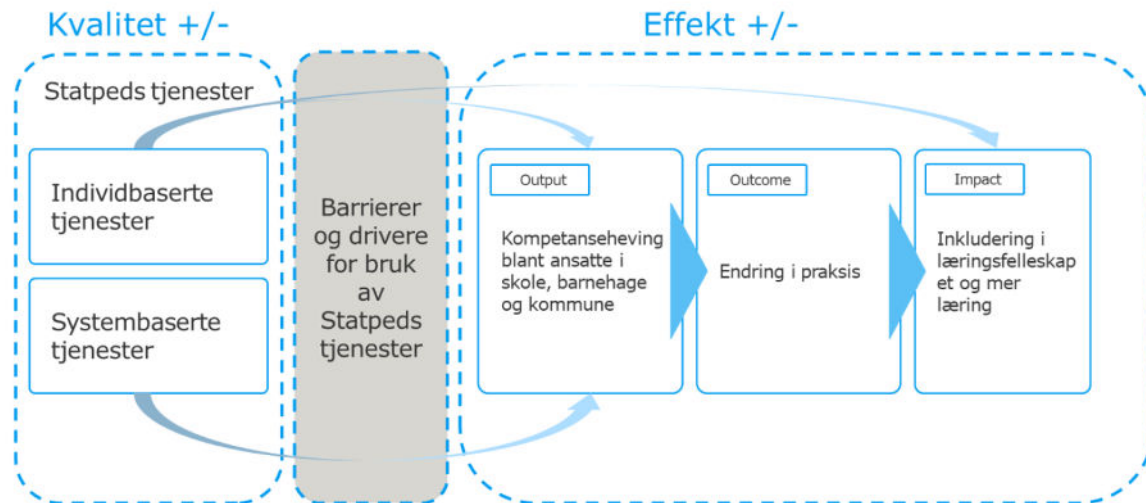
(Se hvilke nøyaktige påstander/spørsmål som er med i de ulike faktorene i kapittel 3.3.1).

Påstander eller faktorer med et gjennomsnitt høyere enn 4,0 – og med positiv påvirkning på effektvariablene – regner vi som **styrker**. Tallet tilsvarer, som tidligere nevnt, at gjennomsnittet av respondentene har svart «litt enig» på gitt påstand.

Svakheter definerer vi som påstander eller faktorer med påvirkning med gjennomsnitt under 4,0.

Figurene i kapitlet vil vise kryssninger mellom påstanders og faktorer med påvirkning og gjennomsnittresultat. Figurene kan på den måten fungere som et oversiktsverktøy over forbedringspotensialer på ulike områder, og hvilke tiltak som bør iverksettes. Det er imidlertid viktig å påpeke at resultatene fra regresjonsanalysene ikke forklarer hele variansen i effektvariablene våre. Med andre ord kan det være andre forklaringsvariabler enn de vi har inkludert som også kan ha påvirkning på effektvariablene våre. Kapittel 6.2 følger strukturen til effektmodellen som ble presentert i kapittel 2, se figur 6-1. Vi befinner oss under «effekt» og starter med «output» - kompetanseheving blant ansatte i kommune, skole og barnehage. Deretter går vi videre til «outcome» - endring i praksis. Til slutt ser vi på «impact» ved å analysere styrker og svakheter med påvirkning på læring og inkludering.

Figur 6-1 Effektmodell

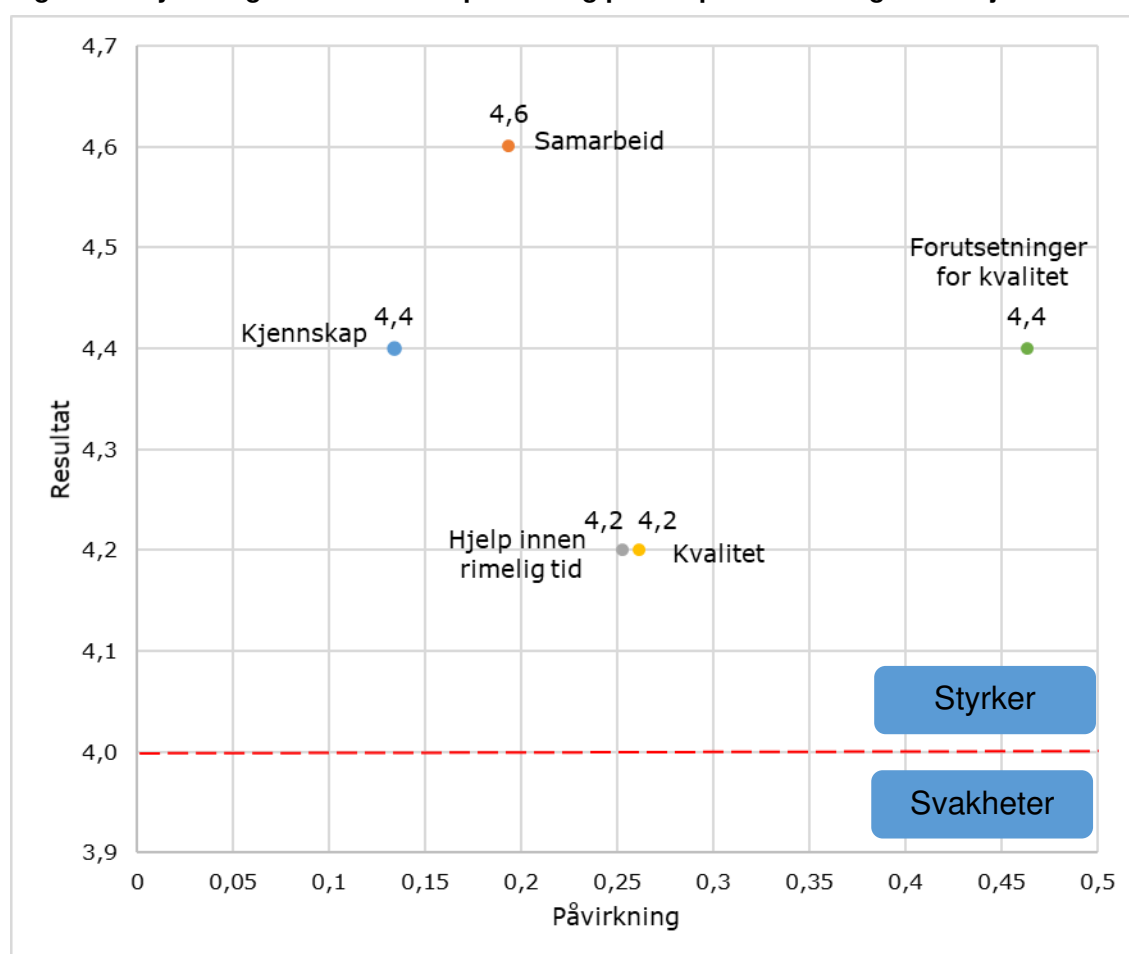

6.2.1 Kompetanseheving for PP-tjenesten

I dette delkapitlet visualiseres faktorene og enkeltpåstandene fra undersøkelsen til samarbeidspartnerne som har signifikant positiv påvirkning på effektvariabelen «Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse». Vi skiller mellom PP-tjeneste og skole/barnehage her, og figuren under viser Statpeds styrker og svakheter overfor PP-tjenestene.

Figur 6-1 viser at alle faktorene og enkeltpåstandene kan regnes som styrker. «Forutsetninger for kvalitet» peker seg ut som en faktor som både har høy gjennomsnittscore og sterkest påvirkning på kompetanseheving for PP-tjenestene. Dette er et område det vil være viktig å fortsette og være gode på. Analysen i 2020 viste den samme tendensen, og siden da har gjennomsnittscoren gått opp med 0,2. Både faktoren «kvalitet» og enkeltpåstanden «hjelp innen rimelig tid» har moderat påvirkningskraft på kompetanseheving for PP-tjenesten. Et løft innen disse områdene kan derfor gi positivt utslag på kompetanseheving for PP-tjenestene. I tillegg er faktoren «kjennskap» og enkeltpåstanden «samarbeid» også styrker. Vi finner altså ingen svakheter i denne analysen. I 2020 var «tilpasset behov» en svakhet, men denne hadde ikke signifikant effekt på kompetanseheving for PP-tjenestene i år.

Figur 6-2 Styrker og svakheter med påvirkning på kompetanseheving for PP-tjenesten

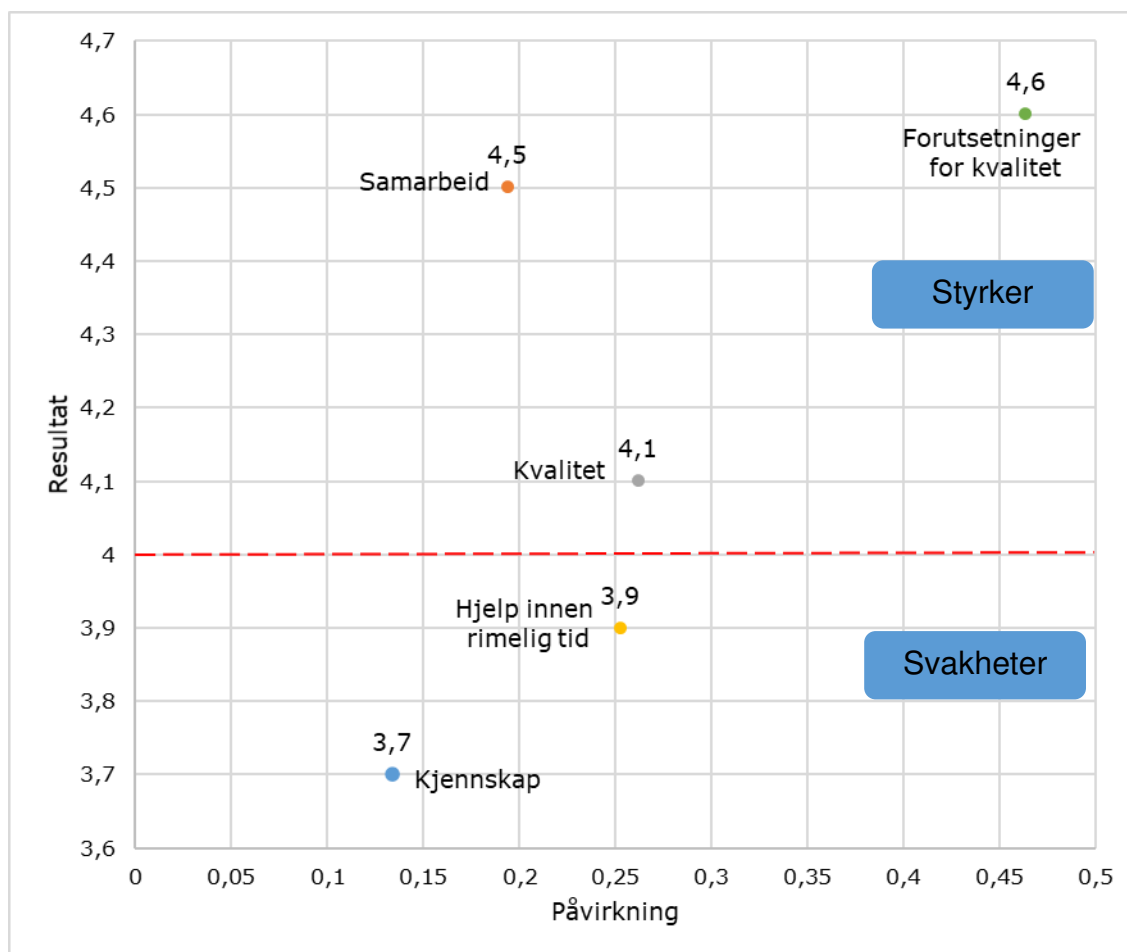

6.2.2 Kompetanseheving for skole og barnehage

Figuren under viser Statpeds styrker og svakheter overfor skolene og barnehagene i undersøkelsen for samarbeidspartnerne. Påstanden om «tilpasset behov» er ikke stilt til skoler og barnehager, og derfor ekskludert fra denne figuren. Verdiene som er oppgitt for påvirkning er de samme som i forrige figur, ettersom disse er hentet fra den samlede regresjonsanalysen for PP-tjenestene og skolene/barnehagene.

Statped scorer svært høyt på faktoren «forutsetninger for kvalitet» samtidig som den har høy påvirkningskraft på kompetanseheving for skole og barnehage. Vi så det samme i undersøkelsen fra 2020. Dette betyr at Statped har lyktes i å fortsette det gode arbeidet. Gjennomsnittsscoren for skoler og barnehager er enda høyere enn den er for PP-tjenestene. Faktoren «kvalitet» og enkeltpåstanden «samarbeid» er også styrker, akkurat som for PP-tjenestene. «Kvalitet» har en god gjennomsnittscore på 4,1, og med moderat påvirkningskraft vil det være et potensial her for å øke scoren på «kompetanseheving for skole og barnehage».

I motsetning til PP-tjenestene finner vi to svakheter i resultatene blant skolene og barnehagene. Enkeltpåstanden «hjelp innen rimelig tid» ligger akkurat under grensen på 4,0, og er derfor en svakhet. Påvirkningskraften er moderat. Dette betyr at arbeid med å få ned ventetiden på hjelp fra Statped, vil ha positiv effekt på kompetanseheving for skoler og barnehager. Faktoren «kjennskap» er også en svakhet med noe lavere påvirkningskraft enn «hjelp innen rimelig tid».

Figur 6-3 Styrker og svakheter med påvirkning på kompetanseheving for skole og barnehage

6.2.3 Statpeds bidrag til endring i praksis blant PP-tjenestene

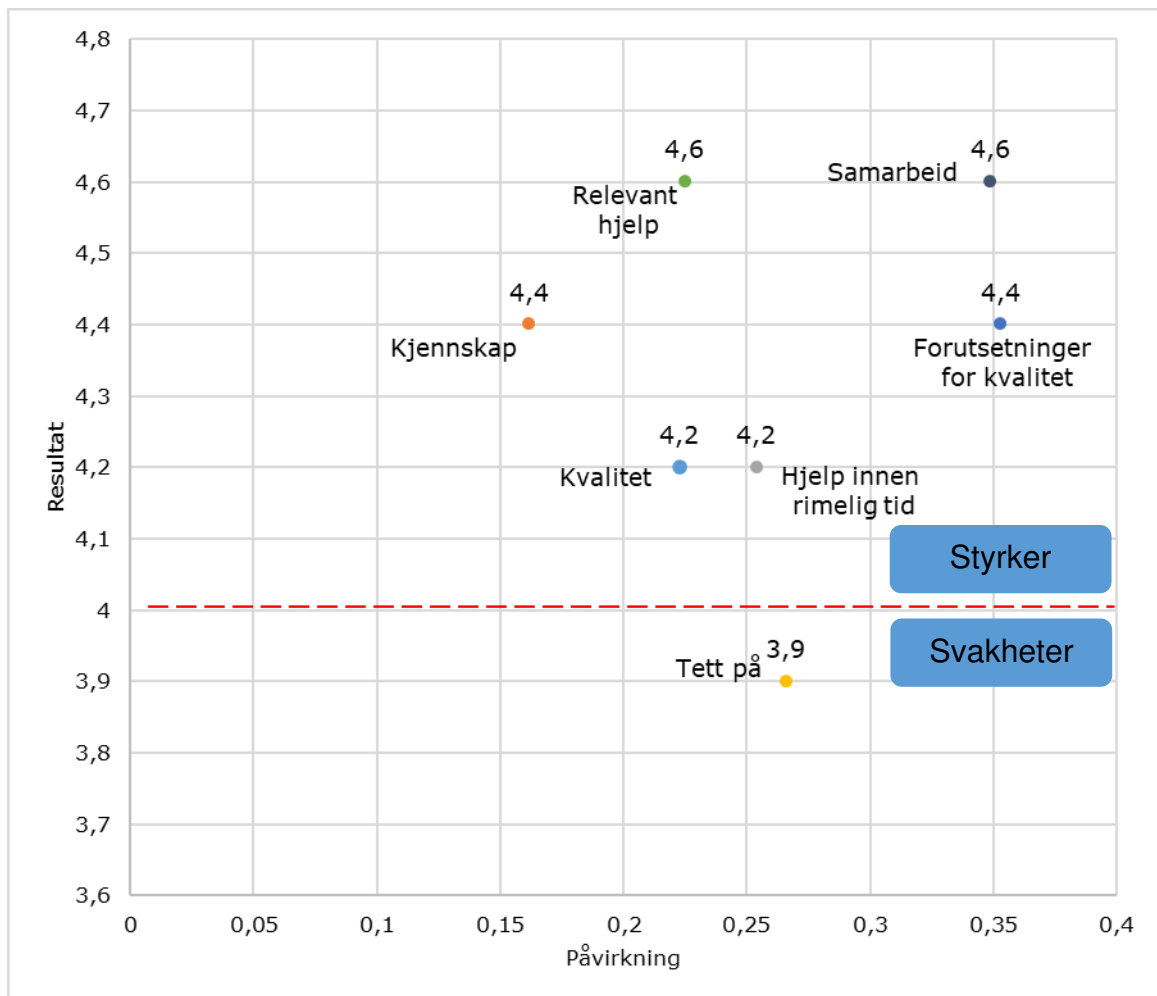
Figuren under illustrerer påstander og faktorer med signifikant positiv påvirkning på effektvariabelen «Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen i enheten vår» blant PP-tjenestene. Effektvariabelen omtales som «endring av praksis» i analysen.

Enkeltpåstanden «samarbeid» og faktoren «forutsetninger for kvalitet» har begge høye gjennomsnittsscorer og høy påvirkningskraft på «endring av praksis».

«Forutsetninger for kvalitet» hadde høy påvirkningskraft i 2020 også, og her har Statped løftet seg i dette arbeidet med en gjennomsnittscore som har gått fra 4,3 til 4,6. Enkeltpåstanden «samarbeid» var ikke en del av styrkene og svakheterne i 2020. Disse to er begge viktige styrker som Statped bør fortsette å jobbe godt med.

«Relevant hjelp», «hjelp innen rimelig tid» og «kvalitet» er også styrker når det gjelder å endre praksis lokalt for PP-tjenestene, men ikke med like høy påvirkningskraft som de to førstnevnte. Her er Statped allerede sterke på «relevant hjelp», mens det fortsatt er noe potensiale i å sørge for at hjelpen alltid er relevant og at den når frem tidligere.

«Kjennskap» er enda en styrke, men denne har den laveste påvirkningskraften blant styrkene. Det at Statped er tett nok på til å være en god rådgiver kan regnes som en svakhet. Påstanden har moderat påvirkning på endring av praksis lokalt, og det kan derfor være nyttig å jobbe med forbedring innen dette området. De kvalitative intervjuene avdekket at det å være tett på oppleves ulikt mellom store og små kommuner. Om man ofte mottar leveranser fra Statped, opplever man de som mer tett på. Dersom man mottar leveranser fra Statped sjeldnere, opplever man de som mindre tett på og mindre tilgjengelige. I 2020 var også «tilpasset behov» en svakhet, men denne var ikke signifikant i år.

Figur 6-4 Styrker og svakheter med påvirkning på endring av praksis lokalt for PP-tjenestene

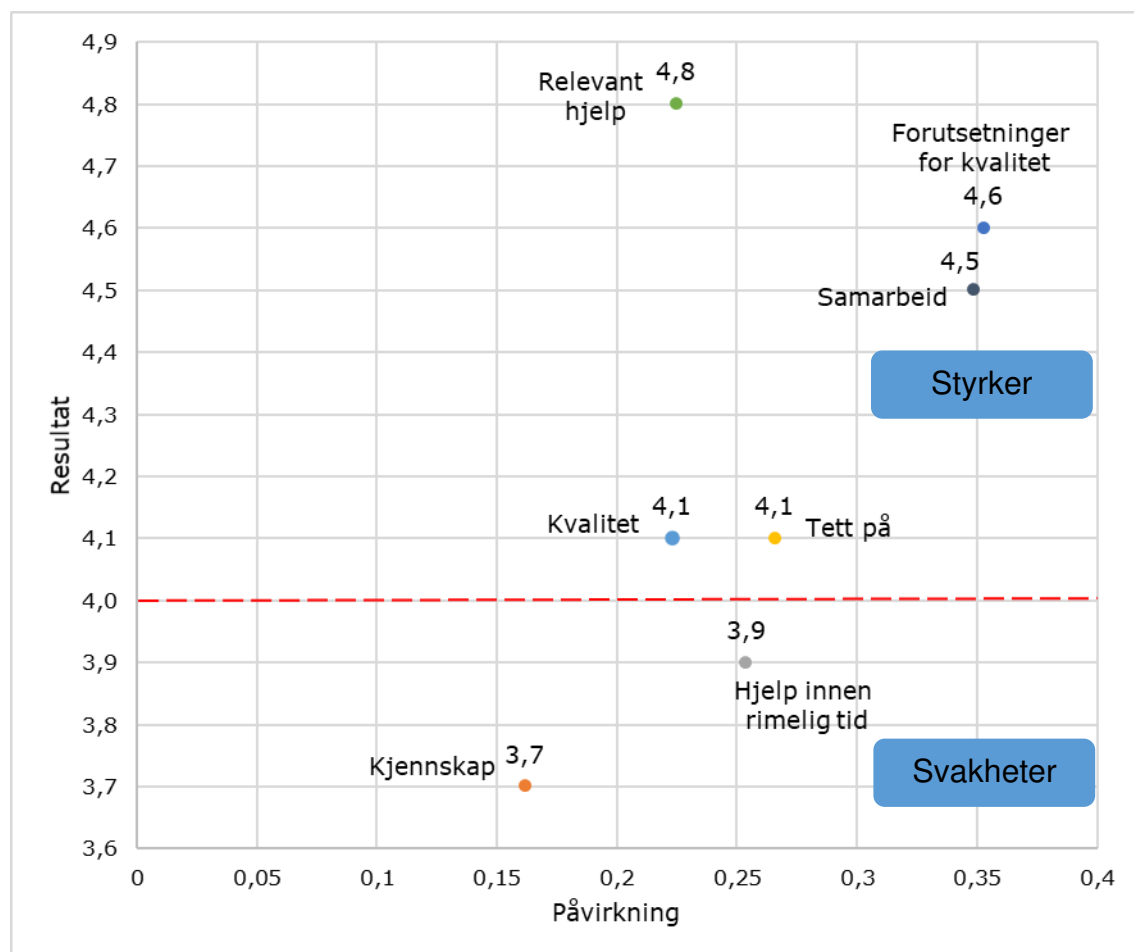
6.2.4 Statpeds bidrag til endring i praksis blant skoler og barnehager

Under ser vi påstander og faktorer med signifikant positiv påvirkning på effektvariabelen «Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen i enheten vår» blant skolene og barnehagene. Som hos PP-tjenestene finner vi «forutsetninger for kvalitet» og «samarbeid» som to viktige styrker med både høyt resultat og høy påvirkningskraft på effektvariabelen. «Samarbeid» hadde ikke signifikant effekt i 2020. Blant skolene og barnehagene scorer Statped veldig høyt på at hjelpen de får er relevant med et gjennomsnitt på hele 4,8. Denne styrken har moderat påvirkningskraft. Både faktoren «kvalitet» og enkeltpåstanden «tett på» har en gjennomsnittscore på 4,1 og moderat påvirkningskraft. Det kan være nyttig å

arbeide videre med å heve resultatet på disse områdene for å øke Statpeds bidrag til endring i praksis.

Det at man får hjelp innen rimelig tid regnes som en svakhet med et resultat på 3,9. Samtidig har den moderat påvirkningskraft, og et arbeid med å redusere ventetid kan derfor gi god effekt på forbedring av praksis blant skolene og barnehagene. I de kvalitative intervjuene ble det trukket frem at det særlig er i komplekse saker at hjelpen fra Statped tar lang tid. Faktoren «kjennskap» er en annen svakhet med et enda svakere resultat på 3,7, noe den også var i 2020. Påvirkningskraften er den laveste blant de signifikante faktorene og enkeltpåstandene, noe som innebærer at fokuset i forbedringsarbeidet bør legges et annet sted.

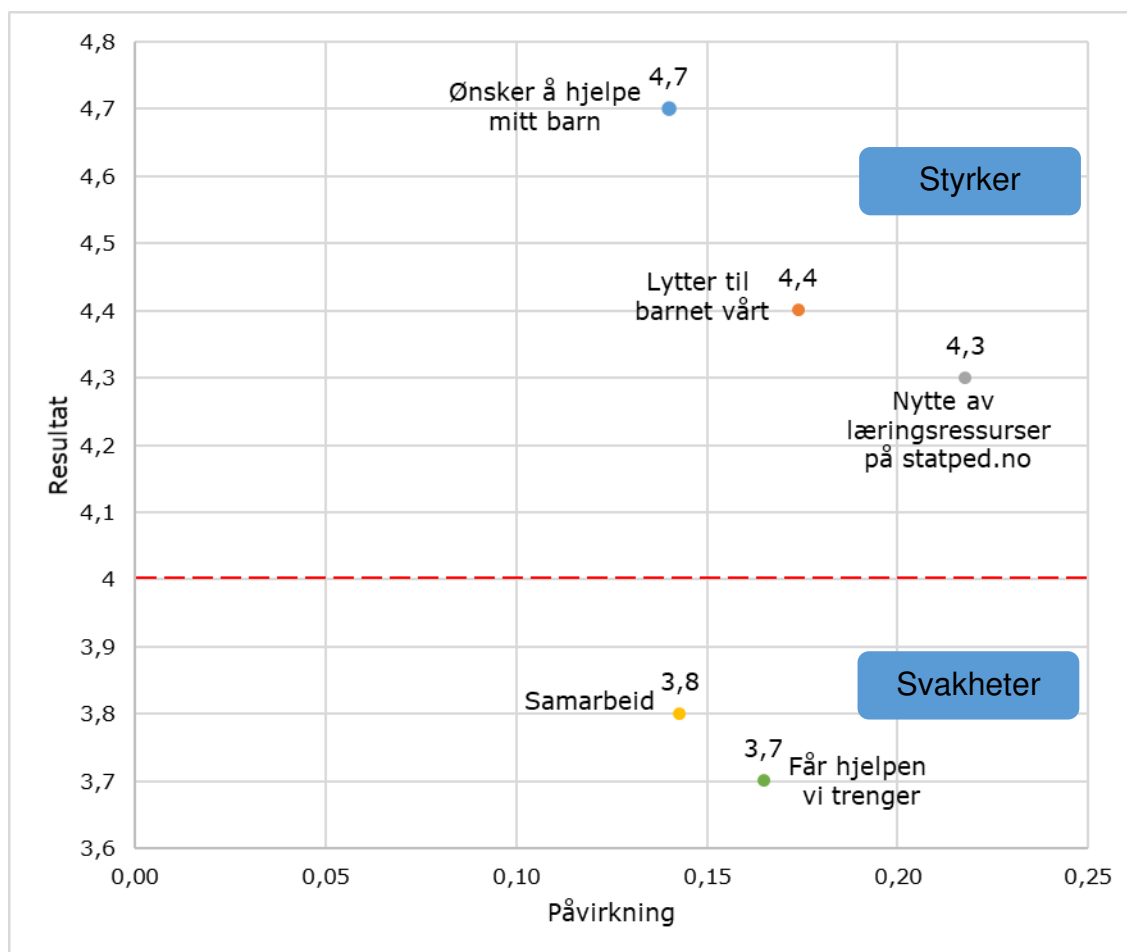
Figur 6-5 Styrker og svakheter med påvirkning på endring av praksis lokalt for skole og barnehage

6.2.5 Styrker og svakheter med påvirkning på faktoren «læring»

I dette delkapitlet ser vi på Statpeds styrker og svakheter overfor brukerne i forhold til faktoren «læring». Denne effektvariabelen er en samlefaktor for flere spørsmål/påstander. Forklaringsvariablene er derimot kun enkeltpåstander, i motsetning til regresjonsanalysen til samarbeidspartnerne som også inkluderer faktorer. Styrkene innenfor «læring» er blant annet «nytte av læringsressurser på Statped.no», som har en gjennomsnittscore på 4,3 og den høyeste påvirkningskraften i analysen. Denne påstanden hadde ikke signifikant positiv effekt i undersøkelsen i 2020. Dette resultatet kan ses på som et utbytte av arbeidet som har blitt lagt ned i nettsiden til Statped, og her ser man at det har effekt på læring. Også «lytter til barnet vårt» er en styrke, med et resultat på 4,4, og en noe lavere påvirkningskraft enn den førstnevnte. Det høyeste resultatet finner vi på «ønsker å hjelpe mitt barn» på 4,7. Imidlertid har denne påstanden den laveste påvirkningskraften blant alle med signifikant positiv påvirkning på «læring».

Både «samarbeid» (3,8) og «får hjelpen vi trenger» (3,7) er svakheter, da de har gjennomsnittsscorer under 4,0. «Får hjelpen vi trenger» har noe høyere påvirkningskraft enn «samarbeid», men ikke av betydelig forskjell. I 2020 lå «samarbeid» akkurat på 4,0 med omtrent samme påvirkningskraft. Dessverre har resultatet blitt dårligere siden sist undersøkelse.

Figur 6-6 Styrker og svakheter med påvirkning på «læring»

6.2.6 Styrker og svakheter med påvirkning på inkludering i barnehagen

Regresjonsanalysen med effektvariabelen «Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet har blitt mer inkludert i leken i barnehagen» ga ingen signifikante funn, og hadde lav forklaringskraft. Nullfunn er imidlertid også funn, og det tyder på at forklaringsvariablene vi har inkludert i analysen ikke forklarer tilstrekkelig mye av hva som påvirker inkludering i barnehagen. Dette må også ses i sammenheng med den lave svarprosenten blant foresatte til barnehagebarn. Modellen er derfor ikke god nok for å si noe om hva som påvirker inkludering i barnehagen.

6.3 Oppsummering og anbefalinger for veien videre

Med bakgrunn i undersøkelsens resultater, regresjonsanalysene og vår vurdering av måloppnåelser og Statpeds styrker og svakheter, ønsker vi nå å oppsummere styrkene og hovedutfordringene. Statpeds styrker viser at man har kommet langt i å

oppnå god kvalitet som fører til kompetanseheving og endring i praksis blant samarbeidspartnerne. Dette er i tråd med «output» og «outcome» i effektmodellen. Likevel viser resultatene fra undersøkelsen til brukerne at det fortsatt er litt å gå på for at brukerne skal oppleve effekten og «impact» av dette med inkludering i læringsfellesskap og mer læring. Vi vil gi noen overordnede anbefalinger til Statped som kan bidra til dette.

6.3.1 Styrker

Oppsummert kan vi se at både Statpeds samarbeidspartnere og brukere er godt fornøyd med tjenestene de mottar. Undersøkelsen blant samarbeidspartnere viser at Statped er svært sterke på fagkompetanse, læringsressurser på Statped.no og samarbeid. Siden undersøkelsen i 2020 har resultatet på faktoren «samarbeid» gått fra å være bra til å bli enda bedre. I tillegg viser våre analyser at det har blitt en enda viktigere driver for kompetanseheving lokalt. Dette gjelder både for skoler, barnehager og PP-tjenester. Majoriteten av samarbeidspartnerne oppgir at de opplevde hjelpen fra Statped under pandemien som like god som før pandemien, noe som er en styrke gitt de krevende forholdene man ble satt under. Dette henger sammen med de gode resultatene på læringsressurser på Statped.no og digitale tjenester. Samtidig opplevde en lavere andel av brukerne det samme, noe som tyder på at samarbeidspartnerne har en bedre opplevelse av tjenestene sammenlignet med brukerne.

Undersøkelsen blant brukerne viser også at læringsressursene på Statped.no er en styrke. På dette området ser vi en positiv historisk utvikling, i tillegg til at dette har blitt en driver som har positiv påvirkning på læring. Det vil være viktig å fortsette det gode arbeidet som gjøres med læringsressursene på Statped.no, samt andre digitale tilbud. Videre viser undersøkelsen at Statped scorer høyt på det å møte brukerne med respekt og hjelpsomhet. Analysene viser også at det å lytte til barnet fortsatt er en styrke som påvirker læring på en positiv måte. Samtidig scorer Statped dårligere på brukernes kjennskap til egen sak, men dette gjør det gode resultatet på det at brukerne blir lyttet til, enda viktigere. Brukerne som benytter seg av læremidler fra Statped opplever disse som nyttige og at de har god effekt på læring.

Særlig opplever brukere innenfor fagområdet «tegnspråk og døvblindhet» i svært høy grad at Statpeds involvering har vært positiv for dem.

6.3.2 Svakheter og videre anbefalinger

Rapportens funn viser at visse områder og tematikker har et forbedringspotensial. Undersøkelsen viser at samarbeidspartnerne ikke alltid opplever at de får hjelp innen rimelig tid når de søker om bistand fra Statped. Det vil være nyttig med tiltak som reduserer ventetiden for å gi høyere kvalitet i møte med Statped. En bedring på dette området kan bidra positivt til både kompetanseheving og praksisendring blant samarbeidspartnerne i skoler og barnehager. Om det er noen spesifikke leveranser man opplever å måtte vente mer på enn andre kan ikke denne undersøkelsen svare på, men det er informasjon man kan få ved å gå i dialog med samarbeidspartnerne. I tillegg kan man undersøke allerede eksisterende data på ventetider for skoler og barnehager. PP-tjenestene opplever ikke dette i samme grad. Å få hjelp innen rimelig tid var ikke en svakhet, men heller ikke en styrke i forrige undersøkelse. Det er altså en enkeltpåstand som har effekt nå, men som ikke hadde effekt i 2020.

Videre viste analysen at enkeltpåstanden «Statped er tett nok på til å være en god rådgiver for oss og våre brukere» er en svakhet. Dette vil være et viktig tiltaksområde for å oppnå endring av praksis lokalt for PP-tjenestene i større grad. Dette er en enkeltpåstand som kan tolkes bredt og som det dermed er utfordrende å komme med forslag til konkrete tiltak. Påstanden omfatter PP-tjenestenes opplevelse av at Statped er tett nok på både PP-tjenestene selv, men også brukerne. Å være tett på kan tolkes som å følge opp tett med høy grad av forståelse av det lokale miljøet, men også at bistanden som gis er praksisnær, tilpasset og relevant for PP-tjenestene og brukerne. Det er også et interessant funn at det å være tett på er en styrke for praksisendring i skoler og barnehager. I de åpne kommentarfeltene nevner både samarbeidspartnere og brukere at det er ønskelig med større nærhet til praksisfeltet fra Statped. Et forslag til videre arbeid med dette er å undersøke hva som gjøres overfor skoler og barnehager for å se om noe kan overføres til samarbeidet med PP-tjenestene.

Både faktoren «kjennskap» og enkeltpåstanden «hjelp innen rimelig tid» kan betegnes som svakheter når det gjelder praksisendring for samarbeidspartnere i skoler og barnehager. Faktoren «kjennskap» består av enkeltpåstander som handler om kjennskap til Statpeds konkrete tjenester samt kjennskap til læringsressurser man kan finne på Statped.no. Kjennskap til læringsressurser på Statped.no har den laveste gjennomsnittscoren, men den har likevel hatt en positiv utvikling siden 2020. Mens kjennskap til Statpeds tjenester har hatt en nedgang siden 2020 og ligger nå på 3,7. Dette tyder på at man bør fortsette det gode arbeidet som gjøres med Statpeds nettside, og at det bør settes i gang tiltak for å bedre kjennskap til Statpeds tjenester blant skoler og barnehager. For å lykkes med praksisendring for samarbeidspartnere i skoler og barnehager vil det også være viktig å iverksette tiltak som kan få ned ventetiden på Statpeds bistand. Som nevnt tidligere, anbefaler vi å undersøke dette nærmere, både via samarbeidspartnerne selv og ved hjelp av tall på ventetider. Utvikling av og mer informasjon om Statpeds lavterskeltilbud kan være et aktuelt tiltak for å oppnå bedring på dette området. Her er det de digitale tilbudene som gir lett tilgjengelig veiledning og informasjon som kan være viktige.

For brukerne oppleves «jeg/vi får den hjelpen vi trenger i barnehagen/skolen» og samarbeidet mellom barnehagen/skolen, PP-tjenesten og Statped som en svakhet. For å oppnå mer og bedre læring blant brukerne, vil det være viktig å iverksette tiltak innenfor disse områdene. Påstanden «jeg/vi får den hjelpen vi trenger i barnehagen/skolen» kan tolkes bredt og det er derfor utfordrende å komme med konkrete anbefalinger. Analysen viser imidlertid at opplevelsen av at Statped ønsker å hjelpe barnet og at Statped lytter til barnet, ikke er en del av problemet. Heller ikke nytten av læringsressursene på Statped.no er en del av problemet. Det kan tenkes at andre faktorer som kommunestørrelse, økonomi og kompetansen på enkelte PP-tjenester kan spille inn. Fordeler vi svarene på påstanden om man får den hjelpen man trenger på aldersgrupper, ser vi et spesielt lavt gjennomsnitt for barn i skolealder (først 2014 eller tidligere). Det kan derfor være hensiktsmessig å rette fokus mot denne gruppen om man vil snu denne trenden. I de kvalitative intervjuene trekkes blant annet skolevegring og lignende komplekse saker frem som

fagområder hvor man etterlyser mer kompetanse fra Statped. Her må det mer dialog til med brukerne for å få mer innsikt i hvilke aspekter ved hjelpen dette handler om. Påstanden om samarbeid mellom barnehagen/skolen, PP-tjenesten og Statped har hatt en liten nedgang siden 2020 og det blir derfor viktig å hindre at denne utviklingen fortsetter.

Temaet samarbeid er en svakhet når det gjelder læring for brukerne. En interessant betraktning er at samarbeidspartnerne oppgir at de er veldig fornøyde med samarbeidet med Statped, og at dette er en viktig styrke for både praksisendring og kompetanseheving. Det er viktig å ta med seg at brukerne selv opplever det annerledes. Dersom samarbeidet fungerer godt mellom partene, men det ikke kommer brukerne til gode, bør det iverksettes tiltak som påvirker hvordan brukerne opplever samarbeidet. Hvis man får til et tverrfaglig forbedringsarbeid innenfor samarbeid, kan dette gi en positiv effekt på læring. Samarbeid er en viktig driver og styrke for både kompetanseheving og endring av praksis hos samarbeidspartnerne, men spesielt for endring av praksis.

Analysen på tvers av landsdel, divisjon og aldersgruppe avdekket svakheter på noen områder. Innenfor hurtighet og pålitelighet viser analysen forskjeller mellom landsdelen, hvor landsdel Nord scorer lavere enn landsdel Vest. Statpeds tjenester skal være landsdekkende, og derfor bør Statped jobbe med å gi like pålitelig og rask hjelp til alle landsdeler. Analysene på divisjon avdekket at tegnspråk og døvblindhet opplever svært høy samlet tilfredshet med Statpeds tjenester, mens *ungdomstrinn, videregående opplæring og voksenopplæring* opplever dette i mindre grad. Her bør man undersøke om det er spesielle områder denne gruppen opplever lavere tilfredshet med, slik at det kan iverksettes mer spissede tiltak. Dette funnet er i tråd med analysen på tvers av aldersgruppe, som viser at brukerne med barnehagebarn opplever å få hjelpen de trenger, sammenlignet med brukere med barn i skolealder. Dette bør også undersøkes nærmere.

Resultatene på spørsmålene om lokale forutsetninger og kompetanseløftet som gikk til samarbeidspartnerne er lave både for PP-tjenester, skoler og barnehager.

Spesielt på spørsmålene om lokale forutsetninger, hvor de vurderer om de har tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse og ressurser. Her finner vi også en nedgang fra 2020. I de åpne kommentarfeltene i undersøkelsen er det flere som nevner at de ønsker mer bistand fra Statped til systemrettet arbeid. De lave resultatene på spørsmålene om kompetanseløftet indikerer at det er stor variasjon i hvor klare kommunene er til å møte kravene i kompetanseløftet. De kvalitative intervjuene understøtter dette funnet, og viste at store kommuner i større grad er klare til å møte kompetanseløftet.

6.4 Veien videre

En gjentakelse av Statpedundersøkelsen om to år vil kunne si oss enda mer om utviklingen som følge av omstillingen i Statped, samt gi oss et bilde av hvordan normalsituasjonen er etter pandemien. Da bør det gjøres ekstra tiltak for å øke svarprosenten, spesielt blant brukerne og samarbeidspartnerne i skoler og barnehager. Dette vil muliggjøre flere analyser og innsikt på bakgrunnsinformasjon som aldersgrupper, landsdel og fagområde. I tillegg vil det være nyttig å revidere spørreskjemaet igjen for å finjustere det enda mer. Vi vil også kunne se om områder som er svakheter denne gang har bedret seg ved neste undersøkelse.

7. Appendix

7.1 Brukerundersøkelsen: Spørsmål til foresatte og brukere over 18 år

- Jeg har god kjennskap til Statpeds ansvar i oppfølgingen av min sak
- Jeg opplever at skolen/barnehagen kjenner godt til tilbudet fra Statped
- Statped lytter til barnet vårt
- Statped lytter til våre ønsker og innspill
- Statped lytter til mine ønsker og innspill
- Statped møter oss med respekt
- De ansatte i Statped som har bistått meg, vil mitt beste
- De ansatte i Statped som har bistått meg, hører på meg
- Da det ble bestemt at vi skulle få hjelp fra Statped, gikk prosessen raskt
- Hjelpen fra Statped blir levert som avtalt
- Samarbeidet mellom skolen/barnehagen, PPT og Statped fungerer godt
- Jeg får den hjelpen jeg trenger (i barnehagen/på skolen)
- Det er lett å finne relevant læringsressurs fra Statped.no
- Læringsressursene på Statped.no er nyttige
- Jeg eller barnet mitt benytter læremidler fra Statped (eks. lydbøker, punktskriftbøker og tegnspråkmateriell)
- Læremidlene fra Statped er nyttige
- Læremiddelet vi har mottatt fra Statped har en positiv virkning på barnets læring
- I hvilken grad bidrar Statped sine læremidler til læring?
- Hjelpen fra Statped gjør det lettere å lære
- Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet mitt lærer mer
- Barnet mitt samarbeider med andre elever på skolen
- Hjelpen fra Statped gjør at jeg kan delta mer på skolen
- Jeg liker å være i klassen sammen med de andre elevene
- Hjelpen fra Statped har bidratt til at barnet har blitt mer inkludert i leken i barnehagen
- Jeg er glad for hjelpen fra Statped
- Samlet sett har involveringen fra Statped vært positiv for mitt barn/meg

- Jeg kan anbefale Statpeds tjenester til andre foreldre i vår situasjon
- Er det noen forhold du mener at Statped kan forbedre?
- Opplever du at hjelpen fra Statped under pandemien var bedre, like god eller dårligere enn før pandemien?
- Utdyp gjerne i kommentarfelt hvorfor du svarte at hjelpen var dårligere under pandemien.

7.2 Undersøkelsen til samarbeidspartnere: Spørsmål til PP-tjeneste (PPT-kontor), skole og barnehage

- Kryss av for hvilke tjenester barnehagen/skolen/PPT-kontoret har benyttet siste 12 mnd.
- Hvilken type rådgivning/veiledning har dere benyttet?
- Statped møter oss med respekt
- Statped er tilgjengelige når vi trenger dem
- Statped har kompetansen til å gi brukerne relevant hjelp
- Statped er tett nok på til å være en god rådgiver for oss og våre brukere
- Statped samarbeider godt med fagpersonene på skolen vår/i barnehagen vår/på PPT-kontoret vårt
- Det er enkelt å søke om bistand fra Statped
- Vi får hjelp innen rimelig tid når vi søker om bistand fra Statped
- Statped leverer tjenestene som avtalt
- Statpeds tjenester er tilpasset behovene våre
- På skolen vår/i barnehagen vår/på PPT-kontoret vårt har vi god kjennskap til Statpeds tjenester
- På skolen vår/i barnehagen vår/på PPT-kontoret vårt har vi god kjennskap til læringsressursene på Statped.no
- Læringsressursene på Statped.no er nyttige
- Vi benytter ofte læringsressurser fra Statped.no
- Det er lett å finne relevant læringsressurs fra Statped.no
- Vi benytter læremidler fra Statped (eks. lydbøker, punktskriftbøker og tegnspråkmateriell)

- Hvilke læremidler fra Statped benytter dere?
- Læremidlene fra Statped er nyttige
- I hvilken grad bidrar Statped sine læremidler for blinde/sterkt svaksynte til faglig læring?
- I hvilken grad bidrar Statped sine læremidler for tegnspråklige til faglig læring?
- I hvilken grad bidrar Statped sine læremidler for blinde/sterkt svaksynte til deltakelse i et læringsfellesskap?
- I hvilken grad bidrar Statped sine læremidler for tegnspråklige til deltakelse i et læringsfellesskap?
- Bistanden fra Statped har bidratt til å forbedre praksisen på skolen vår/i barnehagen vår/på PPT-kontoret vårt
- Bistanden fra Statped har bidratt til å heve vår kompetanse
- Statpeds kurstilbud svarer til kompetansebehovet på skolen vår/i barnehagen vår/på PPT-kontoret vårt
- Statpeds bistand gjør oss i stand til å møte våre brukere på en bedre måte
- I vår kommune settes det av nok ressurser til spesialpedagogiske tiltak
- I vår kommune har vi tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse til å bistå brukerne
- Vi kan anbefale andre barnehager/skoler/PPT-kontorer å benytte Statpeds tjenester
- Samlet sett er det høy kvalitet på tjenestene fra Statped
- Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Statpeds tjenester?
- Fritekstkommentar. I feltene nedenfor kan du gi ytterligere tilbakemeldinger til Statped. Det er viktig at du ikke oppgir personopplysninger o.l. i beskrivelsen din. Det vil si forhold som kan identifisere enkeltpersoner i Statped eller din organisasjon.
- Er det noen forhold du vil trekke frem som særlig positive ved Statped?
- Er det noen forhold du mener at Statped kan forbedre?
- Hvorfor har dere ikke benyttet Statpeds tjenester i løpet av det siste året?
- Opplever du at hjelpen fra Statped under pandemien var bedre, like god eller dårligere enn før pandemien?

- Utdyp gjerne i kommentarfelt hvorfor du svarte at hjelpen var dårligere under pandemien.
- Det er viktig at du ikke oppgir personopplysninger o.l. i beskrivelsen din. Det vil si forhold som kan identifisere enkeltpersoner i Statped eller din organisasjon.
- Brukerne fikk muligheten til å være fysisk til stede på skolen under pandemien, da andre barn måtte ha hjemmeundervisning
- Brukerne benyttet seg av tilbudet de fikk under pandemien
- Har du stor, middels eller lite kjennskap til Statpeds digitale tjenester?
- Har du hatt digital samhandling med Statped i løpet av det siste året?
- Hva slags digital samhandling er det snakk om?
- Tenk på siste gang du benyttet en digital tjeneste (f.eks. webinar) hos Statped: Opplevde du den tekniske kvaliteten på den digitale tjenesten som høy, middels eller lav?
- Tenk på siste gang du benyttet en digital tjeneste (f.eks. webinar) hos Statped: Opplevde du den innholdsmessige kvaliteten på den digitale tjenesten som høy, middels eller lav?
- Har du stor, middels eller lite kjennskap til kompetanseløftet?
- I vår kommune har vi felles forståelse om hvordan vi jobber med barn med spesialpedagogiske tiltak
- I vår kommune fungerer det tverrfaglige samarbeidet om barn med spesialpedagogiske tiltak på en god måte
- I vår kommune har vi tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse til å møte kravene i kompetanseløftet
- Utdyp gjerne i kommentarfelt hvorfor du svarte [«uenig» på de tre påstandene over]